

Autourheilua, ihmisoikeushuolia ja ulkopolitiikkaa –
The Guardianin ja MTV3:n F1-uutisoinnin analysointia Bahrainin
ja Venäjän osakilpailuista

Ville Malinen
Pro Gradu -tutkielma
Mediatutkimus
Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos
Humanistinen tiedekunta
Turun yliopisto
Helmikuu 2019

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu
Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

MALINEN, VILLE: Autourheilua, ihmisoikeushuolia ja ulkopoliittikkaa – The Guardianin ja MTV3:n F1-uutisoinnin analysointia Bahrainin ja Venäjän osakilpailuista

Pro Gradu -tutkielma, 94 s., 40 s. kuvaliitteet ja tutkimusaineisto
Mediatutkimus
Helmikuu 2019

Pro gradu -tutkielmassani analysoin Formula 1 -osakilpailujen järjestämisen ja kuluttamisen eettispoliittisten ristiriitaisuuksien käsittelyä kotimaisessa ja ulkomaisessa journalismissa. Tutkin sitä, minkälaista kuvaa lajista luodaan näiden kirjoitusten perusteella, mitkä teemat tai piirteet toistuvat ja mitä merkityksiä näistä muodostetaan eri asiayhteyksien välille.

Käytän työni teoreettisena taustana urheilutapahtumien eettisyyttä ja kaupallisuutta tutkineen Douglas Kellnerin kriittiseen teoriaan perustuvia näkemyksiä. Tutkimus- ja analyysimetodina hyödynnän kotimaisten diskurssianalyysin tutkijoiden ohella Norman Faircloughin kriittistä diskurssianalyysia niin käsitteiden kuin tutkimusviitekehysten suhteen. Internet-uutisista koostuvan aineistoni tarkastelussa käytän lähilukua, jonka avulla etsin teksteistä erilaisia toimijoita ja merkityksiä. Lähteikseni valitsin kahden keskenään asemaltaan ja toimintakontekstiltään poikkeavan mediatoimijan, brittiläisen sanomalehti The Guardianin ja suomalaisen mediakonserni MTV3:n, F1-urheilu-uutisia, jotka liittyivät osakilpailujen järjestämisen taustoihin, poliittisiin jännitteisiin sekä eettisiin ongelmiin ja ristiriitoihin.

Tutkimukseni perusteella julkaisijat uutisoivat suhteellisen samalla syklillä samoista uutisaiheista sekä käyttivät samoja tietotoimistoja ja kuvituskuvia uutisissaan. Myös samat diskurssit ja uutistyyppit korostuivat kummankin osakilpailun uutisoinnissa sekä The Guardianilla että MTV3:lla. Osakilpailukohtaisissa uutisissa esiintyneiden diskurssien määrissä ja eroissa huomionarvoisia olivat julkaisijoiden lähestymistavat, taloudelliset motiivit ja asemat medioina maidensa kulttuurisella kentällä.

The Guardian uutisoi vuosina 2011–2012 runsaasti Bahrainin osakilpailun taustoista kantaottavaan sävyyn, mutta vuoden 2013 jälkeen kannanotot järjestämisestä kohtaan vähenivät selvästi. Venäjän osakilpailusta julkaisija korosti kriittisessä sävyssä lajivaikuttaja Bernie Ecclestoneen välejä järjestäviin tahoihin ja hänen lausumiaan kommentteja sekä muistutti ajoittain tapahtuman poliittisista kytköksistä. MTV3 käsitteli Bahrainin kilpailua etäisemmällä otteella, harvemmin, lyhyemmin ja yksipuolisemmilla juttutyypeillä. Vuoden 2013 jälkeen kantaottavat teemat olivat kuitenkin lähes yhtä harvassa kuin The Guardianilla. Venäjän GP:n järjestämisestä MTV3 kommentoi hieman The Guardiania enemmän, mutta induktiivisemmin yksittäisten tapausten tai aiheiden perusteella niitä laajempiin yhteyksiin kytkien. Henkilökohtaiset kannanotot olivat harvassa.

Asiasanat: Formula 1 -luokka, kriittinen teoria, diskurssianalyysi, lähiluku, moottoriurheilu, urheilujournalismi, liikuntatapahtumat, media, moraali, etiikka, kulutus, kulttuuriteollisuus, viihde, speaktaakkelit, identiteetti, tiedotus, väkivalta, sotatoimet, ihmisoikeudet, vastarinta, ulkopoliittikka, Suomi, Iso-Britannia, Bahrain, Venäjä, arabikevät, Ukrainan kriisi.

Sisällysluettelo

1. Johdanto	1
2. F1: globaali mediaspektaakkeli	5
2.1. F1 lajina ja tuotteena	5
2.2. F1 Suomessa ja maailmalla	7
3. Esimerkkitapaukset, urheilutapahtumien politisoituminen ja niiden kritisointi	10
3.1. Vuoden 2011 Bahrainin GP:n peruminen ja paluu kilpailukalenteriin vuonna 2012.....	10
3.2. Venäjän ensimmäistä F1-GP:tä ympäröineet jännitteet vuonna 2014	12
3.3. Ihmisoikeuksien ja eettisyyden toteutuminen urheilun suurtapahtumissa	15
3.4. Urheilun suurtapahtumien organisoinnin epäkohtia.....	17
4. F1 kriittisen teorian näkökulmasta	22
4.1. Kriittisen teorian tausta ja näkemyksiä urheilun hyödykkeellistymisestä.....	23
4.2. Kulttuuriteollisuus ja yksilö	24
4.3. Mediakulttuurin ideologisuus, materialismi ja urheiluspektaakkelit.....	28
5. Tutkimuskehys: kriittinen diskurssianalyysi ja lähiluku	30
5.1. Uutiset ja ilmaisun ideologinen valikoivuus	30
5.2. Diskurssi ja kriittinen diskurssianalyysi.....	32
5.3. Faircloughin diskurssiterminologia ja kehys kriittiseen diskurssianalyysiin	33
5.4. Lähiluku syventävänä lukutekniikkana	35
6. Aineiston diskurssien esiintyminen ja kategorisointi.....	37
6.1. Aineiston diskurssien esiintyminen.....	39
6.2. Päädiskurssien kategorisointi	48
6.3. Sivudiskurssien kategorisointi.....	55
7. Aineiston diskursiivinen tulkinta	59
7.1. The Guardianin uutisointi Bahrainin osakilpailusta vuosina 2011–2016.....	60
7.2. The Guardianin uutisointi Venäjän osakilpailusta vuosina 2014–2016.....	65
7.3. MTV3:n uutisointi Bahrainin osakilpailusta vuosina 2011–2016.....	69
7.4. MTV3:n uutisointi Venäjän osakilpailusta vuosina 2014–2016.....	75
8. Yhteenveto: The Guardianin ja MTV3:n diskursiivisuus ja asemoituminen	80
Lähteet.....	87
Kuvaliitteet	
Tutkimusaineisto	

1. Johdanto

Analysoin työssäni brittiläisen The Guardianin ja kotimaisen MTV3:n internetsivujen F1-urheilu-uutisia Bahrainin osakilpailusta vuosien 2011–2016 ja Venäjän osakilpailusta vuosien 2014–2016 aikana. Osakilpailujen valitseminen ja aikavälit liittyvät niitä ympäröineisiin eettisiin ja ulkopoliittisiin jännitteisiin: ensimmäisessä tapauksessa niin sanotun arabikevään ja sen jälkiseurausten vuoksi, jälkimmäisessä Venäjän ja Itä-Ukrainan konfliktin synnyttämien kansainvälisten jännitteiden takia. Valitsin lähteinäni olleiden mediatoimijoiden uutisvirrasta analysoitavakseni sellaisia tekstejä, joissa viitattiin kyseisten urheilutapahtumien järjestämisen eettispoliittisiin olosuhteisiin ja/tai niitä ympäröiviin taustasyihin.

Tarkoitukseni oli selvittää uutisointien mahdollisia maa- ja kulttuurikohtaisia eroja kahden institutionaalisesti ja kulttuurisesti erilaisen mediatoimijan välillä. Sivuan tekstien ja laajempien yhteiskunnallisten ulottuvuuksien vuorovaikutuksen analysoimisen ohella aineiston retorisuutta ja uutisdiskurssien samanaikaista ainutlaatuisuutta ja jatkuvuutta. Pysin myös kytkemään F1-uutisia kulttuuriin jatkumoihin sekä pohtimaan niitä mediatuotteina.

F1:n viihdearvosta, medianäkyvyydestä, talouspoliittisista kytköksistä ja maakohtaisista kulttuurisista merkityksistä huolimatta akateemista tutkimusta F1- ja moottoriurheilu-uutisoinnista on tehty rajallisesti. Tutkimusartikkelien määrän perusteella F1 on myös yleisesti vähemmän tutkittu aihe kuin jalkapallo tai olympialaiset. Koenkin siksi tekeväni pioneerityötä tarkastellessani sitä, miten kaksi keskenään erilaisissa asemissa ja konteksteissa toimivaa mediatahoa muodostavat urheilu-uutisissaan erilaisia diskursseja hyödyntämällä käsityksiä poliittisesti ja humanitaarisesti ongelmallisista F1-osakilpailuista. Lisäksi analysoin lajin kuluttamisen ongelmallisuuksia osakilpailujen järjestämisestä uutistoimintaan.

Uutisointi on harvoin neutraalia raportointia, sillä niin sanotuista hyvän journalismin periaatteista huolimatta yksittäisillä joukkoviestimillä on omat toimintatraditionsa ja -ihanteensa. Joukkoviestimillä on omat kohderyhmänsä ja tehtävänsä, joihin yleensä viitataan lehden niin sanotun linjan ja toimituspolitiikan termein. Linjaukset ja tavoitteet ohjeistavat toimittajia yleisesti, mutta vaikuttavat myös siihen, mitä aiheita pidetään uutisoimisen tai kertomisen arvoisena. Uutisgenressä vallitseekin eräitä tuotannon ja kulutuksen muovaamia rutiineja juttujen rakenteista lukuohjeisiin, joita lukijat eivät kyseenalaista niiden

konventionaalisen ja institutionalisoituneen otteen takia. (Valtonen 2003, 108–109.) Eräs tällainen peruspiirre on asioiden esittäminen ”dramaturgian perusoppien mukaisesti”: aluksi uutisessa esitetään vieraita asioita/ongelmia, minkä jälkeen ne normalisoidaan ja niihin etsitään mahdollisia syitä ja ratkaisuja (Kantola 1996, 160). Samasta asiasta kertova juttu voi eri uutishuoneissa käydä pitkän prosessin ennen julkaisua ”talon tavoista” ja lähteistä riippuen, mikäli se edes koetaan uutisoinnin arvoiseksi. Ilmiö voi saada eri painotuksia ja vaihtelevaa näkyvyyttä julkaisijoiden välillä ympäri maailmaa. (Fairclough 1997, 68–69.)

Työni lähteistä Guardian Media Group -yrityksen alaisuuteen kuuluva brittiläinen The Guardian -sanomalehti on mielletty arvomaailmaltaan ja sisällöltään liberaaliskriittiseksi toimijaksi maansa uutisjournalismissa¹. Sillä ei ole F1-toimitustaan lukuun ottamatta erillisiä suhteita lajitoimintaan, vaan se uutisoi lajista erikseen asiantuntijoidensa ja muiden uutistoimistojen avulla. Monikansallisen Telia Companyn alaisuuteen kuuluva MTV3, nykyisin MTV, on sen sijaan kaupallinen kotimainen mediayhtiö, jolla on televisiolähetysten ohella myös suoratoisto- ja mobiilipalveluja². MTV3:a ja F1-toimintaa yhdistävätkin lajin lähetysoikeudet: MTV3 on ollut vuodesta 1994 lähtien ainut kotimainen televisiokanava, joka on omistanut yksinoikeudet lajin televisiolähetyksiin ja televisioinut kaikki kauden osakilpailut vuodesta 1995 alkaen³. Omistusoikeuksiensa vuoksi se myös mainostaa ja puffaa⁴ intertekstuaalisesti ja -mediaalisesti lajilähetyksiään sekä muuta formuloihin liittyvää materiaalia synergiansa maksimoimiseksi⁵ (ks. esim. Herkman, 2005, 79–92). Toimijoita yhdistävät maiden historiallinen suhde ja suosio lajia kohtaan, mutta mahdollisesti erottavat niiden taloudelliset motiivit, ideologiset arvot sekä laajemmat sosiodemografisista eroista johtuvat tekijät, kuten maiden geopoliittinen asema sekä kisamaihin liittyvä historia.

Urheilu-uutinen on uutistyyppi, johon voi sekoittua niin poliittisia kuin taloudellisia sävyjä. Esimerkiksi sopimukset, sponsorisuhteet ja suurtapahtumien rakennusprojektit eivät liity vain lajien kilpailullisuuteen. Boikotit, kannanotot ja osapuolten väliset kommentoinnit on

¹ Tietoa Guardianin uutis- ja mediamainontastandardeista.

<https://www.theguardian.com/info/2016/feb/25/guardian-news-and-media-advertising-standards>.

² MTV-yrityksen ja -mediaperheen esittely. <http://www.mtv.fi/yritys>.

³ 4.3.2015 kandidaatintyötäni varten tekemä sähköpostikeskustelu MTV:n urheilutoimituksen Markus Auteron ja Tatu Lehmuskallion kanssa.

⁴ Puffausta eli ristiinmainontaa ovat esimerkiksi toimijan omien televisio-ohjelmien suora ja epäsuora mainontaa tai korostaminen eri mediavälineissä ja muissa ohjelmissa. (ks. esim. Herkman, 2005, 253–261).

⁵ Esimerkiksi hakusana ”F1” antoi 7.5.2017 lähes 600 osumaa MTV:n viihdeuutisten arkistossa, mikä itsessään kertoo Formuloiden uutisoinnin laajuudesta varsinaisten urheilu-uutisten ulkopuolella.

<http://www.mtv.fi/viihde/arkisto?query=f1&category=&time=0>.

mahdollista käsittää urheilun, talouden tai lajia edustavien henkilöiden yksityiselämän ja imagokysymysten ohella poliittisessa sfäärissä⁶. Esimerkiksi kansainvälisen autoliiton, FIA:n, entisen puheenjohtajan Max Mosleyn irtisanoutumista virastaan seksiskandaalin vuoksi voidaan tapauksen luonteen ja seurausten takia tarkastella niin kovana uutisena kuin keltaisen lehdistön lööppinä⁷. Kun itse F1 on pitkälle tuotteistettua viihteellistä autourheilua, jota seurataan ympäri maailman eri medioiden välityksellä, asettuu F1-uutisointi viihteen ja informaation taitekohtaan. Mediatekstin ja kulttuurisen kontekstin välille asettuva F1-uutisointi toimii viihteen, kaupallisen uutistoiminnan ja journalististen velvoitteiden keskellä. Media-alan teknistaloudelliset muutokset ovat ajaneet mediatoimijoita lähestymään yleisöjä viihde- ja huomiohakuisilla taktiikoilla, joita edustavat esimerkiksi klikkiotsikot⁸ ja ristiinmainonta. Vakavien aiheiden tai yhteiskunnallisten epäkohtien kriittinen uutisointi ja samanaikainen toimitusten tarve viihdyttää arkiseen sävyyn lukijoita/kuluttajia herättävätkin kysymyksiä tiedonvälityksen, mediatahojen intentioiden ja lukijoiden vastaanoton suhteen.

Norman Faircloughin mukaan (1997) yleisöille tulee viihde- ja markkinalogiikan perusteella tarjota mahdollisimman tehokkaasti kulttuurihyödykkeitä. Vastavuoroisesti valitut sisällöt vaikuttavat median tarjontaan ja imagoon. Tiedotusvälineiden valitsemiin diskursseihin vaikuttavat myös epäsuorasti mediayhtiöiden omistussuhteet. (Fairclough 1997, 60–62.) Kulttuurihyödykkeen näkökulmasta nämä uutisoidut F1-osakilpailutkin lukeutuvat arkeamme leimaaviin mediaspektaakkeleihin⁹. Mediaspektaakkelit ilmentävät yhteiskunnan perusarvoja, kannustavat ihmisiä vallitsevien välitettyjen arvojen mukaiseen elämään, dramatisoivat ristiriitoja ja kamppailuja sekä tarjoavat keinoja ratkaista konflikteja (Kellner 2003, 2,5).

⁶ Sfäärillä viitataan kuvainnolliseen piiriin tai sektoriin, joka liittyy elämiseemme yhteiskunnassa. Esimerkiksi yhteiskuntafilosofi Jürgen Habermas on käsitellyt ihmisten elämän yksityisen ja julkisen sfäärin muuttumista ja vaikutussuhdetta muiden sfäärien, kuten talouden, suhteen. Ks. <http://filosofia.fi/node/5305>.

⁷ CBS News 3.4.2008 nosti uutisessaan esille brittiläisen News of the World -lehden paljastaman seksiskandaalin seurausten laajuuden F1:sten sisällä, koskien etenkin Mosleyn uskottavuutta FIA:n johdossa. <http://www.cbsnews.com/news/nazi-orgy-scandal-rocks-formula-one/>.

⁸ Klikkiotsikolla tarkoitan huomionhakuista uutisotsikointia, jossa lukijoiden houkuttelu on sisältöä tärkeämpää.

⁹ Tulkitsen spektaakkelin käsitteenä ja adjektiivimuodoissaan Guy Debordin *Spektaakkelin Yhteiskunta* -teoksessaan (2005) ilmaisemien ajatusten perusteella. Debordista spektaakkeli on sekä vallitsevan tuotantotavan tulos että päämäärä, todellisen yhteiskunnan epätodellisuuden sydän ja vallitsevan yhteiskuntaelämän muodon perikuva (emt. 2005, 31). Se on vallan omakuva olemassaolon ehtojen totalitaarisen hallinnan aikakaudella (emt. 2005, 38). Esiintymismuodoissaan spektaakkeli on onnellisen yhdistymisen kuva, jota ympäröi epätoivo ja kauhu kurjuuden tyynessä keskuksessa (emt. 1967, 63). Spektaakkeli on ideologian huipentuma ja se ilmentää kaikkien ideologisten järjestelmien perusolemusta: tosielämän köyhdyttämistä, orjuuttamista ja negaatioita (emt. 2005, 177).

Uutisten analysoinnissa on käyttämäni kriittisen teorian ja kriittisen diskurssianalyysin hengessä keskityttävä siihen, miten maailmaa representoidaan, minkälaisia identiteettejä ja rooleja annetaan niissä esiintyville tahoille sekä minkälaisia suhteita eri osallistujien välille rakennetaan (Fairclough 1997, 14). Eräiden diskursiivisten näkemysten saatua enemmän valtaa ja uskottavuutta syntyy kulttuurin jäsenten jakamia totuuksia tai itsestäänselvyyksiä, joiden kyseenalaistaminen on haasteellista, jos ja kun ne ovat yleistotuuksien asemassa (ks. Jokinen & Juhila 1991, 34–40.) Kilpailutalouden, kaupallisen lajitoiminnan, maailmanpolitiikan ja kansallisesti vaihtelevan kysynnän vuoksi eri toimitusten ratkaisut ja valitut uutisdiskurssit ovatkin politisoitujen urheilutapahtumien kohdalla tilanteessa, jossa journalistiset arvot ja toimijoiden intressit saattavat törmätä eri tavoin.

Aloitan tutkielmani esittelemällä luvussa 2 tarkemmin F1:n lajipiirteitä, teknistaloudellisia kytkentöjä sekä kulttuurista asemaa urheilulajina Suomessa ja muualla maailmassa. Luvussa 3 havainnollistan kahteen esimerkkitapaukseeni liittyneitä jänniteitä: Bahrainin F1-kisan suhdetta vuonna 2011 alkaneisiin arabikevään levottomuuksiin sekä Venäjän ensimmäisen F1-kisan poliittista ongelmallisuutta Itä-Ukrainan kriisin keskellä vuodesta 2014 lähtien. Samalla käyn läpi muiden urheilun suur tapahtumien humanitaaristen ja poliittisten ongelmien luonnetta, historiaa sekä tapahtumien järjestämisen ja boikotoimisen haasteellisuutta.

Luku 4 käsittelee tutkimusteorianani käyttämäni kriittistä teoriaa ja sen suhteuttamista F1-maailmaan. Käsitelen siinä muun muassa yksilön identifioitumista tuotteisiin, tarpeiden vääristelyä, kulttuuriteollisuutta sekä kuluttamista ja konsumerismia. Hyödynnän Douglas Kellnerin teoreettisia näkemyksiä esimerkiksi kulttuurin *diagnostisesta kritiikistä* sekä *mediakulttuuritutkimuksesta*. Luvussa 5 määrittelen tutkimusviitekehyksenäni käyttämäni kriittisen diskurssianalyysin periaatteita ja käsitteitä Norman Faircloughin näkemysten perusteella, joiden ytimessä on dynaaminen, kolmitasoinen analyysikehys *tekstin*, *diskurssikäytännön* sekä *sosiokulttuurisen käytännön* välillä. Samalla käyn yleisesti läpi uutisdiskurssien tarkoitusperiä ja esittelen lopuksi tutkimusmetodina käyttämäni lähilukua.

Luvussa 6 jaottelen, perustelen ja havainnollistan aineistossani esiintyneitä juttutyypppejä ja diskursseja kisa- ja julkaisijakohtaisesti vuosittain. Luvussa 7 esittelen vastaavalla tavalla aineistostani lähiluvun avulla tekemiäni tekstihavaintoja, diskurssien kehitystä ja suhteellisia muutoksia. Yhteenvetoluvussa 8 kokoan ja pohdin aineistosta tekemiäni havaintoja sekä reflektoin tutkimukseni merkitystä ja mahdollisia tulevia tutkimuksia.

2. F1: globaali mediaspektaakkeli

2.1. F1 lajina ja tuotteena

Kansainvälisen autoliiton FIA:n alaisuudessa ajettava Formula 1 -sarja on yksi maailman suosituimmista urheilulajeista. F1-lähetysä seurasi maailmanlaajuisesti vuonna 2015 noin 425 miljoonaa katsojaa¹⁰. Lajia, jota edelsivät eurooppalaiskeskeiset yksipaikkaisten autojen kilpasarjat ja osakilpailut, on ajettu vuodesta 1950 lähtien. F1-sarja on perinteisesti ollut hyvin eurosentrinen, mutta vuosien saatossa laji on saanut suosiota ja valmistajia myös muualta maailmasta Brasiliasta Kiinaan¹¹. Sarjaa ajetaan tällä hetkellä viidellä eri mantereella 21 eri maassa. Sarjassa ajaa tällä hetkellä kymmenen eri tallia, joista kukin ajattaa kahta kuljettaja kussakin 21 osakilpailussa.

Lajin suosio sai maailmanlaajuisesti huomattavaa nostetta 1970–1980-lukujen aikana teknologisen kehityksen ja lajin kiivaiden mestaruustaisteluiden myötä, joista eräitä tunnetuimpia esimerkkejä ovat Ayrton Sennan ja Alain Prostien väliset kilpailut 1980-luvun puolivälistä 1990-luvun alkuun. Nopeasti kehittyvän satelliitti- ja kaapelitelevisioteknologian, karismaattisten kilpa-ajajien ja äärimmilleen tehoissa vietyjen kilpa-autojen yhdistetty potentiaali oivallettiin viihdyttävänä ja tunnepitoisena urheilulähetystoiminta ympäri maailman. Lajin läpimurtoa televisioon edesauttoivat F1-johtaja Bernie Ecclestoneen businesstaidot¹². F1:n kaupalliseen näkyvyyteen vaikuttivat myös 1960-luvun lopulta lähtien sponsoreiden yhä näkyvämpi rooli lajin parissa.

F1-sarja ja sen seuraaminen on kuluttajan ja katsojan kannalta kuin tuotteistettua vapaa-aikaa: näyttävää viihteellistä urheilua, mikä tarjoaa mahdollisuuksia tunnetason samaistumiseen (kuva 1). F1 ja sen medianäkyvyys ovat olleet lajin historian kiinteästi sidoksissa spektaakkelimaiseen näyttävyyteen, teknisfyysisten rajojen koettelemiseen, kiivaaseen kilpailemiseen sekä vahvoihin konstruoituihin lajipersooniin. Yksi lajin suosion ja viehätyksen oleellinen piirre on ollut kilpailemisen arvaamattomuus sekä kuolemanvaara, jota

¹⁰ NBC Sports pohti 14.2.2015 lajin katsojamäärien laskun syitä vuoden 2008 huipusta, noin 600 miljoonasta katsojasta. <http://motorsports.nbc.com/2015/02/14/as-f1-tv-viewing-figures-continue-to-fall-globally-is-there-a-solution-to-the-problem/>.

¹¹ ESPN.com urheilusivuston tiivistys F1-sarjan historiasta 1930-luvulta vuoteen 2009, ei päiväystä. <http://en.espn.co.uk/f1/motorsport/story/3831.html>.

¹² Entinen F1-kuljettaja ja Brabham-tallin päällikkö vakiinnutti asemansa lajin parissa lopullisesti 1980-luvun alussa, kun hän nosti lajin näkyvyyttä tekemiensä kalliiden televisiointisopimusten myötä. Kaupalliset oikeudet ja laajat taloudelliset ja poliittiset yhteydet omannut Ecclestone vaikutti vuoteen 2016 asti lajin lähetys sopimusten lisäksi F1:n linjauksiin ja kisasopimuksiin. <https://www.bbc.com/sport/formula1/23346006>.

ristiriitaisesti samaan aikaan sekä korostetaan että häivytetään (Medak-Seguín 2016, 174–177). Mediaystävälliseksi kehittyntä lajia säännöllisesti mainostetaan hengenvaarallisena kilpailuna, mutta samalla muistutetaan lajin korkeasta turvallisuustasosta. Lajia määrittävä speaktaakkelimaisuus ja kaavamaisuus ovatkin paikoin hämmentävässä suhteessa keskenään¹³.

Kuva 1. Vuoden 2017 Monacon F1-osakilpailun seuraamista puolin ja toisin.

Urheilulajina F1 on korostetun kaupallinen. Esimerkiksi valmistajien ja tallien, sponsorien sekä lajin maakohtaisten televisiointioikeuksien välinen taloudellinen yhteys mitataan sadoissa miljoonissa dollareissa (Jensen et al. 2014, 249–250). Kilpailuviikonloput itsessään ovat suurtapahtumia ja festivaaleja, jotka oheistoimintoineen houkuttelevat julkisuuden henkilöitä lajin pariin. Lajia pidetäänkin yleisesti moottoriurheilun korkeimpana luokkana ”formulasirkuksen” nopeuden, glamourin ja riskien vuoksi. Lajista on kasvanut vuosien aikana eräs maailman kaupallisesti arvokkaimmista ja teknistaloudellisesti kalleimmista urheilulajeista, joka on esillä mediassa urheilulähetysten muodossa ja maailmanlaajuisena uutisaiheena, minkä lisäksi se on ollut esimerkiksi elokuvafilmatisointien kohteena¹⁴.

Teknisen edistyksensä, glamourin ja äärimmäisyyksiensä ohella F1 on samalla huomattavan elitistinen¹⁵ ja fyysisesti sulkeutunut suhteeltaan tavallisiin katsojiin erityisesti osakilpailujen, tutummin nimellä Grand Prix eli GP, aikana. Esimerkiksi Pohjois-Amerikan Nascar-sarjaan verrattuna F1-kuljettajien ja -tallien suhde faneihin on varsin etäinen. Talleja ympäröi tiukka

¹³ Muun muassa Jean Baudrillard on käsitellyt F1-sarjaa simulaation, fyysisen ja teknisen välisen rajan, kuolemanvaaran sekä voyeristisen kaupallisen viihteen näkökulmasta, jossa rationaalisuus ja speaktaakeli ovat kietoutuneita toisiinsa (Baudrillard 2002, 166–170).

¹⁴ F1-maailmaan sijoittuvia elokuvia ovat mm. *Grand Prix* (USA, 1967), *Rush* (Iso-Britannia–Saksa–USA, 2013) sekä dokumenttielokuva *Senna* (Iso-Britannia–Ranska–USA, 2010).

¹⁵ Ks. esim. Miller 2016, 719,721.

PR-kontrolli¹⁶ kannanottojen ja kommenttien suhteen sekä eristäytyminen teknologisten kehitelmiensä suojelemiseksi. Lisäksi GP-viikonloppujen pääsyliput maksavat koko viikonlopulta helposti satoja euroja. Sarjan kaupallisten oikeuksien uusi omistaja Liberty Media, joka osti lajia kaupallisesti hallinnoineen Formula One Groupin¹⁷, on nyttemmin alkanut lähentää lajin katsojasuhdetta esimerkiksi panostamalla sosiaaliseen mediaan.

Lajia käsitelleiden Jonathan Jensenin, Joe Cobbsin ja Mark D. Grozan (2014) mukaan tiukentuneet turvallisuusvaatimukset ja lisääntynyt ympäristötietoisuus ovat johtaneet F1:n imagon siirtymiseen kiivaasta tehokilpailusta teknologisen kehityksen ja ympäristöystävällisyyden yhdistävään suuntaan. Kilpailukalenteri on myös lajin etsiessä uusia markkinoita kasvavissa määrin koostunut Euroopan ulkopuolisista kilpailuista maissa, joilla on tapauskohtaisesti rajallista kokemusta ja/tai historiaa moottoriurheilusta. (Jensen et al. 2014, 250, 257.)

2.2. F1 Suomessa ja maailmalla

Suomi on ollut viimeistään 1980-luvun Keke Rosbergin menestysvuosista asti kulttuuristaloudellisessa suhteessa F1-sarjaan. Laji on nauttinut 1980-luvulta alkaen kansallista medianäkyvyyttä Yleisradion ja sittemmin MTV3:n televisiolähetysten, uutisointien ja muun lajin saaman mediajulkisuuden vaikutuksella. F1:n kotimainen suosio vakiintui 1980-luvun alussa tapahtuneen nousujohteensa jälkeen 1990-luvun puoliväliin mennessä yhdeksi Suomen suosituimmista ja edustajistaan tunnetuimmista urheilulajeista ainakin autourheilun saralla. F1:stä on muodostunut osa kansallista urheiluidentiteettiä sekä vaalittu mediatuote, jonka ilmentymiä ovat fanituotteiden ohella lajin katsojaluvut sekä vuodesta 2007 MTV3:n tarjoamat maksulliset TV-lähetykset (kuva 2).

Kotimaista suosiota on selittänyt menestys: Suomi on väkilukuunsa nähden eräs menestyneimmistä sarjassa kilpailleista maista viidellä maailmanmestaruudellaan ja yli 70 osakilpailuvoitollaan, mikäli suomalaissaksalaisen Nico Rosbergin ansiot lasketaan mukaan. F1-sarjassa on kilpailut yhtäjaksoisesti vuodesta 1989 lähtien vähintään yksi suomalaiskuljettaja joka kaudella Jyrki Järvilehdosta Valtteri Bottakseen. Menestyksen myötä

¹⁶ Oxford Dictionaries määrittelee Public Relations -käsitteen suosiollisen imagon ammattimaiseksi ylläpidoksi yrityksen, järjestön tai julkisuuden henkilön toimesta.

https://en.oxforddictionaries.com/definition/public_relations.

¹⁷ Lisää tietoa lajin myymisestä F1:n omasta uutisesta aiheeseen liittyen 23.1.2017.

<https://www.formula1.com/en/latest/headlines/2017/1/liberty-completes-f1-acquisition.html>.

F1-sarja on integroitunut osaksi suomalaista kulttuuria ja urheiluidentiteettiä 1970-luvun lopun 1980-luvun alun skeptisen ilmapiirin jälkeen¹⁸.

Kuva 2. Vantaan kaupunki juhlisti F1-maailmanmestari Mika Häkkisen menestystä nimeämällä erään kaupungin puistoaukion hänen mukaansa vuonna 1999. Kaupungin kasvattia juhlistava merkkipaalu sijaitsee nykyään vantaalaisen karting-radan yhteydessä.

Lajilla on ollut vastaavanlaista suosiota ja medianäkyvyyttä Suomea ennen erityisesti Isossa-Britanniassa, Italiassa sekä Brasiliassa, joista useat lajissa menestyneet tallit ja/tai kuljettajat ovat kotoisin. Kuten Suomessa, myös näissä maissa F1-sarja on nauttinut suosiota ja kasvanut osaksi maiden urheilukulttuuria ja -identiteettiä kansallissankareineen ja osakilpailuineen. Kaupallisten tuotteiden ja medianäkyvyyden ohella osakilpailujen järjestäminen lukeutuu osaksi sarjan ja maiden välistä suhdetta, johon liittyy laajoja taloudellisia ulottuvuuksia. Osakilpailujen järjestämiset ovat maakohtaisesti taloudellisia ja infrastruktuurisia resursseja vaativa projekteja, joiden tarkoituksena on tuottaa voittoa F1-sarjan lisäksi kilpailua järjestäville tahoille sekä tuoda näkyvyyttä maille (ks. esim. Xue & Mason 2011). Osakilpailujen järjestäminen voi olla yksittäiselle maalle samaan aikaan sekä urheilukulttuurisista ja perinteistä johtuvaa että julkisuutta tavoittelevaa PR-työtä, mihin liittyy talouspoliittisia riskejä muiden urheilun suur tapahtumien tavoin.

1970-luvulla televisioinnin lisääntyminen ja F1:n suosion kasvamisen takia itse lajin kaupallinen arvo kasvoi radalla ja sen ulkopuolella. Televisioviitteeksi sopiva F1 on

¹⁸ Uusi Suomi muisteli 25.11.2016 Keijo "Keke" Rosbergin uraa ja lajin ensiaskelia Suomen televisioon vuoden 2016 F1-finaalin kynnyksellä. Kyseisen vuoden F1-mestaruuden voitti sittemmin Keken poika Nico Rosberg. <https://www.uusisuomi.fi/urheilu/209030-muistoja-suomesta-keke-rosberg-valittiin-vuoden-roskakuskiksi>.

kasvattanut lähetysoikeuksien ja ratasopimusten hintoja samalla, kun lajin sponsorien merkitys ja teknologisesti kehityksestä johtunut tallienvälisen kilpailun koventuminen on lisännyt taloudellisten riippuvuussuhteiden merkitystä lajissa menestymisen ehtona. Laji on kehittynyt lähtökohdistaan automerkkien keskinäisistä kilpailuista innovatiiviseksi ja taloudellisista suhteista riippuvaiseksi mediaystävälliseksi urheilulajiksi, joka on eri tavoin tuotteistettu avaimenperistä ja toppatakeista älypuhelinsovelluksiin ja suoratoistopalveluihin. F1:n teknistaloudelliset muutokset ja kisakalenterin laajentuminen uusiin maihin ovat myös tuoneet jännitteitä lajin sisälle ja eri osapuolten välille, mihin on liittynyt myös poliittisia ja humanitaarisia ulottuvuuksia. Tällainen kehityskulku ongelmiseen ja kritiikkeineen ei ole kuitenkaan vain F1:lle ominainen piirre vaan liittyy muihinkin urheilun mediaystävällisiin suurtahtumiin, joita avaan seuraavassa luvussa.

3. Esimerkkitapaukset, urheilutapahtumien politisoituminen ja niiden kritisointi

3.1. Vuoden 2011 Bahrainin GP:n peruminen ja paluu kilpailukalenteriin vuonna 2012

Bahrainin saarivaltio on ensimmäinen Lähi-idän maa, jossa on järjestetty F1-sarjan osakilpailuja. Kilpailuja on ajettu maassa vuodesta 2004 lähtien. 1800-luvun alkupuolelta 1960-luvulle maa kuului Ison-Britannian siirtomaavallan suojelupiiriin, jonka aikana Britannia vaikutti taloudellisten ja sotilaspoliittisten tarkoitusperiensä vuoksi Bahrainin urbanisoitumiseen ja kehittämiseen (Willis 2012, 63–66; Fuccaro 2000, 56–59). Vuosien 2010 ja 2011 vaihteen Tunisian kansannoususta käynnistynyt arabikevät¹⁹ ja sen tuomat yhteiskunnalliset protestit ja levottomuudet saavuttivat myös monarkistisen Bahrainin parin kuukauden kuluessa²⁰. Arabikevällä oli yhteiskunnallisena maiden rajoja ylittävänä sosiopoliittisena liikehdintänä seurauksia myös muihin kuin niihin Lähi-idän maihin, joissa levottomuuksia ja kansannousuja tapahtui. Tapahtumien seuraukset olivat moninaisia: yhteiskuntajärjestyksen puute, elintarvikepula sekä väkivalta ja sortotoimet saivat liikkeelle myös pakolaisvirtoja, jotka kulkivat rauhallisempien Lähi-idän maiden lisäksi kohti Eurooppaa.

Demokraattisuuden, ihmisoikeuksien ja elinolojen parantamiseen tähdänneen liikehdinnän myötä Bahrainissakin käynnistyneet levottomuudet ja väkivallan uhka aiheuttivat lopulta osakilpailun perumisen vuonna 2011 (kuva 3). Levottomuuksien osasyynä voidaan pitää maan väestön enemmistöä edustavien shiiamuslimien kokeman järjestelmällisen syrjinnän ulospurkausta (ks. esim. Willis 2012, 66–67). Kontrollitoimien avulla Bahrainin GP kuitenkin ajettiin jo keväällä 2012 kisakalenterin mukaisesti, ja se on sittemmin pitänyt paikkansa säännöllisenä osakilpailuna F1-sarjassa kansannoususta ja mielenosoitusten väkivaltaisesta tukahduttamisesta huolimatta. Kilpailun show-arvoa lisättiin vuonna 2014 Singaporen F1-osakilpailun hengessä ajamalla maan 10-vuotiskisa hämärän laskeuduttua keinovalaistuksessa, missä muodossa se edelleen toteutetaan. Vastaavasti toiseen Lähi-idässä järjestettyyn F1-osakilpailuun, vuodesta 2009 lähtien ajettuun Abu Dhabin osakilpailuun, arabikevään levottomuudet eivät vaikuttaneet. Vaikka levottomuudet ovat laantuneet vuosien 2011–2013 huipusta, jännittynyt tilanne ja maan johdon vastaiset protestit jatkuvat edelleen.

¹⁹ YLE 8.10.2015 vuoden 2010 joulukuussa Tunisiasta käynnistyneen tapahtumasarjan taustojen pitkää historiaa käsitteli myös YLE. <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/10/08/arabikevat-muutti-maailmaa-2011-taustalla-satojen-vuosien-historia>.

²⁰ 28.9.2016 Globalis, Suomen YK-liiton sivusto, on käsitellyt arabikevään syitä ja seurauksia maakohtaisesti, myös Bahrainin osalta. <http://www.globalis.fi/Konfliktit/Arabikevaet>.

Kuva 3. Al Jazeeraan kuva protestoijasta ja mellakkapoliiseista Bahrainissa vuonna 2011.

Lilly Korpiolasta ja Hanna Nikkasesta (2010) arabikevään seuraukset ja vaikutukset vaihtelivatkin maittain vallitsevien olojen ja protestoijien resurssien mukaan. 14.2.2011 Bahrainissa alkaneiden levottomuuksien motiivien ja taustojen syyt ja seuraukset olivat esimerkiksi kansannousussa kaatuneeseen Jemenin hallintoon verrattuna erilaiset. Jemeniin verrattuna Bahrain oli mielenosoituksiin saakka melko vakaa ja hyvinvoiva valtio, jossa mielenosoituksia seuranneet hallituksen väkivallanteot ihmisuhreineen tulivat kansalaisille yllätyksenä. Bahrainin saamaan ulkomaisten tukeen ja interventioon vaikuttivat maan hallituksen suhteet Yhdysvaltoihin, Saudi-Arabiaan, joka Arabiemiraattien ohella lähetti maan hallitukselle sotilaallista apua, sekä Qatariin. Levottomuuksien sangen vähäisestä uutismäärästä ja huomionarvosta länsimaissa kertoo se, että uutistoimistot keskittyivät protestien ja väkivallan sijasta uutisoimaan maan F1-osakilpailun peruuntumisesta, vaikka tapahtumilla oli ulkopoliittisia kytköksiä. (Korpiola & Nikkanen 2010, 80–86.)

Arabikevään levottomuuksien ja Bahrainin F1-GP:n välisen yhteyden eräs ulottuvuus on niiden mediasuhde. Arabikevään joukkoprotestit olivat vuoden 2011 kontekstissa yhteydessä ”Occupy”-liikehdintöihin, joissa ihmiset vastustivat luomansa joukkoidentiteetin myötävaikutuksella tiettyä asiaa, ilmiötä tai tahoja (Korpiola & Nikkanen 2012, 16). Internet, sosiaalinen media ja matkapuhelimet toimivat protestoijille keinoina välittää tietoa katutasen tapahtumista ja levottomuuksista valtiollisten medioiden sensuurin läpi. Ne myös toimivat julkisuuden/huomion, yhteydenpidon ja motivaation välineinä kansannousuun osallistuneille

(ks. Hänska Ahy 2016, 103, 105–106). Myös niin sanotut ”vuodetut videot”, esimerkiksi poliisien itse kuvaamasta ja tekemästä väkivallasta, voidaan lukea näihin materiaaleihin, joilla on ollut mahdollista vaikuttaa julkiseen mielipiteeseen tapahtumista (Korpiola & Nikkanen 2012, 129–132). Näiden materiaalien julkaiseminen uutistoimistojen välityksellä edellyttää tosin riittävää todenmukaisuutta ja uutisarvoa (Hänska Ahy 2016, 107–109).

Vastaavasti Bahrainin F1-osakilpailu on maailmanlaajuisesti televisioitu autourheilutapahtuma ja eräs maan merkittävimmistä urheilutapahtumista ja turismin lähteistä. Mediavälitteistä osakilpailua on myös mahdollista pitää huomattavia resursseja edellyttävänä PR-tapahtumana maalle ja sen urheilukulttuurille. GP:n järjestäjien ja kansannousuun osallistuneiden suhde mediankäyttöön ja saamaansa mediahuomioon muodostuu kamppailuksi valtaapitävien ja -vastustavien välille.

Mediatapahtumana Bahrainin osakilpailu on mahdollista sijoittaa osaksi Sylvain Lefebvren ja Romain Roultin (2011) esittämää jatkumoa ja trendiä. Heidän mukaansa eri maat, joilla on taloudellista vaikutusvaltaa, pyrkivät kasvattamaan mainettaan ja taloudellisia mahdollisuuksiaan yrittämällä järjestää huippu-urheilun suur tapahtumia, vaikka mailla olisi rajallisesti niihin vaadittavaa kokemusta. (emt. 2011, 334–337.) Maiden motiivit ovat usein pikemminkin imagon parantamiseen liittyvää imagotyötä kuin varsinaisesti kilpailuperinteillä tai maan lajikohtaisella urheiluhistorialla perusteltavissa. Uudet kohteet kuitenkin tuovat omalaatuisuuttaan ja uutuuden tuntua eri lajeille muutenkin kuin uusien markkinoiden muodossa. Levottomuudet ja ihmisoikeusjärjestöjen kritiikki maan humanitaarisesta tilanteesta herättävät moraaliseettisiä ja poliittisia kysymyksiä Bahrainin osakilpailun järjestämisestä. Samalla kyseisen GP:n seuraaminen ja viihdearvo askarruttavat sen show-arvon ja radan ulkopuolisten tapahtumien luomien jännitteiden vuoksi.

3.2. Venäjän ensimmäistä F1-GP:tä ympäröineet jännitteet vuonna 2014

Lokakuussa 2014 Venäjällä oli määrä ajaa maan ensimmäinen F1-osakilpailu Sotshin moottoriradalla samassa kaupungissa, jossa maa oli järjestänyt ensimmäiset talviolympialaisensa aiemmin kuluvana vuonna. Olympialaiset olivat herättäneet vastustusta ja kommentointia²¹ länsimaissa niin järjestöjen kuin eri maiden poliittisten johtajien

²¹ Huffington Post -lehden blogikirjoitus maan lakiuudistusta ja olympialaisia koskien 20.8.2013. https://www.huffingtonpost.com/slava-mogutin/the-case-for-boycotting-the-2014-winter-olympics_b_3787006.html.

puolesta²². Paheksunnat olivat johtuneet erityisesti Venäjän uuden, seksuaalivähemmistöjä syrjivän, lainsäädännön vuoksi. Kyse oli kannanotoista maan ihmisoikeustilanteeseen, joka pahentui entisestään seksuaalivähemmistöjen edustajien kohdalla. Lainsäädännön katsottiin olevan yhteydessä Venäjän sisäpolitiikan yhtenäistämiseen, arvoilmapiiriin sekä nationalismiin. Olympialaisten epäiltiin²³ myös olevan enemmän tai vähemmän Venäjän valtiollisen propagandan väline maan imagon parantamiseksi (Müller 2015, 639, 646–648). Olympialaisten järjestäminen kuitenkin toteutui ja F1-osakilpailun järjestäminen lähestyi noin puolenvuoden päässä.

Venäjä ja sen urheilutapahtumat olivat suurennuslasin alla myös muista poliittisista syistä. Maa oli käynyt epäsuorasti sotaa Ukrainan kanssa Itä-Ukrainassa ja Krimin niemimaalla tukemalla Ukrainan venäläismielisiä separatisteja. Konfliktin syitä olivat Ukrainan vuoden 2014 vallankumous ja Euromaidan-protestiliikehdintä levottomuuksineen, joiden vuoksi maan presidentti Viktor Janykovič pakeni maasta. Tapahtumien kärjistymiseen vaikuttivat myös Ukrainan venäjänkielisen väestön aseman korostaminen sekä Ukrainan EU- ja Nato-suhteet, joihin Venäjä suhtautui kriittisesti. Sotilaallinen tuki ja valtaustoimet maaliskuusta 2014²⁴ alkaen herättivät kritiikkiä useissa maissa ja keräsivät tuomitsevia kannanottoja valtiojohtajilta. Geopolitiikan lisäksi invaasiolla on ollut talouspoliittisia kytköksiä Venäjän ja Kiinan välisiin kaasu- ja öljysopimuksiin sekä Krimin alueen arvioituihin energiaressursseihin. (Biersack & O’Lear 2014, 248–251, 258–262.)

17.7.2014 Amsterdamista Kuala Lumpuriin matkalla olleeseen Malaysia Airlinesin lentoon MH17 menetettiin yhteys: kone oli pudonnut Itä-Ukrainan ilmatilassa Donetskin alueella, jossa Venäjän tukemat venäläismieliset ukrainalaisjoukot ja Ukrainan armeijan joukot ovat taistelleet keväästä 2014 lähtien. Tapaturmatutkimusten edetessä siviilimatkustajakoneen putoamisen syyksi paljastui alas ampuminen, jossa oli käytetty venäläisvalmisteista BUK-ohjusta, jonka jäänteet onnettomuuden tutkijat löysivät myöhemmin vuonna 2015. Vuonna 2016 valmistuneen tutkijoiden raportin perusteella ohjus ammuttiin venäläismielisten alueelta

²² CNN:n uutinen liittyen Olympialaisten boikotointiin, seksuaalivähemmistöjen oikeuksiin ja Venäjän politiikkaan ja ihmisoikeustilanteeseen, 10.8.2013. <http://edition.cnn.com/2013/08/10/world/europe/russia-gay-rights-controversy/index.html>.

²³ Australian Broadcastin Companyn (ABC) sivuilla esiintynyt mielipidekirjoitus Sotsin Olympialaisista, 28.1.2014. <http://www.abc.net.au/news/2014-01-28/berg-the-olympics-providing-propaganda-for-autocrats-since-1936/5221878>.

²⁴ Globalis.fi:n tiivistys Ukrainan lähihistoriasta. <http://www.globalis.fi/Konfliktit/Eurooppa/Ukraina>.

ja ohjus kalustoineen oli toimitettu Venäjän puolelta (kuva 4). Tapauksesta ei ole saatu virallisesti ketään tahoa vastuuseen. Kaikki 298 lennolla ollut henkilöä menehtyivät²⁵.

Kuva 4. Ylen uutiskuvaa pudonneen lennon MH17 osien keräämisestä 20.7.2014 Ukrainassa.

Sotshin olympialaisten vastustamisen ja Itä-Ukrainan konfliktin aiheuttamien länsimaiden asettamien talouspakotteiden vuoksi lennon MH17 alas ampuminen kiristi entisestään Venäjän ja länsimaiden välejä, erityisesti Yhdysvaltojen kohdalla. Sotatoimet olivat keränneet paheksuntaa ja vastustusta, mutta useita eri kansallisuuksia edustaneiden siviiliuhrien takia vastakkainasettelu nousi entisestään. Talviolympialaiset olivat onnistuneet ulkopoliittisesta paheksunnasta huolimatta, mutta nyt viime hetken valmisteluvaiheessa olevan Venäjän F1-osakilpailun järjestäminen näytti vuorostaan epävarmalta.

Mediatapahtumana Venäjän GP:llä ei vaikuttanut olevan suoraa vastustavaa osapuolta, vaikkakin sitä ympäröivät kansainväliset poliittiset jännitteet. Venäjän ensimmäisen F1-osakilpailun saaminen on itsessään ollut pitkän prosessin tulos, jonka merkitystä Venäjän urheilulle ja PR:lle ei tule vähätellä. Venäjällä pidettävää F1-osakilpailua on suunniteltu 1980-luvulta asti etenkin Bernie Ecclestoneen toimesta, mutta vasta vuonna 2010 maan ensikilpailu järjestäminen varmistui²⁶. Rautaesiripun putoamisesta huolimatta F1:ä ovat kiinnostaneet paitsi idänmarkkinat, mutta myös lajin saama huomio. F1-osakilpailun pitämiseen Venäjällä onkin liittynyt poliittisia vivahteita jo Neuvostoliiton aikana. Alun perin

²⁵ BBC:n uutinen pudonneesta lennosta 28.9.2016. <http://www.bbc.com/news/world-europe-28357880>.

²⁶ Turun Sanomat uutisoi Venäjän GP:n varmistumisesta 14.10.2010.

<http://www.ts.fi/urheilu/moottoriurheilu/f1/166598/Olympiakaupunki+Sotshista+myos+Venajan+F1kisaisanta>.

Moskovan punaisella torilla pidettäväksi kaavaillun GP:n järjestämispaikaksi valikoitui lopulta Sotshin kaupunki. Venäjän F1-osakilpailun voidaan katsoa pyrkineen muiden kansainvälisten urheilun suur tapahtumien mukaisesti toimimaan paitsi turistiystävällisenä tapahtumana, myös televisioituna viihdespektaakkelinä, jolla on lisäksi yhteyksiä maan imagon parantamiseen ja autourheilukulttuurin kehittämiseen.

Venäjän kilpailu ajettiin ulkopoliittisista paineista huolimatta sovitusti lokakuussa 2014 ja se on sittemmin vakiinnuttanut paikkansa lajin kisakalenterissa. Venäjän osakilpailun järjestäminen vuosien vaivannäön ja diplomaattisten suhteiden kiristymisen jälkeen osoittaa kaksi asiaa. Ensinnäkin osakilpailun järjestäminen jopa suurvaltiossa on useasta tekijästä riippuva pitkä prosessi, jonka onnistumiseen maan status tai taloudelliset resurssit eivät pelkästään riitä. Toisekseen osakilpailun järjestäminen maata ympäröineistä ulkopoliittisista paineista ja sanktioista huolimatta osoittaa sen, kuinka paljon urheilutapahtuman peruuntuminen vaatii toteutuakseen, vaikka yleinen tai valtiollisen tason mielipide sen järjestävää maata kohtaan olisikin kriittinen²⁷.

3.3. Ihmisoikeuksien ja eettisyyden toteutuminen urheilun suur tapahtumissa

Esimerkkitapauksien taustoista käy ilmi, että televisioitujen ja tuotteistettujen urheilun suur tapahtumien kriittiseen media-analyysiin liittyy myös niiden eettisten ulottuvuuksien tarkasteleminen. Urheilulajeista myös F1 -kilpailujen järjestämiseen, niihin osallistumiseen ja niiden kuluttamiseen liittyy ristiriitaisia kytköksiä talouden, politiikan, ihmisoikeuksien ja ympäristöasioiden kesken. Urheilun tavoitteet ja ihanteet eivät myöskään välttämättä kohtaa tapahtumien järjestämismotiivien ja lopputulosten kanssa. Urheilun suur tapahtumat ovat olleet tapauskohtaisesti eri tavoin suhteessa kansainväliseen politiikkaan, taloudelliseen voitontavoitteluun ja urheiluspektaakkeliin järjestämiseen liittyviin epäkohtiin.

Ihmisoikeuksien määritelmät ja niiden toteutuminen ovat vaihdelleet aika- ja paikkakohtaisesti, mutta toisen maailmansodan jälkeisen jälleenrakennustyön ja Yhdistyneiden Kansakuntien perustamisen myötä ihmisoikeuksien päälinjauksena on käytetty YK:n 30:n artiklan pituista julistusta²⁸. Kaikkien ihmisten vapautta ja tasavertaisuutta korostava julistus muun muassa kieltää ihmisten syrjinnän, mielivaltaisen elämään

²⁷ Sotshin olympialaisista ja kisojen merkityksestä presidentti Putinille ks. esim. Taras, 2015.

²⁸ YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus sisältäen perusteet ihmisoikeuksille ja sen 30 artiklaa, jotka hyväksyttiin YK:n yleiskokouksessa 10.12.1948. <https://ihmisoikeusliitto.fi/ihmisoikeudet/ihmisoikeuksien-julistus/>.

puuttumisen, kidutuksen ja väkivaltaisen kohtelun. Julistus painottaa lisäksi esimerkiksi ihmisten oikeutta kansalaisuuteen, lepoon sekä mielipiteen- ja ilmaisun vapauteen.

Tulkitsen työssäni ihmisoikeudet Carlos Santiago Ninon (1991) mukaisesti kontekstuaalisesti yleisesti ja määriteltynä käsitteenä, joka liittyy kansainväliset ja omat oikeudet huomioivaan normienmukaiseen, hyväksyttävään käytökseen ja toimintaan. Ihmisoikeudet voidaan ymmärtää sekä positiivisen laillisen järjestyksen näkökulmasta (kuten maakohtaiset lait ja kansainvälisten sopimusten säädetyt normit) että sisäistettyinä luonnon oikeuksina, jotka yleensä mielletään osaksi ihmiskunnan henkistä kehitystä, etenkin valistuksen ajan julistuksia. Sisäistetyt luonnon oikeudet voidaan nähdä säännönmukaisista olosuhteista riippumattomana, synnynnäisenä empaattisena toimintana ja voimaantumisenä. (Nino 1991, 9–11.)

Ingrid Beutlerin mukaan (2008) urheilu on nähty yhtenä keinona parantaa maiden kehitystä sekä välineenä rauhan edistämiseen ja ihmisoikeuksien toteutumiseen. Viime vuosituhaten vaihteesta lähtien YK on kehittänyt tätä agendaa niin yhteisöjen ja valtioiden välisen kehitystyön kuin toimijoiden ja järjestöjen kanssa tekemänsä yhteistyön avulla. Tarjoamiensa hyötyjen takia urheilu on integroitu osaksi YK:n keinoja parantaa ja tukea maailmanlaajuisia tavoitteitaan. Tutkimusten mukaan urheilun avulla on muun muassa parannettu maiden terveystilannetta ja väestön integraatiota sekä vähennetty syrjintää. Eduista huolimatta urheilu olojen parantamisen keinona on kohdannut haasteita: esteitä ovat olleet esimerkiksi ohjelmien resurssi- ja valvontapula sekä laadukkaan toteuttamisen alue-erot. (Beutler 2008, 360–367.)

Oma haasteensa urheilun tuomille hyville ovat olleet järjestävien tahojen tekemät ihmisoikeusrikkomukset ja niiden kiistäminen urheilun suurtahtumien yhteydessä. Urheilun suurtahtumia kohtaan onkin vallinnut yleinen kriittinen diskurssi vuoden 2008 Pekingin olympialaisista lähtien, minkä myötä suurten urheilutapahtumien vastainen aktivismi ja kampanjointi ovat lisääntyneet (Horne 2018, 14–15). Vastatoimena ihmisoikeusrikkomusten paljastamiseen järjestäjämaat ja -tahot ovat kiistäneet tai vähätelleet tapahtumia tai niiden kulkua erilaisin strategioin, mikä on usein lisännyt osapuolten välisiä jännitteitä eri medioiden välittämien keskenään ristiriitaisten tietojen vuoksi (Horne 2018, 16–18).

Formuloiden maailmanlaajuisen toiminnan vuoksi suhtaudun lajiin Sumner B. Twissin (2011) *globaalin eettisyyden* perspektiivistä. Eräs peruste tämän eettisyyden käsitteen käytölle on se,

että F1 sisältää ihmisoikeuksia koskevan etiikan ohella kysymyksiä myös muun muassa talous-, urheilu- ja ympäristöetiikasta. Globaali eettisyys käsittää laajasti yleisiä ihmisten suhteita ja hyvinvointia tukevia arvoja ja normeja. Käsitteenä se tosin samalla viittaa epäsuorasti globalisaatioon, yhdenmukaistumiseen ja länsimaiden hegemoniaan sen sijaan, että se korostaisi moraalisten arvojen ja näkemysten paikallisuutta. (Twiss 2011, 205, 209–210.) Sosiaalisilta tarkoituksiltaan sekä eettisyys että ihmisoikeudet pyrkivät suojelemaan yhteiskuntaa haitoilta ja parantamaan sen jäsenten elämää: näistä ensimmäinen liittyy arvoihin ja jälkimmäinen oikeutettuihin asioihin. Kummankin toteutuminen tosin edellyttää ihmisten yhdessä tunnustamien moraalisten imperatiivien noudattamista. (Gauthier 2009, 26, 30.)

Daniel Warnerista (2014) urheilua voidaan lähestyä nautinnon ja liikunnallisten hyveiden ohella bisneksenä, politiikkana, viihteenä tai ihmisoikeuskysymyksillä. Median kriittinen uutisointi esimerkiksi lajien ja tapahtumien korruptiotapauksista, työntekijöiden riistosta, syrjinnästä, ihmiskaupasta tai dopingista ovat lisänneet painetta järjestäjille, lajiliitoille ja valtioille. Kansainvälisissä urheilutapahtumissa yksilötason tapahtumat muuttuvat helposti maiden väliseksi ongelmiksi skandaalien tullessa julki. Urheilutapahtumiin usein assosioitu epäpoliittisuus onkin ristiriidassa erilaisten boikotoitien kanssa. (emt. 2014, 534–537.)

3.4. Urheilun suur tapahtumien organisoinnin epäkohtia

Urheilun välineellistämistä erilaisten intressien saavuttamiseksi voidaan havaita globaaleissa urheilutapahtumissa, joiden järjestäminen ylipäättään on usein lähes mahdotonta ilman huomattavia taloudellisia ja poliittisia kontakteja. Muun muassa vuodesta 2004 lähtien ajatun Kiinan F1 GP:n järjestäminen edellytti merkittäviä taloudellisia sijoituksia ja poliittisia linjauksia: runsasta mediahuomiota saavan urheilukilpailun järjestämistä motivoi kansainvälisten sijoitusten kerääminen (Xue & Mason 2011, 378–380).

Vaikka F1-kilpailujen järjestämisestä on löydettävissä politisoituneita skandaaleja kuten esimerkiksi Kiinan ja Bahrainin osakilpailujen suhteen (ks. Xue & Mason 2011; Palmer 2013) tai Etelä-Afrikan Grand Prix:n ajattamisesta apartheid-politiikan vielä vallitessa maassa²⁹, olympialaiset ovat historian valossa konkretisoineet näitä kansainvälisen urheilun eettispoliittisia jännitteitä eksplisiittisimmin. Urheilutapahtumat ovat voineet toimia maiden

²⁹ ESPN käsitteli 19.10.1985 kriittisesti vuoden 1985 Etelä-Afrikan GP:n olosuhteita. Maan ajaman apartheid-politiikan aiheuttamien kansainvälisten boikottien vuoksi osakilpailu järjestettiin seuraavan kerran vasta vuonna 1992 maan poliittisen linjan muututtua. <http://en.espn.co.uk/f1/motorsport/story/155635.html>.

imagopolitiikan paikkoina esimerkiksi Berliinin 1936 ja Pekingin 2008 kisojen kohdalla tai ”epäsuorina” paikkoina kansainvälisille poliittisille jännitteille Meksikon 1968, Moskovan 1980 ja Los Angelesin 1984 kisojen tapauksessa (Warner 2014, 538–545).

Kisamaiden valitseminen niiden ihmisoikeustilanteiden parantamisen motivoimiseksi, esimerkiksi Kiinan 2008 olympiakisojen tapauksessa, on herättänyt moraalikysymyksiä (Warner 2014, 545). Tuolloin ihmisoikeusjärjestöt ja länsimaat suhtautuivat vaihtelevasti todennäköisyyksiin Kiinan ihmisoikeustilanteen parantumisesta, kun kisojen mediahuomio loi maalle muutospainetta (Warner 2014, 546–547). Tilanne ei kuitenkaan kohentunut ainakaan aktivistien kohtelun ja sensuroinnin perusteella (ks. esim. Amnesty International 2008, 1–2).

Catherine Palmerista (2013) Sopivien kisamaiden valikoiminen tietyn perustein sekä järjestöjen tavoitteet vapauksien ja mahdollisuuksien suomisesta marginaaliryhmille korostavat mediaurheilun suurtaapahtumien sisäistä ristiriitaa: ne sekä puuttuvat ihmisoikeusrikkomuksiin että mahdollistavat niitä (emt. 2013, 144–145). Kisojen negatiivinen mediahuomio ja boikotointi liittyvät yhä enemmän ihmisoikeuksien toteutumiseen, ja samalla kannanotot ovat siirtyneet lähemmäksi kuluttajakriittistä kansalaistoimintaa ja mediatempauksia myös F1:n tapauksessa (kuva 5)³⁰ (emt. 2013, 145). Kilpailuja järjestävien maiden huono maine ihmisoikeuksien toteuttamisessa onkin herättänyt keskustelua aatteiden, poliittisten suhteiden ja globaalien instituutioiden välisistä yhteyksistä (emt. 2013, 148–149).

Palmer (2013) nostaa tässä yhteydessä esille urheilutapahtumien ”front stage” -järjestelyjen (esimerkiksi valtavaa medianäkyvyyttä saavat avajaisseremoniat ja kilpailutilanteet) ja ”back stage” -järjestelyjen (kuten vähemmällä mediahuomiolla tehdyt valmistelut ja kontrollitoimet) vastakkaisuuden. Esimerkkeinä järjestelyjen aikaisista ihmisoikeusrikkomuksista hän mainitsee muun muassa Pekingin olympialaisten ja vuoden 2010 Etelä-Afrikan jalkapallon MM-kisojen aikana tehdyt slummien ”siistimiset”, etnisten vähemmistöjen pakkosiirrot ja sensuurin. Tulokasmaiden kyvyt ja olosuhteet suurkisojen järjestämiseen suhteessa ihmisoikeuksien toteutumiseen herättävät yhä enemmän julkista keskustelua lajien eettisyydestä ja imagosta, ja tällä on myös taloudellisia seurauksia. (Palmer 2013, 149–153.) Vastaavaa keskustelua Bahrainin F1-GP:stä käytiin levottomuuksien vuoksi vuonna 2011.

³⁰ Esimerkiksi Greenpeace -ympäristöjärjestö järjesti vuoden 2013 Belgian osakilpailun aikana kulttuurihäirintää edustavan tempauksen öljy-yhtiö Shellin arktisilla alueilla tehtäviä öljynporaussuunnitelmia vastaan. Tempaus huipentui palkintojen jaon aikana podiumin taustalle laskettuun banderolliin, HS 27.8.2013. <http://www.hs.fi/urheilu/a1377569736101>.

Kuva 5. Yksi kansainvälisen ympäristöjärjestö Greenpeacen asettamista kankaista vuoden 2013 Belgian F1-osakilpailussa. Tempauksella vastustettiin öljy-yhtiö Shellin arktisille alueille kaavailemia poraushankkeita.

Urheiluun liittyvien eettisten arvojen asettaminenkaan ei ole ollut suinkaan intressiriidoista vapaata, vaan näiden taustalla on pikemmin ollut pitkiä taloudellisista ja poliittisista syistä johtuvia valtataisteluja. Yoan Grosset ja Michael Attali (2011) ovat tuoneet esille artikkelissaan *The International Institutionalization of Sport Ethics* urheilun ihmisoikeusdiskurssin omimiseen liittyntä taistelua Kansainvälisen olympiakomitean (KOK:n) ja Yhdistyneiden kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestön (UNESCO:n) välillä. Tässä tapauksessa KOK:n negatiivinen asenne YK:n kansainvälistä reilun pelin komiteaa (IFPC) kohtaan muuttui vasta, kun urheilun koulutuksellisista hyveistä, väkivallanvastaisuudesta ja reilun pelin promootiosta tuli 1970-lukua kohden urheiluinstituutioiden välinen arvovaltakonflikti ja globaali poliittinen väline kylmän sodan keskellä. (ks. emt. 2011, 519–524.) Urheiluetiikan itseisarvo ja ideaalit sekä niihin suhtautuminen eivät täten ole pysyviä ja eri osapuolten agendaista riippumattomia.

Urheiluun liitettyjen jalojen piirteiden ja järjestöjen korostamien ylevien tavoitteiden valossa tapahtumien poliittiset jännitteet ja eettistaloudelliset epäkohdat herättävät kysymyksiä paitsi lajikohtaisten suurtapahtumien järjestämisestä myös niiden kuluttamisesta. Erilaiset skandaalit ovat kuitenkin mille tahansa lajille haitallisia etenkin, jos ne toistuvat. Median kriittinen uutisointi sekä tiedonsaannin ja -välittämisen kehitys internetin ja älypuhelinajan aikakaudella ovat tuoneet esille tapahtumien epäkohtia yhä nopeammin ja monipuolisemmin (kuva 6). Urheilun suurtapahtumista myös F1-kilpailujen järjestämisen poliittisia аспектеja

onkin hankalaa sivuuttaa. Samalla kulttuuriteollisuuden speaktaakkelimaisina tuotteina niiden kuluttamisen eettisyys ja kestävyys nousevat kysymyksenalaisiksi teemoiksi.

Kuva 6. Kuva Sotshin vuoden 2014 talviolympialaisia ja Venäjän homovastaisia lakeja vastustavasta mielenosoituksesta Lontoosta vuodelta 2013.

Toisaalta valtioiden reagointi tätä ilmiötä kohtaan on ollut vaihtelevaa.

Ihmisoikeusrikkomuksista johtuvien boikottien, diplomatian ja urheilun suhteesta kertonee se, että vaikka ihmisoikeusstatukseltaan kyseenalaisten maiden lupaukset olosuhteiden parantamisesta eivät toteutuisi, eri maiden hallitukset osallistuvat boikotteihin tai merkittävän poliittisen paineen luomiseen vain äärimmäisen pakon alaisena (Palmer 2013, 156–157). Palmerista (2013) tämä johtuu sekä laajoista kansainvälisistä kytkennöistä esimerkiksi politiikan, talouden ja ympäristökysymysten välillä että vääristyneestä käsityksestä kansainvälisten urheilukisojen epäpoliittisuudesta (emt. 2013, 157–158). Esimerkiksi vuoden 1985 Etelä-Afrikan F1-GP:n apartheid-boikotissa onnistui tehokkaimmin Ranska (ks. ESPN-uutinen), joka onnistui kieltämään osallistumisen ranskalaisilta Ligier- ja Renault-talleilta. Sen sijaan vuoden 2011 Bahrainin F1-GP:n perumisesta huolimatta yksikään valtio ei pakottanut tiimejä tai kuljettajia boikotoimaan esimerkiksi Venäjän³¹ ja Azerbaidžanin³² osakilpailuja huolimatta ulkopoliittista paineista ja ihmisoikeuksia³³ koskevista protesteista.

Urheilutapahtumien tuoma julkisuus ei olekaan välttämättä hyödyksi uusille järjestäjille.

Suur tapahtumien brändäystä tehdään niin ympäristöä rakentamalla, kannustamalla ihmisiä

³¹ Autoweekin uutinen 26.9.2014 Venäjän GP:n vastustamisesta poliittisista syistä, erityisesti Ukrainan kriisin vuoksi. <http://autoweek.com/article/formula-one/public-opposed-formula-one-russian-grand-prix>.

³² Iltalehden uutinen 16.6.2016 Bernien Ecclestoneen vähättelevästä suhtautumisesta ihmisoikeusjärjestöjen kommentteihin Azerbaidžanin ihmisoikeustilanteesta.

http://www.iltalehti.fi/formulat/2016061621743392_fo.shtml.

³³ Iltalehden uutinen 18.6.2016 Bernie Ecclestoneen kyseenalaisesta kommentista ihmisoikeuksista ylipäättään. http://www.iltalehti.fi/formulat/2016061821753884_fo.shtml.

emotionaaliin rooleihin kuin massamediaa avulla (Kolamo & Vuolteenaho 2013, 504). Esimerkiksi Etelä-Afrikassa vuonna 2010 järjestettyjen jalkapallon MM-kilpailujen aikana FIFA:n sanelemat ehdot ja brändityö aiheuttivat skismaa niin paikallisten kuin fanienkin parissa: nämä ulottuivat aina FIFA:n kontrolloimista alueista areenoiden läheisyydessä fanien pidättämiseen ennen ottelua väärää sponsoria mainostavien vaatteiden vuoksi (ks. emt. 2003 507–515). Suurtaapahtuman tehokas brändäys uusliberalistisen³⁴ urbanismin hengessä johtikin päinvastaisesti maan alueellisten erojen korostumiseen (emt. 2013, 516).

Lefebvre ja Roullet (2011) ovat huomauttaneet, että F1 on noudattanut vastaavan kaltaista markkinastrategiaa uusien kisamaiden suhteen perinteisempien osakilpailujen kustannuksella ja usein taloudellisten ja speaktaakkelinhakuisten syiden perusteella. Tämän tyyppinen uusliberalistinen talouslogiikka ei läheskään aina noudata fanien toiveita saati yleisesti hyväksytyjä poliittisia ja eettisiä periaatteita. F1:ssä uusia kisamaita ovat olympialaisten ja jalkapallon MM-kilpailujen hengessä motivoineet halu ”käyntikorttimaisesti” vahvistaa kansainvälistä imagoaan ja tahto liittyä pieneen urheilun suurkaupunkien eliittiin. Uusien kohteiden valitsemisella ja niistä kilpailemisella onkin usein suoria ja epäsuoria talouspoliittisia motiiveja. 2000-luvun edetessä F1-kilpailut ovat tarjouskilpailun kiihtyessä siirtyneet yhä kauemmas Euroopasta, erityisesti kohti Kauko- ja Lähi-idän markkinoita. (Lefebvre & Roullet 2011, 330–336). Näitä ovat muun muassa Kiinan, Singaporen, Bahrainin, Abu Dhabin, Azerbaidžanin ja Venäjän F1-GP:t, joita yhdistävät maiden suhteellinen aiempi menestys moottoriurheilun saralla ja sen kulttuurinen merkitys. Kuitenkin viime aikoina osa uudemmissa F1-kisamaista, kuten Etelä-Korea, Intia, Malesia ja Turkki, on omasta halustaan vetäytynyt lajista tai on lähellä sopimusten päättämistä taloudellisista syistä³⁵.

Lajin markkinastrategia ja säännöllisesti päivittyvä kisakalenteri ovat vaikuttaneet myös F1:n vuorovaikutussuhteeseen median kanssa. Uutisointien ohella mediatoimijat mahdollisesti omistavat televisiointioikeuksia kisalähetyksiin, kuten MTV3 ja Sky. Urheilutapahtumat ovat konsernikohtaisesti sekä säännöllinen uutisoinnin kohde että sijoitus, jolla tavoitellaan hyötyä konsernille katsojien ja/tai mainostulojen muodossa, mihin syvennyn ensi luvussa.

³⁴ Uusliberalismi on talouspoliittinen aatesuuntaus, joka ideologialtaan korostaa yksityisomistamista, markkinakilpailua ja yksilönvapautta. Valtioiden tekemiä interventioita ja säätelyä vastustava ideologia on ollut täyttämässä kylmän sodan jälkeisen ajan ideologista ja utooppista tyhjiötä. Selvää vastapuolta vailla ollut aatesuunta on kärsinyt sittemmin 2000-luvun talouskriisien vuoksi suosionsa laskua. (Ampuja 2011, 296.)

³⁵ MTV3:n uutinen 22.11.2016 Malesian vetäytymisestä ja muiden osakilpailujen sopimustilanteesta. <http://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/malesia-jattamassa-leikin-millaiset-sopimukset-f1-kisoilla-on/6178646>.

4. F1 kriittisen teorian näkökulmasta

Negatiivista huomiota saaneiden Formula 1 -tapahtumien uutisoinnin analysointi edellyttää monipuolista näkökulmaa mediavälitteisen lajin ja globaalien urheilutapahtumien hahmottamiseksi. Tarkastelenkin F1:ä ja sen mediasuhdetta kriittisen teorian avulla: lähestyn medianäkyvyydestä riippuvaista lajitoimintaa kulttuuriteollisuuden tuotteena ja tarkastelen sen suhdetta uutismediaan. Kulutus-kriittisen lähestymistapa auttaa myös hahmottamaan lajiin suhtautumisen ja F1:n mediasuhteiden mahdollisia eroja eri puolilla maailmaa niin yksittäisten kuluttajien kuin organisaatioiden (mediakonserneista valtioihin) kohdalla.

Kriittinen teoria on käynyt läpi useita kehitysvaiheita, ja sitä on sovellettu vaihteleviin kohteisiin. Teoria on saanut jalansijaa keskeisten teemojensa ja kulttuurin tutkimukseen sovellettavuutensa vuoksi myös urheilun tutkimuksen parista. Sen avulla on käsitelty laajoja yhteiskunnallisia ja globaaleja yhteyksiä muun muassa urheilun, median, politiikan, talouden, representaatioiden³⁶ ja ihmisoikeuksien välillä (ks. esim. Kellner 2003, 63–92; Morgan 1995).

F1:n kontekstissa representaation käsite tulee esille esimerkiksi siinä, miten lajin tilasta, tapahtumista tai kuljettajista ja talleista rakennetaan mielikuvia medioissa. Nämä pätevät esimerkiksi sopimusasioihin, sarjan viihdearvoon ja eri kansallisuuksia edustavien kuljettajien imagojen konstruoimiseen³⁷. Lajin representaatiolla on vastavuoroisesti myös taloudellisia, poliittisia ja muita yhteiskunnallisia seurauksia aina sponsorien houkuttelusta ja lajituotteiden myymisestä faniryhmien muodostumiseen ympäri maailmaa.

Urheilua on lähestytty kriittisen teorian näkökulmasta eri tutkimussuuntauksia yhdistelevien teoreettisten näkemysten avulla. Kriittisessä urheilun ja kulttuurin tutkimuksessa monet tutkijat (mm. Deem 1988; Kellner 1998; 2003) eivät välttämättä tarjoa yksiselitteisiä teoreettisia näkökulmia, vaan he pikemminkin hyödyntävät analyyseissään tapauskohtaisesti eri teoriaperinteiden yhdistelmiä. Siten urheilutoiminnan hahmottaminen ja asettaminen yhteiskunnallisiin yhteyksiin on saanut risteäviä ja keskenään kiisteleviä tulkintoja.

³⁶ Tulkitsen representaation käsitteen Tanja Sihvosen (Sihvonen 2006) mukaisesti kielellisenä merkityksellistämisen välineenä, joka yhdistää objektit, kielelliset esitykset ja merkitykset. Siihen liittyy myös ilmiöiden jäsentämisen ja uudelleentulkinnan tehtäviä. Representaatiot rajaavat, muokkaavat, määrittelevät ja rakenteistavat viittaamia kohteita. Kohteiden ja representaatioiden välinen suhde on monimutkainen prosessi, jossa merkityksiä tuotetaan erilaisten kulttuuristen koodistojen lävitse, jotka liittyvät sosiokulttuurisiin käytäntöihin. Näitä ovat erilaiset normit, tavat ja tottumukset, mitkä liittyvät representaatioiden konventiot kulttuurikohtaisiin valta- ja ideologiakysymyksiin. (emt. 2006, 135–136.)

³⁷ Eräs esimerkki tällaisesta brändätystä F1-imagosta on Kimi Räikköseen liitetty Iceman-lempinimi. <https://www.sportskeeda.com/f1/kimi-raikkonen-portrait-of-a-racing-icon>.

Esimerkiksi William J. Morgan (1983) on pohtinut urheilun ideologisuutta käsittelevässä artikkelissaan uusvasemmistolaisen urheilukäsitysten puutteita ja myöhemmin (Morgan, 1995) kritisoinut kriittisessä urheilututkimuksessa vallitsevien postmodernien teemojen ongelmallisuutta³⁸.

Hyödynnän tutkimusteorianani valtaosin Douglas Kellnerin (1983; 1998; 2003) kriittistä lähestymistapaa urheilun, kuluttamisen ja mediaspektaakkeliin välisten suhteiden tarkasteluun. Kellnerin viitekehyksestä Formula 1 voidaan hahmottaa urheilulajin ja globaalien spektaakkeliin ohella myös kansainvälisenä mediatuotteena, joka antaa kulttuurisia merkityksiä niin yksittäisille kuluttajille kuin valtioille ja yhteisöille.

4.1. Kriittisen teorian tausta ja näkemyksiä urheilun hyödykkeellistymisestä

Frankfurtin koulukunta aloitti 1930-luvulla kriittisen viestintätutkimuksen, joka yhdisti keskenään median, poliittisen taloustieteen, tekstien kulttuurisen analyysin sekä viestinnän yhteiskunnallisia ja ideologisia vaikutuksia tutkivan vastaanottotutkimuksen. Koulukunnan edustajat tutkivat kulttuurisia tuotteita teollisen tuotannon kontekstissa. He analysoivat muun muassa tuotteiden kauppatavaraksi ja massatuotteiksi muuttumista sekä standardoitumista. Näiden tuotteiden ideologisena tarkoituksena he näkevät kapitalistisen yhteiskunnan oikeuttamisen, joka tapahtuu tarjoamalla kyseisiä tuotteita ihmisille. Tämä oikeutus toimii kulttuuriteollisuuden avulla, joka pitää nyky-yhteiskuntaa koossa, sillä se sosiaalistaa ihmisiä ja välittää poliittista todellisuutta. (Kellner 1998, 38–39.) Kulttuuriteollisuuden erilaiset viihdyttävät tuotteet saavat ihmiset ehdollistumaan kuluttamiseen, kun sitä tukeva eetos on läsnä yhteiskunnan eri sektoreilla.

Yhteiskunnan jäsenten kulutusehdollistamisen ytimessä ovat kulttuuriteollisuuden aiheuttama vapaa-ajan manipulointi ja sen nautinnot (Horkheimer 1941; Horkheimer & Adorno 1972 sit. Kellner 1983, 67). Koulukunnan perustajajäseniin kuuluvat Adorno ja Horkheimer pelkäsivät tämän johtavan ”yksilön” katoamiseen (Fromm 1941; Horkheimer & Adorno 1972; Horkheimer 1941 ja 1974 sit. Kellner 1983, 67). Tämä tapahtuisi, kun kulttuuriteollisuuden tuotannot manipuloisivat ihmisiä kuvien ja spektaakkeliin avulla mukautumaan vallitseviin

³⁸ Morganin kritiikki koski postmodernien teoriavaikutteiden taipumusta korostaa diskursiivisesti ja metanarratiivisesti poikkeuksellisuutta ja marginaaliryhmiä urheilututkimuksessa normaalien (ja laajemmin ymmärrettävien) diskurssien ja modernin teoriapohjan sijaan (Morgan 1995, 26–33).

oloihin ja ylläpitämään kapitalismia (Horkheimer & Adorno 1972; sit. Kellner 1983, 67). Valikoivan yksilön korvaisikin johdateltavissa oleva kuluttaja.

Frankfurtin koulukunnan alkuperäinen yhteiskuntateoria sai sittemmin kritiikkiä useasta syystä, joista yksi oli korkean ja matalan/massakulttuurin jaottelu. Teoriaa on sittemmin täydennetty muun muassa kulttuurintutkimukseen keskittyneen Birminghamin koulukunnan näkemyksillä, jotka käsittelivät tuotantoa ja vastaanottoa, yhteiskunnallisten instituutioiden valta-asemien vastustamista, yhteiskuntahierarkioita sekä yksilöllisyyttä. (Kellner 1998, 39–44.) Urheilun kriittisen teorian myöhemmissä sovelluksissa urheilukulttuuri, talous, sekä sosiaali- ja identiteettipolitiikka ovat sidoksissa toisiinsa (ks. mm. Deem 1988).

4.2. Kulttuuriteollisuus ja yksilö

Kulttuuriteollisuuden ja yksilön välistä suhdetta on analysoitu eri tavoin. Herbert Marcusen mukaan (1970) kehittyneessä kapitalismissa hyödykkeet ja kulutus muuttavat yksilöiden persoonallisuutta, arvoja sekä tarpeita, kun he samaistuvat hyödykkeisiin. Tällöin erilaisten tuotteiden todellinen tarpeellisuus on kyseenalaista suhteessa kuluttajien niistä saamaan mielihyvään ja mukavuuden tunteeseen. (emt. 1970, 23–24, 26–27.) Marcuse (1970) koki siksi tarpeelliseksi jaotella tarpeet *todellisiin* ja *virheellisiin*. Hänen mukaansa yhteiskunnan ylläpitämistä, kuluttamista tukevista tarpeista oli tullut luokkarajoja ylittäviä. Ylläpidetyt tarpeet olivat myös näennäisesti yksilöllisiä ja elämään tasapainoa tuovia, mitä pystyi ostamaan, omistamaan ja kuluttamaan ”vapauden” harhassa. (Marcuse 1970, 21–22.)

Marcusen näkemysten pohjalta F1-tuotteita ja -toimintaa voidaan siten hahmottaa yksilöä riistävän kaupallisen tuotteen lisäksi myös suuremmille ryhmille merkityksellistä nautintoa antavana kulutustuotteena (kuva 7). Nautinnon saaminen tosin edellyttää eri yhteiskuntaluokkien kuluttajilta taloudellista ja emotionaalista sitoutumista. Kulutustuotteisiin lukeutuvat esimerkiksi ajankäyttö, fanituotteet, maksulliset urheilutelevisiopaketit tai osakilpailuliput. Tuotteiden hankkimisen tarve, niihin pääsy ja niistä saatava nautinto ovat kuitenkin suhteellisia, kun kuluttajaryhmien maku- ja resurssierot otetaan huomioon. Tällainen Formula 1:n kuluttaminen viihteellisenä eskapistisena tuotteena voi olla sekä materiaalista että immateriaalista resurssien käyttöä, esimerkiksi lisenssituotteiden hankkimisesta pelkkään mediatoimijoiden tuottamien F1-uutisten seuraamiseen.

Kuva 7. F1-sarjan logon selkäänsä tatuoinut katsoja vuoden 2010 Kanadan osakilpailussa.

F1-toimintaa ja urheilua yleisesti voidaan lähestyä kriittisen teorian avulla myös laajemmasta valtanäkökulmasta, joka huomioi talouden ja kuluttamisen merkitystä sekä antaa enemmän arvoa eri urheilulajien ja kuluttajien itsenäisyydelle. Morgan (1983) on hyökännyt kriittisen teorian perinteistä urheilun pelkäsi sortavan teollisuusyhteiskunnan jatkeeksi tyypistävä tulkintaa vastaan (1983, 27). Hän on muistuttanut esimerkiksi toisesta saman teoriaperinteen urheilutulkinnasta, joka korostaa urheilun yhteishenkeä, itsenäisyyttä ja katsojien merkitystä (Morgan 1983, 28). Urheilu on hänestä siten myös itsenäinen tavoite ja keino: se tarjoaa haasteita, joilla testataan kykyjä ja taitoja, jotka eivät ole suorassa yhteydessä sosiaaliseen maailmaan tai työelämän normeihin ja arvoihin (Morgan 1983, 28–29).

Tällaista urheilun yhteishenkeä, itsenäisyyttä ja vapautta voidaan löytää F1:stä, vaikkapa lajin suhteesta teknologiseen kehitykseen tai kuljettajien keskinäisestä kilpailusta. Vastaavasti yksittäinen lajin seuraaja voi muodostaa sekä yksilöllisesti että kontekstuaalisesti (esimerkiksi median, kansallisuuden tai muiden fanien välityksellä) omia merkityksiään ja näkemyksiään seuraamastaan urheilulajista, esimerkiksi suosikeistaan, F1:n historiasta tai politiikasta. Lajia seuraava henkilö voi toki kokea sen yhtä hyvin arjesta tai laajemmista yhteiskuntapoliittista kytkennöistä vapaana viihteenä. Maailmanlaajuisesti televisioituihin urheilutapahtumiin liittyy usein huomattavaa fanien kiintymystä, joka on emotionaaliselta lataukseltaan lähempänä uskonnollista yhteisöllisyyttä kuin ”leikin”³⁹ seuraamista (Kinnunen 2003, 17–18). Esimerkiksi Ferrari-tallin fanit, tifosi, ilmentävät tunnepitoisessa toiminnassaan sekä kulttuuriteollisuuden että kannattajayhteisönsä arvoja (kuva 8).

³⁹ Taina Kinnunen perustelee sanaa alaviitteessä, jossa hän kuvailee urheilutulosten olevan ”*pohjimmiltaan aikuisten tarkoituksettomien 'leikkien' lopputuloksia...*”, epäakateemisessa yhteydessä kuulemallaan ironisella määritelmällä, jonka mukaan ”*Urheilija on aikuinen, joka osaa leikkiä hyvin*” (Kinnunen 2003, 17).

Kuva 8. Japanilaisia tifoseja vuoden 2010 Japanin F1-osakilpailussa.

Ihmiset kuitenkin tarttuvat heille tarjottuihin viihteellisiin kulutustuotteisiin valikoivasti. Douglas Kellner (1983) muistuttaa, että massakulutuksen vetovoima ei niinkään perustu väärin tarpeisiin vaan Hans-Magnus Enzensbergerin sanoin ”todellisten ja kelpuutettujen vääristelyyn ja riistoon”⁴⁰ (Enzensberger 1974 sit. Kellner 1983, 71). Kellneristä tähän kulutusyhteiskunnan nousuun toisen maailmansodan lopusta alkaen ovat vaikuttaneet sekä kuvien spektakelisoituminen ja uudelleentuottaminen kapitalismin oikeuttamiseksi (Debord 1970 sit. Kellner 1983, 66) että kuluttajien kysynnän tarkoituksellinen luominen (Fromm 1955; Marcuse 1964 sit. Kellner 1983, 66). Tuotteita urheiluviihde mukaan lukien tarjotaan ihmisille yhä tehokkaammin ja näyttävämmin kulutettavana nautintona (kuva 9).

Kuva 9. Red Bull ja Toro Rosso F1-talliin fanituotteiden myyntikoju Yhdysvaltojen osakilpailussa vuonna 2012.

⁴⁰ Enzensbergerin sitaatti on esitetty alun perin seuraavasti: *”The attractive power of mass consumption is based not on the dictates of false needs, but on the falsification and exploitation of quite real and legitimate ones without which the parasitic process of advertising would be quite redundant”.*

Tuotteiden puoleensavetävyys perustuukin tarjottuihin mielikuviin ja assosiaatioihin. Urheilukilpailujen seuraaminen, niistä raportointi, mainonta ja tuotteisiin samastuminen pohjautuvat vetovoimaltaan myös yksilöllisiä makumieltymyksiä laajempiin tunnepitoisiin kriteereihin kuten näyttävyyteen, kansallistunteeseen tai adrenaliininkatkuiseen kilpailuviettiin. Tarpeiden aitouden näkökulmasta eri urheilutrendit voivat tosin vaihtua nopeasti⁴¹. Suomessa F1:n suosio ja medianäkyvyys ovat pysyneet varsin vakaana 1980-luvulta lähtien, joskin tähän ovat vaikuttaneet kansallisen menestyksen syklimäisyys ja kausien jännittävyys.

Kellneristä (1983) aiemmassa kriittisessä teoriassa ja sitä seuranneissa tulkinnoissa kapitalistisen yhteiskunnan kehityskulku on kuvailtu lähes virheettömäksi tapahtumasarjaksi, jossa kaupallinen kapitalismi alkaa hallita täysin passiivisia kohteitaan ja luo vallitsevan yhteiskunnan omaksi kuvakseen (Kellner 1983, 70). Hänestä tämän kaltaiset näkemykset usein unohtavat luokkataisteluiden, muodin, median sekä mainonnan merkitykset yhteiskunnallisen kapinan välineinä (Kellner 1983, 70). Kulutusvastarinnan syntymiselle merkittäviä ovat myös kapitalismin tarjoamat täyttämättömät tarpeet: tarjotut mielikuvat⁴² hyvästä elämästä voivat aiheuttaa yhteiskunnallista levottomuutta, jos tietyt yhteiskuntaryhmät eivät voi saada niitä (ks. Marcuse 1981, 18–23).

Koska Kellnerin (1983) mukaan klassisessa kriittisessä teoriassa tuottamista on tapana pitää kuluttamista voimakkaampana, hän tarjoaa aiemmin mainitun Marcusen tarvejaon pohjalta erottelua *kuluttamisen* (käyttönä) ja *konsumerismin* (elämäntapana) välille. Hän perustelee jaottelua myös sillä, että klassinen kriittinen teoria suhtautuu tarpeettoman negatiivisesti kulutusyhteiskuntaan, fetissimäiseen kuluttamiseen ja konsumerismiin pohtimatta tarkemmin erityyppisten tuotteiden yksilökohtaisia käyttötapoja ja niihin suhtautumista. (emt. 1983, 74.) Tällöin etenkin konsumerismi leimaa F1-fanien kulutustarpeita ja identiteetin rakentamista.

⁴¹ Eräänä esimerkkinä tästä käy Suomen miesten curling-maajoukkueen menestys Torinon talviolympialaisissa ja sen nostattama buumi vuonna 2006, mitä MTV muisteli 12.3.2016. <http://www.mtv.fi/uutiset/kotimaa/artikkeli/missa-he-ovat-nyt-kymmenen-vuotta-curling-huuman-jalkeen-m15-pyorittaa-omaa-halliaan-ei-tama-mikaan-bisnes-ole/5782386>.

⁴² Näitä ovat mm. lepo, nautinto, luksus ja seksuaalinen nautinto (ks. Kellner 1983, 71). F1-tuotteiden näkökulmasta esimerkiksi osakilpailuliput, fanituotteet tai VIP-paketit sopisivat tässä yhteydessä esimerkeiksi.

4.3. Mediakulttuurin ideologisuus, materialismi ja urheiluspektaakkelit

Kellner ei tarjoa nykyisten kriittisen teorian sovellusten mukaisesti kulttuurintutkimuksen teoriassaan uutta ”superteoriaa” vaan nimittää tätä erilaisia kriittisiä teorioita hyödyntävää teoriaansa *moniperspektiiviseksi yhteiskuntateoriaksi ja mediakulttuurintutkimukseksi* (Kellner 1998, 35). Mediakulttuuri on hänestä etenkin television yleistymisen myötä muodostunut hallitsevaksi voimaksi kulttuurissa, sosiaalistamisessa, politiikassa ja yhteiskunnallisessa elämässä (Kellner 1998, 24).

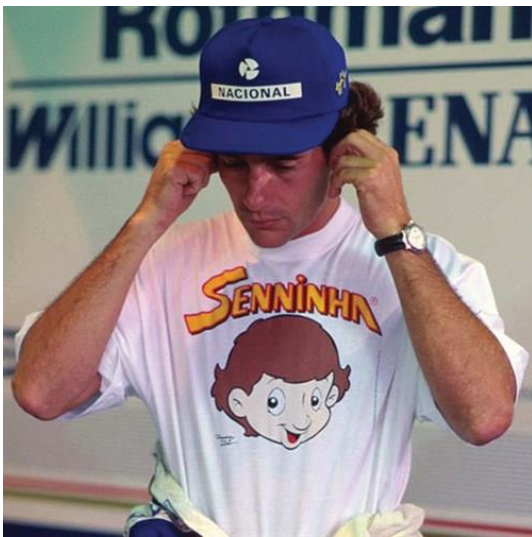
Kellneristä (1998) kapitalistisissa maissa mediakulttuuri on valtaosin kaupallinen voittoa tavoitteleva kulttuurimuoto, jossa päättäjät yrittävät tuottaa kaupaksi meneviä tuotteita suurien yleisöjen toivossa. Tuotteiden on oltava yhteiskunnallisten kokemusten tasolla samastuttavia. Samastuttavuuden takia niillä on tosin myös mahdollisuus järkyttää kuluttajia, rikkoa konventioita tai välittää yhteiskunnallista kritiikkiä. Hallitsevan luokan ihanteisiin samastumisen ja sosiaalistumisen ohella mediakulttuurin tuotteet voivat kulttuurin kentällä tapahtuvan osapuolten välisen kilpailun vuoksi olla niin informaation kuin viihteen ja fiktion muodossa, diskursiivinen väline vastakulttuurille. (Kellner 1998, 24–25, 29.) F1 on mahdollista lukea tällaiseksi suuria kulutusyleisöjä tavoittelevaksi mediakulttuurin tuotteeksi.

Vastarinnan mahdollisuuden takia kriittistä kulttuurintutkimusta kiinnostavat median vallan lisäksi sen kyky edistää demokraattista kehitystä, vapautta ja ajaa alistettujen ryhmien etua (Kellner 1998, 12). Osapuolten valta-asemien hahmottaminen on tosin jatkuvan väittelyn alaista. Esimeriksi tietynlaisen vastarinnan fetissin⁴³ rinnalla vaikuttaa eri ryhmien kamppailu fetissistä, kun eri tahot kilpailevat keskenään tuotteiden merkityksistä mielihyvän saamiseksi poliittisten agendojen sijaan. Erilaisia kulttuurin osia ja tuotteita voidaan tosin sanoen ottaa niin vasta- kuin valtakulttuurin tai niin mielihyvän kuin kritiikin palvelukseen, minkä takia niistä saatavia reaktiota tulisikin tarkastella kriittisesti. (Kellner 1998, 50–52.) Vastaavan kaltaista kamppailun monitulkintaisuutta havainnollistaa esimerkiksi hyväntekeväisyyttä tukeneen edesmenneen lajilegenda Ayrton Sennan tapaus, jossa hänen symbolisuutensa elää brändättyjen tuotteiden ja hyväntekeväisyyttä edistävän järjestön välityksellä (kuva 10).

Kellner (2003) lähestyy aihetta mediakulttuurintuotteiden ideologisen kritiikin avulla. Sillä voidaan analysoida keskeisten mediaspektaakkeliin paljastuksia nykyoloista ja sitä, miten

⁴³ Kellner kytkee termin median parissa tehtävässä valta- ja vastaanottotutkimuksessa tutkimuskohteen symboliseen funktioon, kuten yleisöjen suhtautumiseen elokuvissa esiintyvään machoiluun tai rasistisuuteen.

havainnot tukevat väitteitä siitä, että tietyt mediaspektaakkelit kannustavat sortotoimia. (Kellner 2003, 16.) Analysoitaessa suuria mediaspektaakkeleita *diagnostinen kritiikki* paljastaa hänen mukaansa sen, miten ne välittävät vallitsevia tunteuksia, haluja sekä politisoituneita representaatioita ja valtakursseja (Kellner 2003, 27). Kriittisestä teoriasta ja kulttuurin tutkimuksesta ammentava diagnostinen kritiikki auttaa siten lukemaan kulttuuria: mitä ja miten mediakulttuuri ja spektaakkeli kertovat maailmasta sekä miten kulttuuri vaikuttaa meihin ja yhteiskuntaan silkan viihteenä toimimisen sijasta (Kellner 2003, 28).

Kuva 10. F1-kuljettaja Ayrton Senna pukeutuneena Senninha-paitaan vuonna 1994. Kyseinen sarjakuvahahmo perustui Sennaan itseensä.

Mediakulttuurin tuotteena F1:een sisältyy kysymyksiä esimerkiksi hinnasta, ekologisuudesta, eettisyydestä ja tarpeellisuudesta, joita sekä kuluttajien että hankkijoiden (kuten valtioiden) on punnittava resurssiensa käytön suhteen. F1:n spektaakkelimaisuuden vuoksi sitä voidaan lähestyä myös ideologisenä välineenä, jota leimaa kaupallisuus ja materialismi. Lajin imago ja toiminta eivät ilmaise vain F1:n omaa rakennettua ideologiaa, vaan yhtä lailla laajempia vallalla olevia kulttuurisia ja yhteiskunnallispoliittisia näkemyksiä ja arvoja. _Nykyisen urheilumaailman huippulajien viihdyttävyyden ja tähtikuvat suhteessa kuluttajien rooliin ja korostuneeseen kaupallisuuteen laajentavat urheilulajeista saatavia taloudellisia hyötyjä kohti laajien ”hyperhyödykkeellistämistä” (Kellner 2003, 66). Tuotteistetun, mediaystävällisen lajin ideologisuus ja kaupallisuus eivät ole kaukana uutistoimitusten toimintalogiikasta ja realiteeteista. Käsittelen seuraavaksi toimitusten käyttämien diskurssien merkityksiä sekä tapoja analysoida aineistoa erilaisten diskurssien esiintymisen perusteella.

5. Tutkimuskehys: kriittinen diskurssianalyysi ja lähiluku

Käytän aineistoanalyysini viitekehystenä kriittistä diskurssianalyysia, jolla tarkennan tuotteen ja tekstin välisen yhteyden kriittistä analyysia. Hyödynnän Norman Faircloughin (ks. esim. 1995; 1997) näkemyksiä ja sovelluksia kriittisestä diskurssianalyysistä, tulkitsen niiden avulla aineistonani olevia mediatekstejä ja analysoin aineistoa suhteessa laajempiin sosiokulttuurisiin konteksteihin. Fairclough (1993) on tutkinut kriittisen diskurssianalyysin avulla esimerkiksi julkisen sektorin kaupallistumista brittiläisten yliopistojen tapauksessa. Fairclough (1992) on myös osoittanut kriittisesti orientoituneen diskurssianalyysin soveltuvan niin keskustelujen kuin tiedotteiden tutkimukseen, vertailemalla keskenään lingvististä ja intertekstuaalista⁴⁴ diskurssianalyysia. Aineiston tarkastelussa ja vertailussa käytän lähilukua.

Valitsin kriittisen diskurssianalyysin ensinnäkin siksi, että se on teoreettis metodisesti yhteydessä klassiseen kriittiseen teoriaan niille kummallekin keskeisten ideologian, vallan ja kuluttamisen teemojen vuoksi. Toisekseen se sopii erilaisten mediatekstien analysoimiseen usealta tasolta yksittäisestä mediatekstistä yhteiskunnallisiin muutoksiin. Lisäksi tulkintatapa tarjoaa edelliseen liittyen mahdollisuuden mediatekstien ja sosiokulttuuristen muutosten välisten yhteyksien ja dynamiikan tarkastelemiseen. (ks. esim. Herkman 2005, 166–169.)

Koska hahmotan F1-toiminnan kaupallisena mediavälitteisenä kulutusviihteenä, johon liittyy erilaisia kysymyksiä kulutustottumuksista identiteetti- ja maailmanpolitiikkaan, asettuu varsinainen F1-journalismi uutistoiminnan muotona välittäjän asemaan lajitoiminnan, eri ihmisjoukkojen ja heistä erottuvien mahdollisten kuluttajien välille. Medioiden tavat välittää representaatioita F1:stä ihmisryhmille ympäri maailmaa kovien uutisten ja viihteen välillä tasapainotellen sopivat kriittisen diskurssianalyysin tutkimuskohteeksi.

5.1. Uutiset ja ilmaisun ideologinen valikoivuus

Joukkotiedotusvälineet vaikuttavat erilaisten uutisten avulla tietoisuuteemme, aisteihimme, arvoihimme, sosiaaliseen elämäämme ja identiteetteihimme tekemällä asioista representaatioiden välityksellä merkityksellisiä (Fairclough 1997, 10). Niiden vaikutusvalta on kielellistä ja diskursiivista sekä valikoivaa sen suhteen, mitä kuvauksiin otetaan mukaan, mitä niistä jätetään pois ja miten sisältöä priorisoidaan (Fairclough 1997, 11, 13–14).

⁴⁴ Julie Kristevan lanseeraama intertekstuaalisuuden käsite perustuu kirjallisuudentutkija Mikhail Bakhtinin näkemukseen, jonka mukaan tekstit rakentuvat mosaiikkimaisista lainauksista toisista teksteistä (Kristeva & Moi 1986, 37).

Informaation jakamisen ja viihdyttämisen välinen jännite on toistuva piirre esimerkiksi väkivaltaisessa ja pelottavassa kuvamateriaalissa ja sen tasapainottamisessa (Fairclough 1997, 16–17). Tätä jännitettä voi hahmottaa myös sen mukaan, mitä milloinkin koetaan eri medioissa uutisoimisen arvoiseksi, mihin sävyyn ja millä intensiteetillä. Valikoiva kertominen voidaan suhteuttaa esimerkiksi läheisyyteen, dramaattisuuteen tai muihin asiayhteyksiin, joihin tietyn ilmiön katsotaan liittyvän. Esimerkiksi skandaalinkäryinen kohu-uutinen tai luonnonkatastrofi saa eri painotuksia iltauutisissa ja keltaisessa lehdistössä – maiden välisistä eroista puhumattakaan⁴⁵.

Uutisten valikointiin, raportoinnin sävyyn ja volyyymiin liittyvät myös niiden lähestyttävyyden ja kulutusystävällisyys. Faircloughista (1997) kaksi keskeistä nykyisen mediakielen jännitettä koskevat viihteen ja informaation sekä julkisen ja yksityisen välistä suhdetta. Esimerkiksi julkisen ja yksityisen kielenkäytön rajan hämärtyminen eri ohjelmissa on johtanut niin sanottuun jutustelevaan esitystapaan, missä asiat pyritään esittämään mahdollisimman arkisessa sävyssä ymmärrettäviksi esimerkiksi tieteeseen ja teknologiaan liittyvissä uutisissa. Samalla media-alan sisäiset rakennemuutokset, kuten teknologiset muutokset tai omistussuhteet, ovat johtaneet kiihtyvään kaupallistumiseen ja markkinavoimien vallan kasvuun alan siirtyessä kohti ”vapaa-aikateollisuutta”, jossa yleisöjä lähestytään pikemmin kuluttajina, joita tulee ruokita viihteellä. Näiden muutosten vuoksi yhteiskuntajärjestelmien valtasuhteiden ja joukkotiedotuksen vastavuoroinen suhde korostuu. (emt. 1997, 18–21, 23.)

Median ja valtaa omaavien tahojen välisen suhteen tutkimus on noteerannut median ideologisen roolin uutisten ja merkitysten luomisessa (Hall et al. 1978, 59). Ideologia ja sen tutkiminen ovat vallankäyttöä palvelevia merkityksiä, jotka määrittävät yhteiskuntaelämää ja ylläpitävät sosiaalista järjestystä (Thompson 1984, 4–6). Faircloughista (1997) ideologiat ovat väittämiä, jotka ilmenevät tekstistä epäsuorasti ja esiintyvät yleensä itsestäänselvyyksiksi ymmärrettävissä alkuoletuksissa. Ne vaikuttavat osapuolia eriarvoistavien valta- ja hallinta suhteiden ylläpitoon ja muodostumiseen. Toisaalta merkitysten ideologisuuden osoittamisen ehtona on se, että ideologioiden on todistettavasti joskus palveltava valtasuhteita. Ideologia käsitteenä tosin viittaa assosiaatioineen usein vääristelyyn, ”väärään tietoisuuteen” tai totuuden manipuloimiseen tiettyjen päämäärien tavoittamiseksi. Totuuteen päästään vain

⁴⁵ Eräs esimerkki uutisten priorisoinnista ja intensiivisyydestä on prinsessa Dianan ja hyväntekijä Äiti Teresan menehtyminen saman viikon sisällä elo-syyskuun vaihteessa 1997, joista Dianan kuolema korostui ainakin länsimaaisessa mediassa osittain tapauksen dramaattisen arvon perusteella (Valtonen 2003, 93–94).

representaatioiden avulla, joihin liittyy erilaisia näkökulmia, arvoja ja motiiveja. (Fairclough 1997, 25–26, 66.) Nykyesimerkkeinä vääristelevistä ideologisista representaatioista voisivat toimia niin sanotut vale uutissivustot, jotka eivät piittaa hyvän journalismin periaatteista vaan raportoivat uutisina omasta näkökulmastaan ja valikoimistaan aiheista rakentamiaan juttuja.

5.2. Diskurssi ja kriittinen diskurssianalyysi

Diskurssista käsitteenä on esitetty tutkijakohtaisesti erilaisia tulkintoja eri käyttöyhteyksissä, mutta lähestyn sitä tässä työssä kahdessa peruserkityksessä, jotka on mahdollista yhdistää keskenään. Diskurssi voidaan ensinnäkin määritellä kielitieteiden hengessä sosiaalisesti toiminnaksi ja vuorovaikutukseksi eli *kanssakäymisenä sosiaalisissa tilanteissa*. Tällä viitataan tiettyyn tapaan puhua jostain ilmiöstä tai asiasta. Toinen jälkistrukturalistisen yhteiskuntateorian suosima diskurssin määritelmä lähestyy diskurssia todellisuuden sosiaalisena konstruktiona, *eräänlaisena tiedon muotona*. Diskurssi on tuolloin laajempi tapa hahmottaa maailmaa tietyistä ideologisista näkökulmista. (Fairclough 1997, 31.)

Diskurssit ja sen kohteet eivät ole yksiselitteisiä ja muuttumattomia vaan historiallisia jatkuvan rakentamisen kohteita (Foucault 1972, 25). Tapamme puhua asioista ja hahmottaa niitä eri näkökulmista eivät ole pysyviä, vaikutteille immuuneja tai konteksteista irrallisia. Diskurssi hahmottuu muuttuvana käytäntönä, joka vaikuttaa yhteiskunnan muodostumiseen ja muutokseen (Valtonen 2003, 98). Niin ikään yksittäinen diskurssi ei riitä muodostamaan todellisuuskäsityksiä, vaan diskursiiviset merkitysjärjestelmät syntyvät intertekstuaalisesti toisiin teksteihin viittaamalla ja vertaamalla (Valtonen 2003, 99).

Diskurssianalyysi tähtää analysoimaan maailman ja selontekojen (engl. account), eli kuvausten, joiden merkityksiä haetaan sosiaalisesta maailmasta, välistä vuorovaikutusta. Keskeiset kysymykset tässä dynamiikassa liittyvät siihen, mitä merkityksiä on mahdollista käyttää, miten ne esitetään erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja kuinka ne rakentavat kulttuuriamme ja sosiaalista elämäämme. (Suoninen) et al. 1999, 20–21.)

Selonteot rakentavat diskurssien avulla kulttuuriamme ja sosiaalista todellisuutta. Ne pitävät yllä konventionaalisia rakenteita, erilaisia diskursseja, joihin ne tarvittaessa tukeutuvat yleisöjen vakuuttamiseksi, sekä tuottavat erilaisia symbolisia ja aineellisia seurauksia, joita ei ole aina helppoa ennalta päätellä. Diskursiivisista näkemyksistä muodostuneet selonteot vaikuttavat erilaisiin tapoihin toimia, hahmottaa maailmaa sekä uusintaa kulttuurisia

järjestelmiä. (Suoninen et al. 1999, 22–23.) Selontekojen kautta saatu uusi informaatio vaikuttaa käytökseemme, tapoihimme ja näkemyksiimme merkityksellistää todellisuuttamme eri seurauksin. Yhtenä esimerkkinä tästä voidaan mainita erilaiset valtiolliset terveyskampanjat ja valistusohjelmat.

Diskurssianalyysi ei varsinaisesti tarjoa selvää ja yksipuolisesti sovellettavaa teoreettismetodista kehystä, vaan antaa tutkijalle pikemminkin vapauksia kohteen, sille asetetun funktion, sen vertailun ja siitä tehtävän tulkinnan suhteen. Viitekehystenä diskurssianalyysi on pikemminkin eräänlainen joukko kieltä, kielenkäyttöä ja yhteiskuntaan liittyviä teoreettisia oletuksia, jotka ohjaavat tietynlaisiin kysymyksenasetteluihin ja ratkaisuihin. Diskurssianalyysi onkin monipuolisesti hyödynnettävä kehys, mitä voisi periaatteessa pitää sen samanaikaisena vahvuutena ja heikkoutena. (Valtonen 2003, 96.)

Varsinainen kriittinen diskurssianalyysi perustuu taustaltaan niin sanottuun kriittiseen kulttuurintutkimukseen: siinä korostuvat yhteiskuntapoliittisen vallanjaon ja kielen ohella se, minkälaisia toimijapositioneja kielen ja vuorovaikutuksen rakenteet antavat eri toimijoille. (Valtonen 2003, 99.) Kriittinen diskurssianalyysi olettaa lähtökohtaisesti tekstien taustalla olevan jonkinlaisia alistussuhteita ja tarkasteleekin siten (kielellisiä) käytäntöjä, joilla näitä valtasuhteita ylläpidetään ja oikeutetaan (Jokinen & Juhila 1999, 86).

Kriittisessä diskurssianalyysissä aineiston analyysi ei jää vain diskursiivisten vaihteluiden, hallitsevien diskurssien tai diskursiivisten valtakamppailujen paikantamiseen, vaan se pyrkii osoittamaan myös kielenkäytön seurauksia eli mitä tekstissä esiintyvillä merkityksillä tuotetaan. Toisin sanoen se tutkii, mitä mahdollisuuksia merkityksenannolle tai toiminnalle teksti antaa ja sulkee pois ja minkälaisiin tulkintoihin se kannustaa. Myös journalismin tekemä mahdollinen itsereflektio metatekstien avulla on keskeistä kriittiselle diskurssianalyysille: lehtien keskenään ristiriitaiset kuvaukset saattavat liittyä imagosyihin ja siten niiden tasapuolisen ja neutraalin statuksen vahvistamiseen. (Valtonen 2003, 112–114).

5.3. Faircloughin diskurssiterminologia ja kehys kriittiseen diskurssianalyysiin

Faircloughin (1997) kriittisessä diskurssianalyysissä eri yhteisöjen diskursiiviset käytännöt eli tavanomaiset kielenkäyttötavat, käsitetään verkostoina, joita hän kutsuu *diskurssijärjestyksiksi*, joiden rakennusosia ovat *genret* ja *diskurssit* (emt. 1997, 77). Hänen tulkintansa mukaan diskurssi merkitsee kieltä, jolla sosiaalinen käytäntö representoidaan

tietystä näkökulmasta, ja genre puolestaan kielenkäyttöä, joka liittyy sen sosiaalisesti uusintamaan käytäntöön. (Fairclough 1997, 77–78). *Diskurssityypiksi* Fairclough (1997) taas määrittelee näiden genrejen ja diskurssien muodostelmat, joita voidaan käyttää tekstien muodostamisessa normatiivisin tavoin tai luovasti sekoittaen (emt. 1997, 82). Diskurssityypit tarkoittavat diskurssijärjestyksissä suhteellisen vakiintuneita genrejen ja diskurssien muodostelmia, jotka koostuvat yleensä useiden genrejen yhdistelmästä (Fairclough 1997, 91).

Näiden diskurssityyppien analyysin kuuluu kaksi toisiaan täydentävää kohtaa:

viestintätilanteet ja *diskurssijärjestys*, joista viestintätilanteiden kriittinen diskurssianalyysi jakaa tämän tilanteen kolmeen eri osioon (Fairclough 1997, 78–79). Fairclough (1993) on määrittellyt kehämäisen, kolmitasoisin tutkimuskehiksen diskursiivisille tapahtumille (kuva 11): ensimmäinen näistä on itse *teksti*, toinen *diskurssikäytäntö*, jossa tekstiä tuotetaan ja tulkitaan, ja kolmantena on uloin *sosiaalisen ja kulttuurisen käytännön ulottuvuus*, jonka osia kyseinen viestintätapahtuma ja teksti ovat (emt. 1993, 136, ks. myös Fairclough 1997, 78–79). Kehyksen uloimman tason tutkimuskohteet jakautuvat kysymyksiin, jotka koskevat taloutta, politiikkaa (esimerkiksi valta- ja ideologiakysymykset) sekä kulttuuria (liittyen vaikkapa arvo- ja identiteettikysymyksiin) (Fairclough 1997, 85).

Kuva 1: *Viestintätilanteen kriittisen diskurssianalyysin viitekehys*

Kuva 11. Kaavio Faircloughin viestintätilanteiden kriittisestä diskurssianalyysistä (Fairclough 1997, 82).

Faircloughin kriittisen diskurssianalyysin metodikehyksessä tekstin tason analysoiminen kuvastaa muodon ja merkityksen analysointia (Fairclough 1997, 79). Nämä merkitykset koskevat maailman ja kokemusten representointia ja merkityksellistämistä, osallistujien identiteettien ja henkilökohtaisten suhteiden perustamista sekä uusien tietojen välittämistä ja reflektointia suhteessa aiempiin (Fairclough 1993, 136). Diskurssikäytännön tason analysointi taas keskittyy tekstien tuotannon ja tulkinnan sosiokognitiivisiin seikkoihin (Fairclough 1993, 136). Diskurssikäytännön analysointi koskeekin sitä, miten se toimii välittäjänä sosiaalisen ja kulttuurisen välillä eli tekstien tuottamisen ja kuluttamisen sekä niiden sisällön välillä (Fairclough, 1997, 81–82). Kehyksen viimeinen taso on diskursiivisen tapahtuman analysointi sosiokulttuurisena käytäntönä, jonka analysointi voi koskea välitöntä tilannetta tai laajempia institutionaalisia käytäntöjä yhteiskunnassa ja kulttuurissa, mutta keskittymällä lähinnä talouden, politiikan ja vallan kysymyksiin (Fairclough 1997, 85).

Fairclough (1993) on hyödyntänyt mallissaan Antonio Gramscin hegemonia-käsitettä ja diskurssianalyysissa esiintyvää intertekstuaalisuuden käsitettä siinä, miten erilaiset valtasuhteet ja tekstejä ja sosiaalisia käytäntöjä välittävä diskurssikäytäntö vaikuttavat toisiinsa. Tästä esimerkkinä voisi mainita eri uutisjuttujen intertekstuaalisuuden, jonka avulla lukijoille perustellaan näkemystä tietystä asiasta. Fairclough korostaa kehyksessään näiden kahden käsitteen ohella *interdiskursiivisuutta*, joka painottaa eri diskurssityypeistä muodostuneiden tekstien heterogeenisyyttä. Intertekstuaalisuudesta johdettu käsite korostaa tekstien historiallista puolta eli miten ne siirtävät konventioita tai aiempia tekstejä nykyisyyteen. Kehyksen ytimessä onkin historiallinen muutos: miten diskursiiviset käytännöt ja niiden asema muuttuvat laajemmissa sosiokulttuurisissa muutoksissa. (emt. 1993, 136–137.)

5.4. Lähiluku syventävänä lukutekniikkana

Aineiston tulkinnassa käytän kriittisen diskurssianalyysin kehyksen ohella lähiluvun metodia, jota hyödynnän diskurssien tunnistamisessa ja luokittelussa. Metodina lähiluvulla viitataan käsitteellisellä tasolla huolelliseen ja ymmärtävään teoksen tulkintaan, jolle ei varsinaisesti ole selviä metodisia ohjeita, vaan lähinnä muistilistoja asioista, joita ottaa huomioon analyysia tehtäessä (Pöysä 2010, 331). Lähiluvun keskeinen periaate on useaan kertaan tehtävä lukeminen, jolloin toistettava, samaan tutkimuskohteeseen keskittyminen varmistaa sen, että tarkastelun kohteena on koko ajan sama teksti (Pöysä 2010, 338). Keskittymällä samaan

aineistoon ja otantaan toistuvalla tarkalla lukemisella on mahdollista löytää teksteistä uusia kerroksia, piirteitä, sävyjä ja merkityksiä.

Lähiluvussa lukeminen ei ole ensikerralla neutraalia, vaan siihen vaikuttavat tekstiin liittyvät ennako-odotukset. Ensimmäistä lukukertaa on mahdollista pitää vastakohtana tiedostavalle lukemiselle, jota lähiluvun seuraavat kerrat mahdollisesti tuottavat. (Pöysä 2010, 339.)

Lähiluku on syventävää ja toistuvaa luetun ymmärtämistä, jonka aikana tutkija löytää uusia merkityksiä aineistosta ottamalla samalla etäisyyttä aiemmista oletuksistaan tiivistämällä ja kirjoittamalla aineistoa itselleen selväksi (ks. Pöysä 2010, 338–340). Lähiluvun keskeisiä tavoitteita ovatkin aineiston kriittinen tulkinta sekä tekstien kontekstien ja yleisöjen hahmottaminen (Brummet 2010, 9–10). Itsestäänselvyyksien sijasta metodin avulla etsitään ei-yleisesti jaettuja ja ei-yleisesti artikuloituja merkityksiä (Brummet 2010, 17).

Lähiluentaa ei voi kuitenkaan tehdä loputtomiin: se on tapauskohtaisesti avointa aineiston tulkintaa, josta löytyy aiemmin huomaamattomia merkityksiä vailla yksiselitteistä loppua (Pöysä 2010, 340). Lähiluennassa ei tavoitella aineiston referointia, vaan sen tulee olla pohdittua ja valikoivaa luentaa, jossa huomio kiinnitetään tekstin keskeisimpiin eri tasojen piirteisiin, eikä kaikkeen mahdolliseen siitä löytyvään (Pöysä 2010, 342). Lähilukua voidaan pitää tutkimusvaiheena, jossa on mahdollista löytää tekstistä tehtävien johtopäätösten monitulkintaisuudesta huolimatta uusia käsityksiä ja tapoja ymmärtää tutkimuskohdetta sekä tiedostaa tutkijan omien tulkintojen prosessimaisuus (Pöysä 2010, 355).

Tutkimusaineistoni määrä, aikaväli, uutistyyppit ja -genret sekä tekstejä laatineiden tahojen vaihtelu kahdessa eri sosiokulttuurisessa kontekstissa edellyttävät lähilukua, jossa pitkän välin vaihtelut korostuvat yksittäisten tekstien yksityiskohtaisen tulkinnan rinnalla. F1-uutisoinnin vertaileva, lähilukua hyödyntävä, diskurssianalyttinen tutkimus vaatii aineiston otannaksi valikoituneiden tekstien yksityiskohtaista analysoimista laajassa mittakaavassa usean lukukerran jälkeen. Tämän avulla on mahdollista etsiä ja vertailla teksteistä löytyvien piirteiden ja yksityiskohtien jatkuvuutta ja poikkeuksia aineistojen välillä. Käsitelen tästä edespäin julkaisijakohtaisten uutisaineistojen juttutyyppejä sekä niissä esiintyneitä diskursseja, joita jaottelen näkemyksien mukaan, ja havainnollistan sitaatteja käyttämällä.

6. Aineiston diskurssien esiintyminen ja kategorisointi

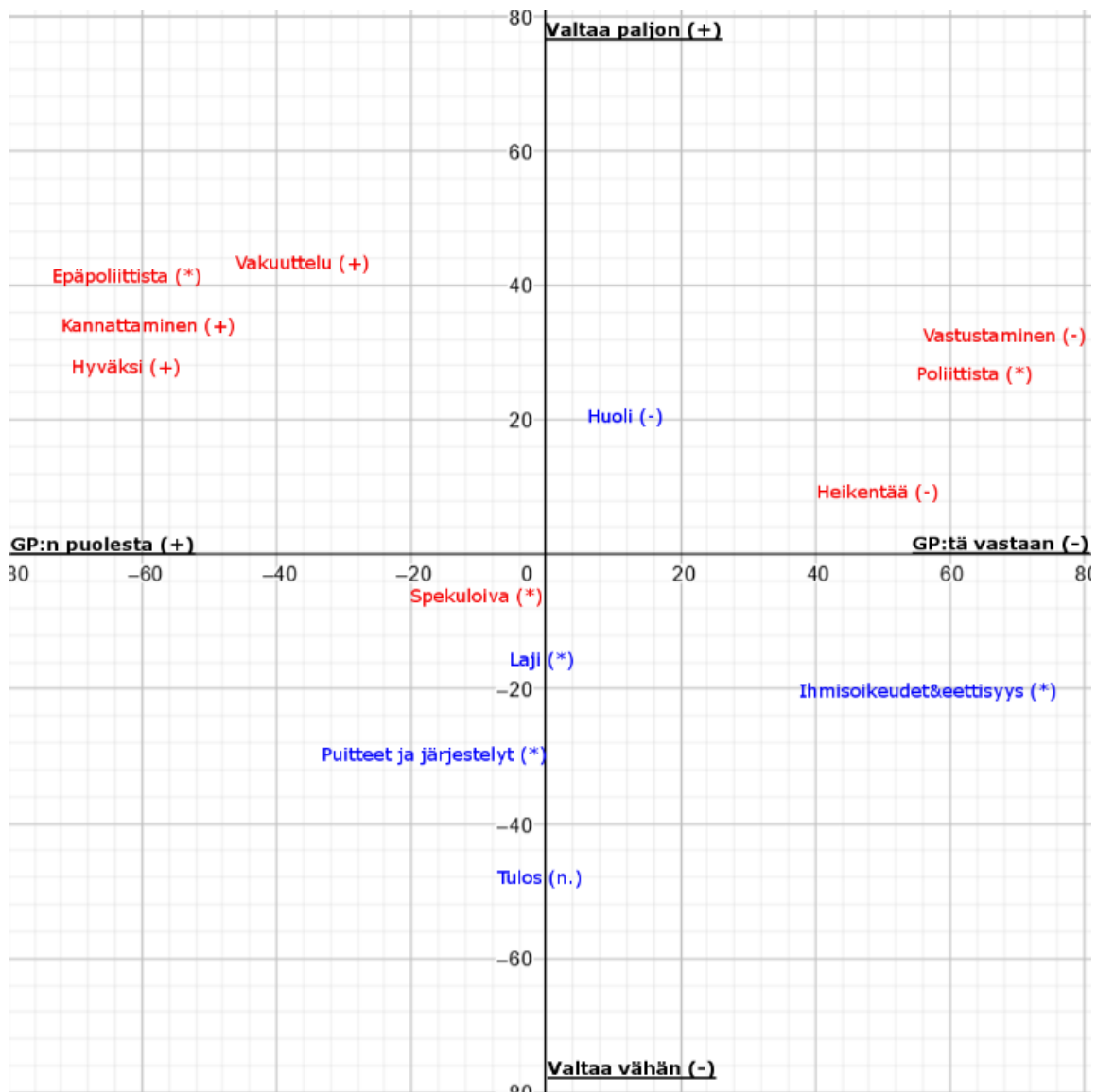
Alustan seuraavaksi F1-utisoinneista löytämiäni ja jaottelemiani diskursseja vuosien 2011–2016 Bahrainin GP:stä ja vuosien 2014–2016 Venäjän GP:stä. Aineistonani ovat brittiläisen sanomalehti The Guardianin ja suomalaisen MTV3:n internet-sivuillaan julkaisemat F1-urheilu-uutiset. Kattavien uutisarkistojen ohella lähteideni valintaan vaikuttivat lajin asema Ison-Britannian ja Suomen urheilukulttuurissa sekä mediatoimijoiden erot etäisyydessä lajitoimintaan. F1:llä on kummassakin maassa sekä kulttuurihistoriallista merkitystä että medianäkyvyyttä miljoonia katsojia keräävistä televisiolähetyksistä⁴⁶ lajijournalismiin. F1-uutisten vertailu, mikä koskee eettistä ja poliittista keskustelua herättäneitä ”uusien” kisamaiden osakilpailuja, tapahtuu lähtöasetelmassa, jossa mediatoimijat MTV3:n ja The Guardianin ovat sekä samankaltaisessa että erilaisessa asemassa.

Sekä The Guardian että MTV3 uutisoivat verkkosivuillaan urheilu-uutisissa osakilpailuista tällä aikavälillä kymmenien, ja jopa sadoissa mitattavien, F1-uutisten verran. Aineiston runsaus merkitsi sitä, että valikoin uutisista analysoivakseni ensisijaisesti sellaisia uutisia, jotka viittasivat suoraan maassa vallitseviin poliittisiin ja/eettisiin olosuhteisiin, ottivat näihin kantaa tai sivusivat näitä asioita muiden uutisaiheiden lomassa. Jätin aineistostani suoraan pois uutiset, jotka keskittyivät pelkästään osakilpailutuloksiin tai muihin kisaviikonlopun aikaisiin asioihin, kuten kuljettajien välisiin kamppailuihin tai teknisiin ongelmiin. On huomattava, että MTV3:n osakilpailukohtaisia uutisia oli enemmän kuin The Guardianilla, mutta ne olivat sisällöltään keskimäärin suppeampia ja lyhyempiä. MTV3:lla on myös lajiin liittyvää muuta uutisointia, kuten puffausta muistuttavia viihdeuutisia.

Hyödynsin aineiston rajaamisessa ja kategorisoimisessa diskurssianalyysejä, jonka avulla löytämiäni diskursseja jaoin pää- ja sivudiskursseihin sekä tarvittaessa kantansa mukaan erillisiin diskurssiulottuvuuksiin. Siirryn käyttämieni diskurssien esittelyyn uutisaineistosta tekemieni esiintymishavaintojen, joita havainnollistan tilastografiikan avulla, jälkeen (kuvio 1). Osassa käyttämistäni diskursseista on päällekkäisyyksiä, joita selitän tarkemmin niiden esiintymisen ja luokittelun suhteen. Osa diskursseista oli ensilukemalla paikoin lähempänä jutun sävyä tai näkökulmaa, mutta syvempi perehtyminen aineistoon osoitti näiden

⁴⁶ Vuoden 2003 Brasilian osakilpailua seurasi Suomessa parhaimmillaan noin 1736000 suomalaikatsojaa, ”F1:n katsojaennätys rikki”, Iltasanomat 8.4.2003, <https://yritysarkisto-sanoma-fi.ezproxy.utu.fi/article/IS20030408SLA1KTM027d7/SFNJU1RTRVNFjQxOTkwMDEwMV9fXzFfZm9ybXVvSfYSAxIGthdHNvamFlbm7DpHR5c18tUFZN>.

diskurssien jatkuvan rakentamisen ja muodostumisen kummallakin julkaisijalla, kun osakilpailuihin liittyvät tapahtumat ja aika etenivät.

Kuvio 1. Graafinen havainnollistus analyysini perusteella kategorisoimistani diskursseista. Mustat tekstit X- ja Y-akseleilla ilmaisevat diskursseja edustavien tahojen yhteenlaskettua valtaa ja kantaa osakilpailuun. Päädiskurssit ovat ilmaistu punaisella ja sivudiskurssit sinisellä fontilla. Perään sulkuihin ilmaistut merkit ilmaisevat diskurssien kantaa: myönteinen (+), kielteinen (-) monitulkintainen (*) sekä neutraali (n.). Havainnollistukseni inspiraationa olen käyttänyt Jukka-Pekka Paajasen vuonna 2011 valmistuneessa Pro Gradu -työssä *Ydinvoiman äänet mediassa – Uutisointi sanomalehdissä ennen eduskunnan ydinvoimaäänestystä 2010* esiintynyttä diskurssien neljään kenttään jaottelua eri tahojen vallan sekä myönteisten ja kielteisten kantojen mukaisesti.

Itse aineiston keruun kannalta MTV3:n arkisto toi yllättävän ongelman, sillä uutisia löytyi vaihtelevasti sekä urheiluarkistosta että erillisestä F1-urheiluarkistosta. Tämä metadataan liittyvä kategorisointiongelma oli lähinnä hidaste, sillä arkistot sisälsivät niin samoja kuin eri uutisia. Esimerkiksi uutisia Bahrainin osakilpailun nimikkeen alla oli MTV3:n F1- uutisarkistossa useita satoja, tarkalleen 882 vuoden 2004 ensikilpailusta vuoteen 2017, ja Sport-uutisarkistossa 775. Määrä olisi ollut vielä huomattavasti suurempi, mikäli olisin sisällyttänyt aineistooni myös viihdeuutisten F1-uutiset esimerkiksi Kimi Räikköseen liittyen. Valikoin lopulta GP:stä tarkasteltavaksi MTV3:lta vuosilta 2011–2016 noin 100 uutista.

Runsaan lähdemateriaalin rajaamisen vastapainona oli sopivien uutisten määrän vuosittainen vaihtelu mediatoimijoiden välillä, paikoin jopa suoranainen puute. Jouduin tarvittaessa paikkaamaan tätä uutisilla, joissa korostettiin muita asioita, kuten osakilpailujen järjestämiseen liittyneitä teknisiä huolia, testirasopimuksia tai onnettomuuksia.

6.1. Aineiston diskurssien esiintyminen

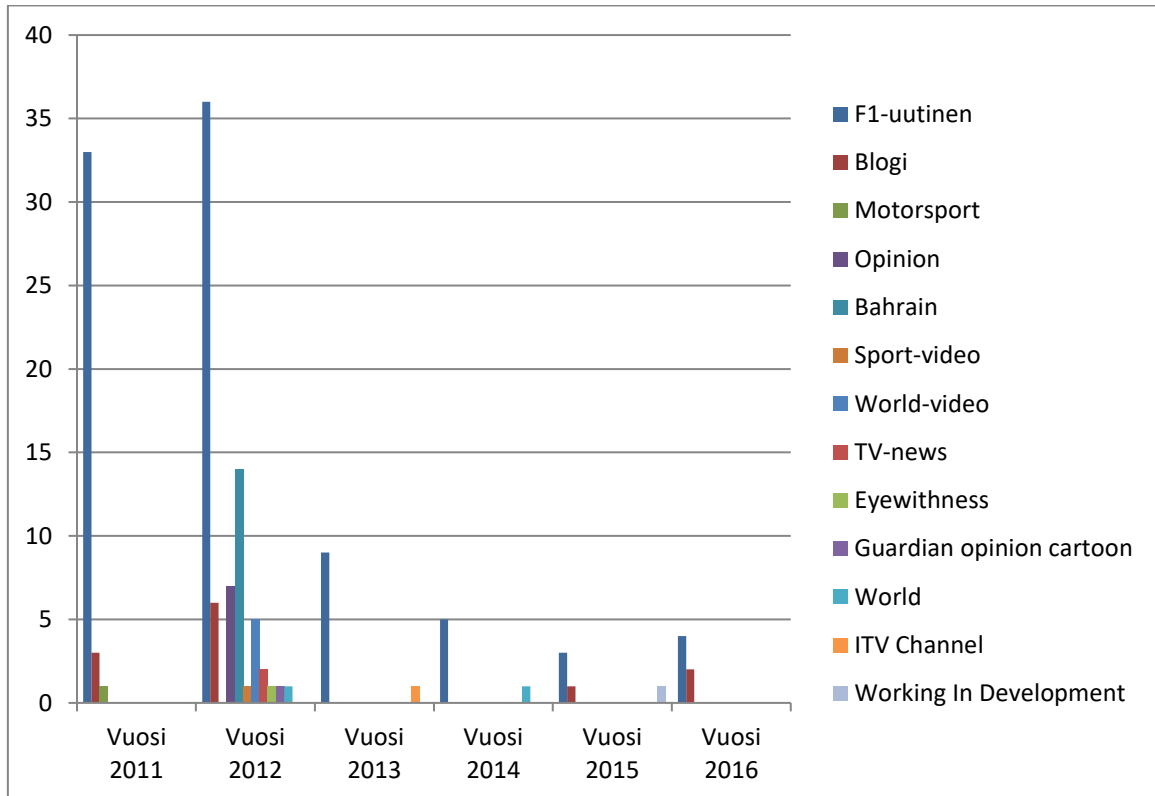
The Guardianin vuosittainen aineistomäärää oli vaihtelevampaa kuin MTV3:llä. Uutiset olivat myös sisällöltään laajempia ja useamman uutisgenren kategoriaan lukeutuvia (kuvio 2). F1-uutisten joukossa oli muun muassa blogikirjoituksia, kannanottoja kuin myös ulkomaan uutisten kategoriaan kuuluvia uutisia. Näistä viimeisin osoittautui laajempaa analyysia ajatellen hieman ongelmalliseksi, sillä kaikkia World-osion ulkomaan uutisia, jotka liittyivät maihin tai osakilpailujen ajamiseen, ei ollut kategorisoitu F1-urheilu-uutisten joukkoon. Sen sijaan MTV3:n F1-uutiset oli selkeästi eroteltu ulkomaan uutisista.

The Guardianin uutisointi Bahrainin osakilpailusta vuosien 2011 ja 2016 välillä sisälsi F1-arkistossa varsinaisten lajia käsittelevien tulospainotteisten urheilu-uutisten ja artikkelien sekä muiden aiemmin mainittujen juttutyyppeiden lisäksi muun muassa valokuvia, videoita ja vetoomuksia. Merkillepantavaa The Guardianin F1-uutisaineistossa oli se, että lehden sivuilla julkaistuja juttuja olivat päässeet kirjoittamaan muutkin, kuin varsinaiset F1-toimittajat tai -journalistit.

Uutisaineistoja saatettiin kierrättää eri uutisissa, joissa saattoi olla myös tekstinsisäisiä viitteitä aiempiin tapahtumiin tai uutisiin. Katson tämän johtuneen siitä, että uutisten laajempaa sosiokulttuurista ymmärtämistä helpotettiin sekä F1-uutisten säännöllisille lukijoille että lajista vähemmän kiinnostuneille lukijoille. Kirjoittajien kohdalla vaihtelu oli

paikoin huomattavaa, mutta kokonaisuutena polarisoitunutta. Eniten aineistoissa esiintyivät tekstien laatijoina vakitoimittaja Paul Weaver sekä tietotoimisto Press Association.

Merkittävää ”äänten” määrän lisäksi oli erilaisten asiantuntijoiden määrä sekä ulkopuolisten tietotoimistojen hyödyntäminen.

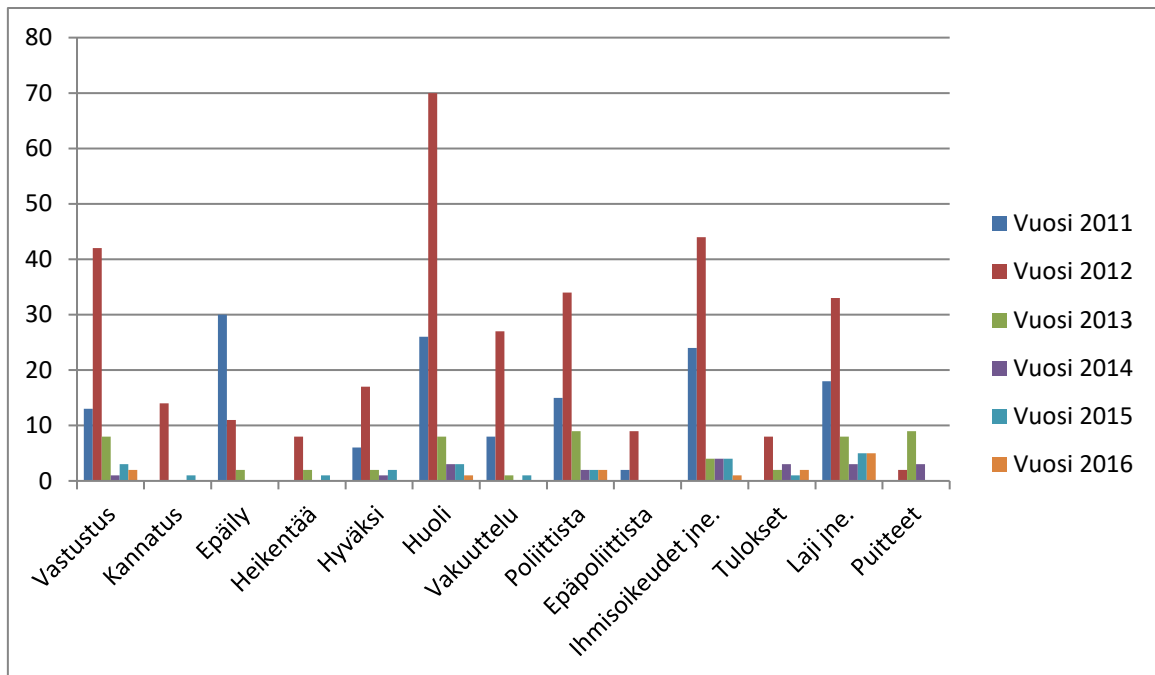
Kuvio 2. Uutisten juttutyypin/lajien esiintyminen The Guardianin Bahrain-aineistossa. Kaikki työni pylväskaaviot ovat toteutettu Microsoft Wordin omalla taulukkotyökalulla.

Aineistoja kategorisoitaessa olen mukauttanut juttutyypit niiden pääkategorian mukaisesti. Esimerkiksi Bahrain-kategorian alaryhmänä esiintyi merkitsijänä World-kategoria ja vastaavasti F1-uutisen alakategorioita saattoivat olla esimerkiksi Lewis Hamilton tai Bernie Ecclestone. Osa uutisista sisälsi videomateriaalia, jota esiintyi myös erillisinä uutisina.

Juttutyypin määrissä ja esiintymisissä näkyi voimakas ero kahden ensimmäisen ja muiden vuosien välillä, mikä viittaa kriisin ajankohtaisuuteen ja levottomuuksien rajuuteen.

Vastaavasti tilanteen laantuminen ja kilpailun onnistunut ajattaminen vuonna 2012 viittaavat uutisaiheen kiinnostavuuden ja/tai levottomuuksien vähenemiseen. Juttutyypeistä F1-uutinen, jossa olosuhteita on noteerattu ja/kommentoitu, säilyttää hegemonisen asemansa vuodesta

toiseen, aineiston muiden juttutyyppeiden kokonaismäärä (38 kpl) ohitti sen (34kpl) ainoastaan vuonna 2012. Uutisointi palasi F1-uutisen juttutyypin ympärille vuoden 2012 jälkeen.

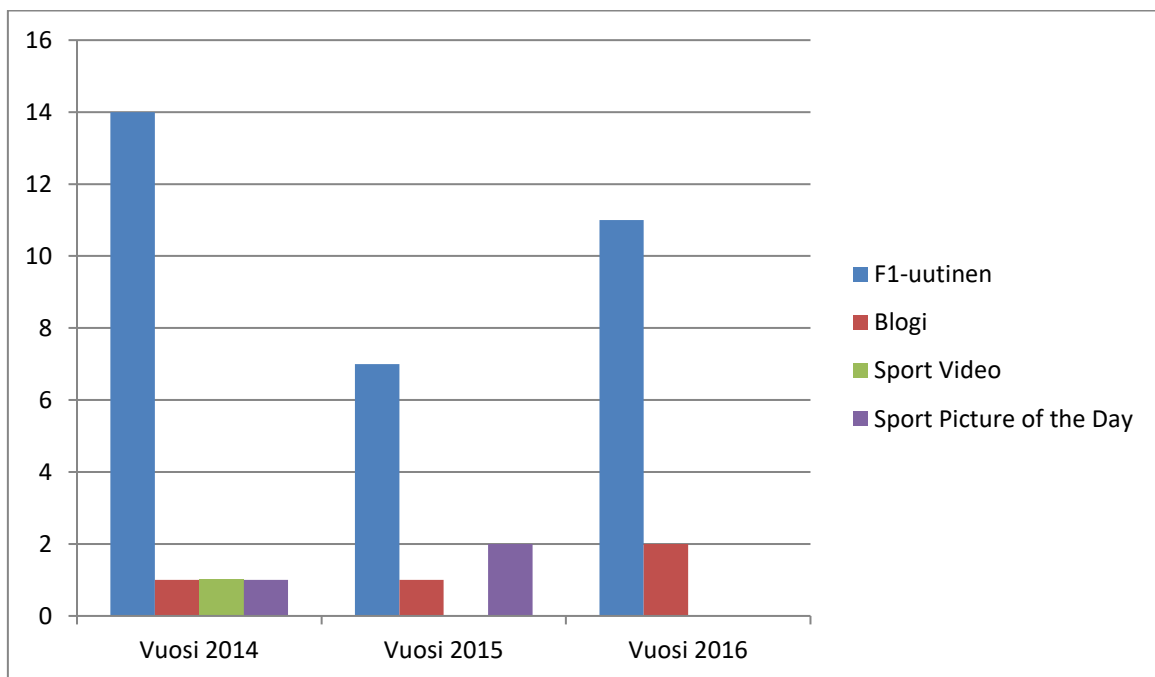

Kuvio 3. The Guardianin uutisointi Bahrainin osakilpailusta aineistossa esiintyneiden diskurssien mukaan.

The Guardianin aineistossa esiintyneissä diskursseissa korostuivat vuodet 2011 ja 2012 niiden suuremman aineistomäärän vuoksi (kuvio 3). Tarkastelun alkupäässä osakilpailun järjestämisen epäily, vastustaminen, huolet turvallisuudesta, ihmisoikeudet sekä lajin sopimusasioista ja imagosta uutisointi saivat eniten huomiota. Näiden diskurssien esiintymismäärän lasku oli huomattavaa vuodesta 2013 alkaen. The Guardian antoi uutisissaan mahdollisuuden myös kisa kannattaville diskursiivisille kannanotoille, mutta siinä, missä vakuutteleva diskurssi jäi selvästi huolien ja väkivaltapelkojen jalkoihin, esiintyi GP:n etuja kannattava diskurssi useammin kuin GP:n negatiivisia seurauksia korostava diskurssi. Vuoden 2013 voidaan katsoa olevan käännteentekevä vuosi, koska vähentyneet uutisoinnin myötä myös uutisten diskurssit tasoittuivat keskenään.

The Guardianin Venäjän GP:stä uutisointi oli Bahrainin kisan uutisointiin nähden erilaista (kuvio 4). Juttutyypit olivat rajautuneempia ja uutiset olivat määrältään vähäisempiä, mutta niiden määrä pysyi suhteellisen vakiona sisällöstä riippumatta. Alhaisimman edustuksen uutisoinnissa sai osakilpailun toinen vuosi 2015. Juttutyyppeiden perusteella olojen kommentointi ja noteeraaminen oli lajiuutisointiin painottunutta. Bahrainin uutisten tavoin

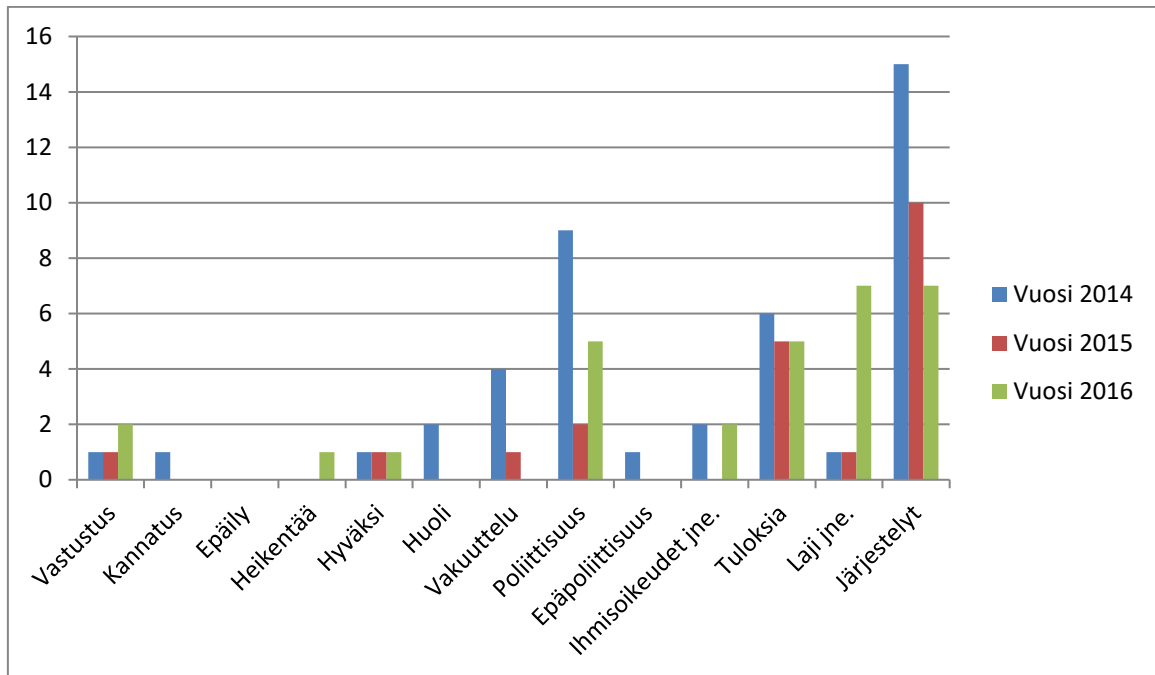
osa F1-utisista oli videopohjaisia. Utisten laatijoina toistuvat vuosittain pääasiassa samat lehden vakiotoimittajat, joskin myös muutama muu taho tai henkilö oli merkattu juttujen laatijoiksi. Juttujen näkökulmien antajina korostuivat lehden vakiotoimittajat, eikä ulkopuolisia tahoja ollut juuri juttujen äänessä. Toisaalta osassa juttutyyppejä, kuten Sport Picture of the Day, esiintyi Bahrainin GP:n uutisointiin nähden täysin uusia henkilöitä, mikä aiheen ajankohtaisuuden sijasta viittaa juttutyypin omintakeisuuteen ja henkilökunnan vaihtuvuuteen. Bahrainin osakilpailun uutisointiin verrattuna esimerkiksi erilaiset kannanotot, vetoamukset ja pilapiirroksot loistivat poissaolollaan. Myös videomateriaalien, kuten rataesittelyjen tai haastattelujen, erillinen uutisointi oli minimaalista.

Kuvio 4. Venäjän GP:n uutisointi The Guardianissa juttutyypeittäin vuodesta 2014 vuoteen 2016.

Diskursseiltaan The Guardianin uutisointi Venäjän osakilpailusta oli Bahrainiin nähden rajatumpaa ja pää- ja sivudiskurssien välisen suhteen kannalta lähes päinvastaista (kuvio 5). Diskursseissa eivät korostuneet kannanotot järjestämisestä kohtaan tai kilpailun tuomat edut ja haitat, vaan valtaosassa uutisista olivat diskurssiivisesti esillä GP:n poliittisuus tai siihen viittaaminen sekä GP:n järjestelyjen kommentointi. Tämä liittyi radan ensivuoteen ja Venäjän osakilpailua edeltäneessä, vuoden 2014 Japanin GP:ssä vakavasti loukkaantuneen Marussiatallin kuljettajan Jules Bianchin onnettomuuden nostattamiin huoliin kilparatojen turvallisuudesta. Vuonna 2015 Toro Rosso -tallin kuljettajan Carlos Sainz Jr.:n ulosajo

Venäjän osakilpailuviikonlopun alla palautti mieliin edellisvuoden tapahtumat. Lajin sopimusten ja imagon kommentointi sekä poliittisen diskurssin kasvu taas liittyivät Bernie Ecclestonen kommentteihin Vladimir Putinista sekä lajia kisaviikonloppuna ympäröineisiin sopimuskeskusteluihin ja turvallisuuslaitteiden testaamiseen. Kaikkiaan tapahtuman diskursiivinen kommentointi keskittyi lähinnä järjestelyihin ja sopimusasioihin, mutta tapahtuman poliittisuus nostettiin esille lajin ja maailmanpolitiikan tasolla.

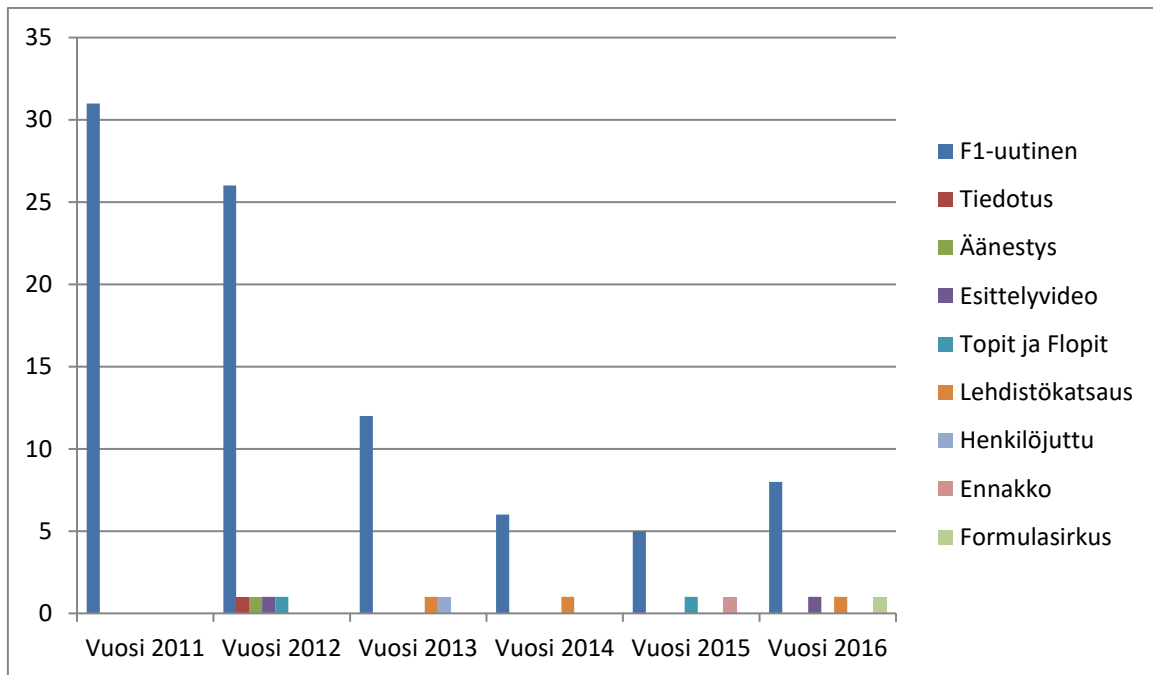

Kuvio 5. The Guardianin Venäjän GP:n valikoidussa uutisaineistossa vuosina 2014-2016 esiintyneet diskurssit.

Selvästi suurin osa MTV3:n Bahrain-uutista voitiin lukea yleisesti F1-uutisen kategoriaan (kuvio 6). Mukana oli myös satunnaisia lehdistökatsauksia, videoesittelyitä, muisteluja, kilpailuennakkoja, topit ja flopit -listauksia sekä yksittäinen henkilöjuttu, äänestys ja MTV3:n tiedotus. MTV3 ei noudattanut The Guardianin tavoin selkeää juttutyypin kategorisointia, vaan niiden erottelu tapahtui usein pelkän otsikon perusteella. Varsinaisia F1-uutisen ulkopuolisia juttutyyppejä ei juuri esiintynyt GP:n ajamisäänestystä vuodelta 2012 lukuun ottamatta.

MTV3:n Bahrain-uutisia leimannut piirre oli tapa jättää uutisten laatija erikseen ilmoittamatta. Tämä korostui etenkin vuoden 2012 uutisoinneissa, joissa poikkeuksen tekivät MTV3:n ja Reutersin yhteiset uutiset sekä pari yksittäisen toimittajan laatimaa uutista. Juttuja ei ollut merkattu edes MTV3:n toimituksen nimiin. Anonyymius voi viitata halun olla ottamatta

virallisesti kantaa maan oloihin ja uutisoimalla mielummin epäsuorasti maassa tapahtuvista levottomuuksista. Toisaalta tekijän ilmoittamatta jättäminen ei ollut tavatonta myöhempiä vuosiakaan koskevilla uutisissa, mutta olosuhteita käsittelevien uutisten määrän vähentyminen ja vakiintuminen vuodesta 2013 lähtien lisäsi suhteellisesti kirjoittaneiden tahojen liittämistä juttujen perään. Useimmissa tapauksissa laatijaksi oli silti mainittu vain MTV Sport eri kirjoitusmuodoissa. Yksittäisen henkilön ”kasvoilla” kirjoittamisissa uutisissa ja muissa juttutyypeissä oli ”anonyymeihin” verrattuna henkilökohtaisempi ote ja enemmän syvyyttä. MTV3:llä oli myös tapana uutisoida muiden julkaisijoiden uutisia uudestaan, jolloin juttujen perään merkattiin lähteeksi alkuperäinen uutisoija. The Guardianin tavoin MTV3 myös uutisoi samoista asioista viittaamalla teksteissään samoihin alkuperäislähteisiin, mikä liittyy paitsi aiheiden ajankohtaisuuteen myös uutisten intertekstuaalisuuteen.

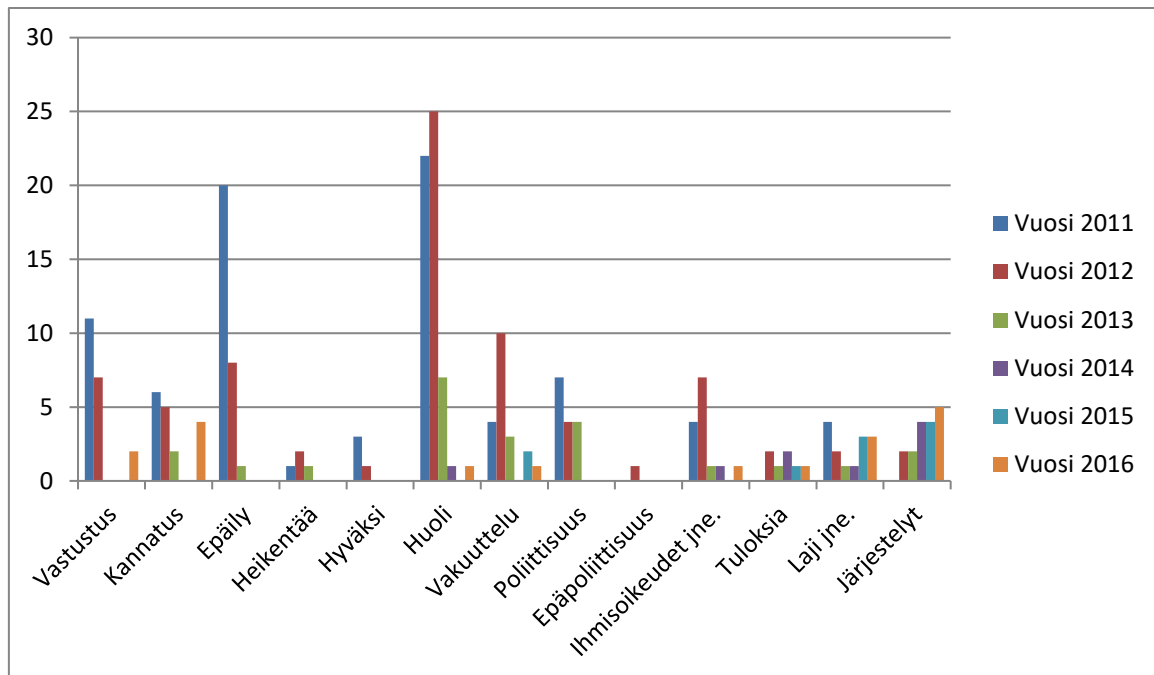

Kuvio 6. MTV3:n uutisointi Bahrainin GP:stä juttutyypeittäin.

Toinen MTV3:n Bahrainin GP:n olosuhteista uutisoimista kuvannut asia oli aiempaan liittyen juttutyypien heterogeenisyys. Lähes kaikki aineiston materiaali oli mahdollista kategorisoida pelkän aiemmin mainitun F1- uutisen alaisuuteen: erikoisesittelyjä tai listauksia, joissa olosuhteita kommentointiin tai edes mainittiin sivuten, julkaistiin harvoin.

Henkilökohtaisemmat juttutyypit tai laajempia näkökulmia havainnollistavat kategorisoinnit

loistivat poissaolollaan MTV3:n tavassa käsitellä osakilpailun taustoja. Erityisesti näiden suhteellinen vuosittainen osuus F1-uutisiin oli marginaalista.

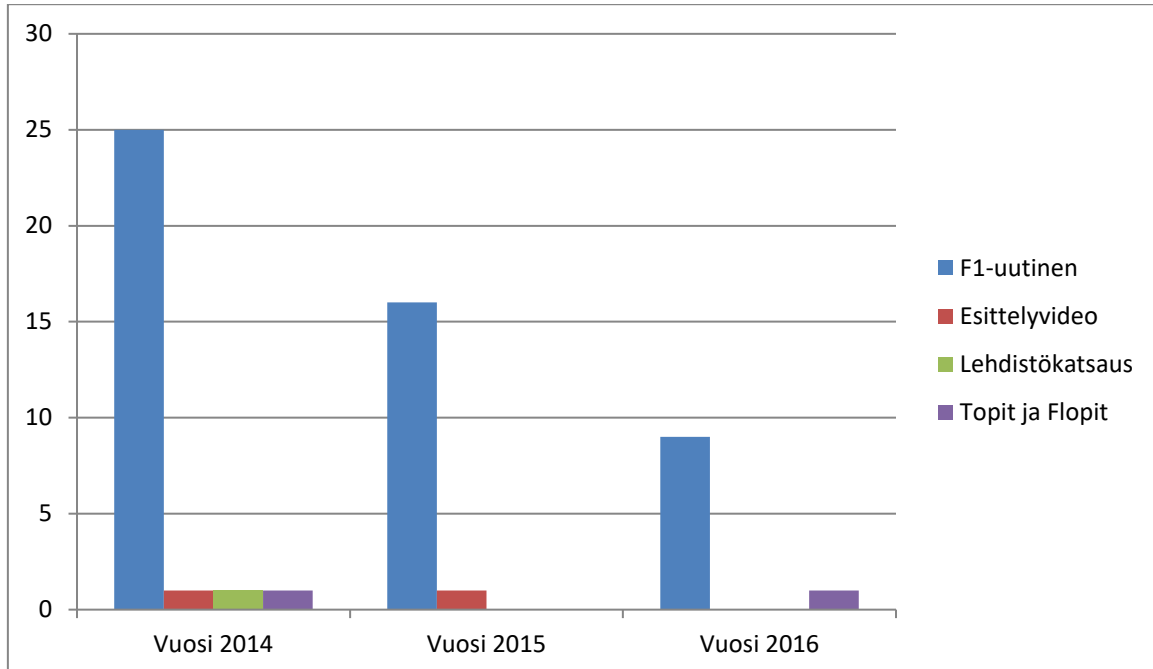

Kuvio 7. MTV3:n Bahrainin GP:n valikoidussa uutisaineistossa vuosina 2011-2016 esiintyneet diskurssit.

MTV3:n uutisointi Bahrainista oli määrältään vähäisempää kuin The Guardianilla ja MTV3:n uutisoinnin diskursseissa oli havaittavissa eroja (kuvio 7). Ensinnäkin osakilpailua epäilevä diskurssi ja huoli väkivallasta -diskurssi korostuivat selvästi eniten vuosina 2011 ja 2012 aineiston muita diskursseja enemmän. GP:n etuja ja haittoja käsittelevät diskurssit olivat sen sijaan marginaalisia, samoin epäpoliittinen diskurssi. GP:tä vastustava diskurssi lähes katosi aineistosta vuoden 2012 jälkeen, kun GP:tä kannattava diskurssi taas esiintyi tasaisemmin. Päädiskurssien vaihtelu oli karkeasti samansuuntaista kuin The Guardianilla, mutta sivudiskurssit esiintyivät tasaisemmin MTV3:n aineistossa vuodesta toiseen. Tämä viittaa siihen, että MTV3 oli vuosien 2011 ja 2012 jännitteidenkin keskellä ikään kuin velvoitettu uutisoimaan lajiin liittyvistä tulos-, sopimus- ja organisointiasioista humanitaaristen seikkojen vähentyessä kantaaottavien diskurssien ratkaisevan laskun myötä vuodesta 2013 alkaen.

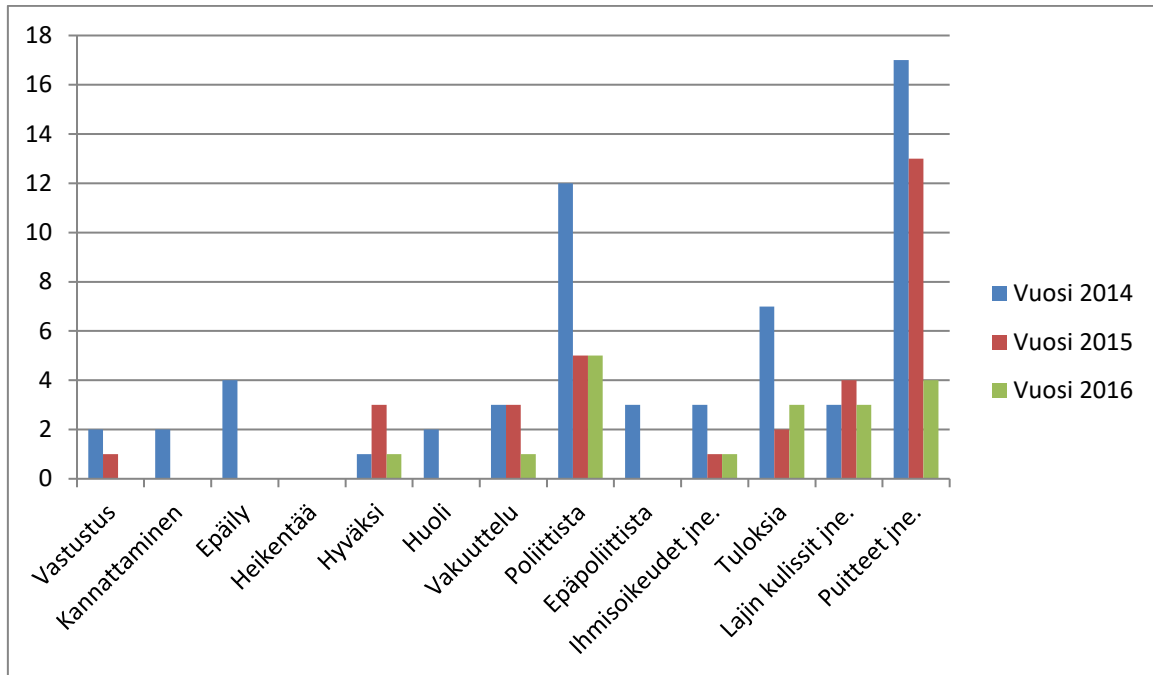
MTV3:n uutisointi Venäjän GP:stä oli suhteelliselta määrältään The Guardianin mukaista (kuvio 8). Erilaisia juttutyyppejä oli edelleen vähän brittijulkaisuun nähden ja uutiset keskittyivät asioiden tarkasteluun lajin sisältä ulkopuolisen kommentoinnin sijasta. Venäjän GP:n kommentointi vaikuttaa kuitenkin aiheellisemmalta suomalaisessa kontekstissa, koska

vaikka uutisointi järjestämisen taustoihin liittyen vähenikin vuosi vuodelta The Guardianin aaltoliikkeeseen verrattuna, pysyi vuosittaisten uutisten määrä brittijulkaisun tasolla tai ylitti sen saman aihepiirin uutiset. MTV3:n aineiston määrä kuitenkin laski vuosi vuodelta.

Kuvio 8. MTV3:n uutisointi Venäjän GP:stä juttutyypeittäin vuodesta 2014 vuoteen 2016.

MTV3:n juttujen laatijoina esiintyivät Bahrainin GP:n aineiston alkupään uutisiin verrattuna yhä useammin lehden toimittajat tai toimitus yleisesti. Tämä muutos viittaa kolmeen mahdolliseen asiaan. MTV3:n toimituksessa on saattanut tapahtua juttujen laatimisen suhteen muutos, jonka vuoksi toimittajien tekijyyttä korostetaan juttujen henkilökohtaisina laatijoina. Toisekseen aihe on saatettu kokea ajankohtaisempana tai lähempänä ja sen vuoksi sitä on haluttu kommentoida julkisesta asemasta. Kolmas mahdollinen tekijä muutokseen liittyy GP:n järjestämisen maantieteelliseen ja humanitaariseen kontekstiin: osakilpailusta oli saatavilla helpommin tietoa maan rauhallisempien olojen sekä lievempien kontrollitoimien vuoksi, minkä takia MTV3:n ei tarvinnut turvautua yhtä useasti ulkomaisiin tietotoimistoihin tai muiden lehtien/medioiden raportteihin tapahtumapaikalta tai asiaan liittyen.

Kuvio 9. MTV3:n Venäjän GP:n valikoidussa uutisaineistossa vuosina 2014-2016 esiintyneet diskurssit.

Diskursseista MTV3:n uutisointi Venäjän GP:stä noudatti samantyyppistä kaavaa kuin The Guardianilla, jossa sivudiskursseista puitteiden ja järjestelyjen kommentointi sekä päädiskursseista tapahtuman poliittisuus nousivat esille (kuvio 9). Yleisten uutistrendien sivussa MTV3:n diskurssien määrä aineistossa oli kuitenkin kirjavampaa. Osakilpailua ei vastustettu aivan yhtä usein kuin The Guardianilla, mutta sen järjestämistä spekulioivia diskursseja esiintyi vuonna 2014. Ihmisoikeudelliset ja humanitaariset seikat nostettiin myös hieman useammin esille. Lisäksi tapahtuman poliittisuuden ja itse lajia koskevien diskurssien esiintyminen oli tasaisempaa. MTV3:n diskurssiivinen sävy oli alkuun skeptisempää ja aavistuksen poliittisempaa, mutta vuoteen 2016 tultaessa se nosti esille poliittisen diskurssin ohella tasaväkisemmin tuloksia ja muita sivudiskursseja sekä jätti kannanotot osakilpailusta mainitsematta.

Avaan seuraavaksi luokittelussa ja havaintojen tekemisessä käyttämiäni diskursseja, jotka olen jakanut pää- ja sivudiskursseihin sekä tiettyjen diskurssien kohdalla niputtanut ne kategorisesti diskurssityypipareiksi tai -joukoiksi. Juttujen eri diskurssit eivät kuitenkaan ole toisiaan poissulkevia, ja osa niistä esiintyy tapauskohtaisesti vastakkaisen kannan yhteydessä.

6.2. Päädiskurssien kategorisointi

Aineistoissa esiintyneiden diskurssien jaottelu asettui kummankin lähteen perusteella ulottuvuuksiltaan seuraaviin kategorioihin diskurssityyppien mukaisesti. Keskeisimmät diskurssit liittyvät osakilpailujen toteuttamiseen. Yhdessä jutussa saattoi tosin esiintyä useita eri diskursseja erityisesti The Guardianin aineistossa. Samassa uutisessa olevat eri diskurssit olivat myös ajoittain keskenään nivoutuneita, ja/tai keskenään ristiriidassa olevia, mikä hankaloitti paitsi niiden kategorisointia, myös tekstien diskursiivisen sävyn hahmottamista laajemmalla aikavälillä. Lisäksi aineiston lajityyppien vaihtelu esimerkiksi tulospainotteisten uutisten, blogien tai listausten välillä toivat muutoksia F1-uutisointien diskursseihin.

Plusmerkkiset diskurssit viittaavat suhtautumiseen myönteisessä valossa, ja miinusmerkkiset kielteisessä. Tähdellä merkityt tarkoittavat, että diskurssi on monitulkintainen. Neutraali taas merkitsee, että diskurssi ei ota kantaa asiaan.

Järjestämiseen suhtautuminen

Osakilpailun järjestämisen vastustaminen (-)

Osakilpailun järjestämisen kannattaminen (+)

Osakilpailun järjestämisen spekulointi ()*

Osakilpailun järjestämistä koskevia diskursseja jaottelin kolmeen eri ryhmään. Vastustava diskurssi ei hyväksy osakilpailun järjestämistä tai ilmaisee tyytymättömyytensä sen pitämiseen, kun vastaavasti kannattava diskurssi puoltaa osakilpailun järjestämistä eri syihin vetoamalla. Osakilpailua vastustavia ja siihen penseästi suhtautuvia tahoja olivat esimerkiksi erilaiset ihmisoikeusjärjestöjen edustajat, poliitikot, toimittajat sekä eräät kuljettajat ja lajin parissa toimineet henkilöt, myös anonyymisti. Sen sijaan kannattavia osapuolia edustivat osakilpailun järjestävät tahot, järjestäjämään poliitikot, kansainvälisen autoliiton FIA:n edustajat, Bernie Ecclestone sekä tietyt kuljettajat. On huomattava, että tietyt uutisissa esiintyneet henkilöt muuttivat kantojaan tilanteen ja saamiensa tietojen muuttuessa, kuten F1-mestari Damon Hill.

Järjestämisen vastainen diskurssi (-)

Sanoma:

Osakilpailuun suhtaudutaan kriittisesti, eikä ei tulisi järjestää perustelluista syistä. Sen ajattaminen ei ole hyvä idea, ta i se on vallitsevissa olosuhteissa sopimusten, oikeusperiaatteiden tai hyväksyttävien arvojen vastaista.

Edustajia:

Ihmisoikeusjärjestöjen edustajat (mm. Nabeel Rajab), Bahrainin oppositio puolue Al-Wefaqin edustajat, protestoijat, F1-kuljettaja Mark Webber, F1-mestari Damon Hill Europarlamentaarikko Ari Vatanen, brittipoliitikot kuten Edward Milliband, Jeremy Corbyn ja Richard Burden, FIA:n entinen puheenjohtaja Max Mosley sekä tietyt The Guardianin ja MTV3:n toimittajat.

Poimintoja:

"Meanwhile Damon Hill, the 1996 world champion and a member of Sky Sports's new commentary team, has bravely come out and said that he thinks it would be a mistake, given the 'pain, anger and tension' in Bahrain, for the race to go ahead" – The Guardian 9.4.2012 <III>

'Given the Violence we have seen in Bahrain and given the human rights abuses, I don't believe the grand prix should go ahead.' - Ed Miliband, The Guardian 22.4.2012 <II>

"-Jos olisin yhä puheenjohtaja, niin formula ykköset lähtisivät Bahrainiin vain kuolleen ruumiini yli." – Max Mosley (via ESPNF1), MTV3 3.6.2011

"Webberin mielestä F1-sarjan ei pitäisi mennä Bahrainiin, jossa ihmisiä on kuollut ja loukkaantunut, kun nykyhallinnon vastaisia mielenosoituksia on tukahdutettu voimakeinoin." – MTV3, 4.6.2011.

"-Tämä tilanne on ennen näkemätön toisen maailmansodan jälkeen, ja meidän pitää kysyä itseltämme, miten historia tulee muistamaan meidät ja sen, mitä teimme ja mitä emme, Vatanen muistuttaa." – Ari Vatanen, MTV3 4.9.2014.

"Viikonloppuna monesta suunnasta kuului arvostelua, että Putin on ostanut kisat Sotshiin, mutta siitähän koko sarjassa on kyse." – MTV3, 13.10.2014.'

Järjestämistä kannattava diskurssi (+)

Sanoma:

Kannattaa kilpailun ajamista ja suhtautuu siihen vähäisin kritiikein. Osakilpailun järjestämisessä ei ole ristiriitoja vallitseviin olosuhteisiin nähden tai niitä ei korosteta.

Edustajia:

Bernie Ecclestone, Bahrainin viranomaiset ja kuningashuoneen edustajat, Venäjän urheiluviranomiset ja -promootorit, F1-tallipäälliköitä, FIA:n edustajia (mm. puheenjohtaja Jean Todt), F1-kuljettaja Sebastian Vettel, F1-mestari Damon Hill.

Poimintoja:

"The Egyptian Bassiouni – who was appointed by the Bahrain royal family but has been critical of the authorities after last years disturbances – has written to the chairman of the Bahrain GP, Zayed Alzayani, and also to the Formula One Principal rights holder, Bernie Ecclestone, giving his support for the race to go ahead, despite the ongoing protests from pro-democracy groups" – The Guardian 21.2.2012

"Damon Hill has expressed his full support for the Bahrain Grand Prix, believing, it is time for the people of the Gulf kingdom to 'get on with their lives'." – The Guardian, 13.4 <III>

'Therefore, The FIA confirms that the 2012 Gulf Air F1 Grand Prix of Bahrain will go ahead.' The Guardian 13.4.2012 <II>

'We don't want F1 cancelled in Bahrain but we want them to have a role in stopping the violations.' – Adam Rajab, The Guardian 17.4.2015

"Kisaa puoltavat mm. McLarenin Martin Withmarsh, Red Bullin Christian Horner ja Williams-tallin Frank Williams." – MTV3, 29.3.2012

"But equally, there's a race to run and that focuses the mind, because that's why we're here and why Jules has been with us all year." – John Booth (Marussia-F1-talli), The Guardian 12.10.2014 <III>

Järjestämiseen spekuloiwaan sävyyn suhtautuva diskurssi, jota edustivat kyseessä olevan GP:n epäily, peruminen ja paluu kisakalenteriin, esiintyivät uutisissa, joissa osakilpailujen järjestämistä pidettiin epätodennäköisenä jo alkujaan tai niiden järjestämistä olosuhteista huolimatta pohdittiin mahdollisena. Tämä diskurssi sijoittuu ajallisesti tarkasteltavien vuosien alkupäähän, kun järjestäjämaahan liittyvät konfliktit olivat tuoreita. Näissä uutisissa esiintyivät vuoroin kutakuinkin samat tahot kuin GP:n pitämistä vastustavissa ja vastaavasti tukevissa diskursseissa. Diskurssissa kilpailun palaaminen kalenteriin, mikä koski vain Bahrainin GP:tä, sai sekä puoltavia että paheksuvia sävyjä, jälkimmäisiä erityisesti The Guardianin uutisissa. The Guardianin Bahrain-uutisoinnissa osakilpailun peruminen vuonna 2011 otettiin vastaan ja ilmaistiin pääosin myönteisesti.

Järjestämistä spekuloiiva diskurssi ()*

Diskurssi

Epäilee kilpailun (riittävää) järjestämistä, palauttamista sekä käsittelee sen peruuntumista vallitsevissa olosuhteissa. On sävyiltään epävarma osakilpailun toteutumisen suhteen ja suhtautuu joko neutraalisti tai myönteisesti sen peruuntumiseen.

Edustajia:

Brittiläiset poliitikot, Bernie Ecclestone, brittiläiset F1-toimittajat

Poimintoja:

”Bahrainin GP on vaarassa peruuntua kokonaan maassa tällä viikolla koettujen väkivaltaisten yhteenottojen seurauksena.” – MTV3, 20.2.2011.

”F1-pomo Bernie Ecclestone kertoo, että kauden kisakalenteriin palautettu Bahrainin osakilpailu joudutaan ehkä perumaan jälleen tallien voimakkaan vastustuksen takia.” – MTV3, 8.6.2011 <II>

”Bernie Ecclestone’s hopes of staging the Bahrain Grand Prix on 22 April are looking increasingly remote following reports of mounting violence in the Gulf kingdom as well as political opposition at home.” – The Guardian, 9.2.2012.

”Arabivaltion viimeaikaisten levottomuuksien vuoksi F1-mediassa on jo väitetty, että FIA muotoilee parhaillaan tiedotetta, jossa se kertoo Sakhirin kilpailun peruuntumisesta.” – MTV3, 28.3.2012

”Me olemme paikalla, elleivät paikalliset peru kilpailua, Ecclestone linjasi.” – MTV3, 12.4.2012

”Näkymät osakilpailun järjestämiselle ovat täysin epärealistisia”. – Sir Richard Ottaway (via The Times), MTV3, 5.5.2014.

”Lokakuussa Sotshissa järjestettävä historian ensimmäinen Venäjän GP on ollut uhattuna konfliktin takia.” – MTV3, 8.5.2014.

Seuraukset maalle

GP heikentää maan tilannetta (esim. oikeuttaa/lisää sortotoimia tai tuottaa tappiota, -)

GP on hyväksi maalle (esim. yhdistää maan väestöä tai tuo taloudellista voittoa, +)

Järjestämisen seurauksia koskevat diskurssit näkivät olosuhteet keskenään ristiriitaisessa valossa. Nämä kaksi diskurssia saattoivat esiintyä samassakin tekstissä eri henkilöiden äänellä. Järjestämistä puolsivat GP:tä järjestämässä olleet tahot sekä tietyt kuljettajat.

GP heikentää maan tilannetta (-)

Diskurssi:

Aineistossa ilmaistaan järjestämisen pahentavan maan sisäisiä eroja ja lietsovan levottomuuksia. Osakilpailun ei myöskään katsota tuovan voittoa tai sen kykyä epäillä.

Edustajia:

Ihmisoikeusjärjestöjen edustajat, protestoitajat, osa toimittajista, F1-mestari Damon Hill.

Poimintoja:

”F1 auttaa diktaattoreja ja me aiomme protestoida” – Nabeel Rajab, MTV3 29.3.2012

”Liike* sanoo kilpailua rikolliseksi tapahtumaksi.” – *Radikaali helmikuun 14. päivä liike, MTV3 (STT-AFP) 20.4.2013.

”Another team reported that a protester had entered their hotel and screamed: ’Do you know that by being here you have killed 80 people!’” – The Guardian 20.4.2012 <IX>

”Taking the Bahrain International Circuit that hosts the Formula One case as a case in point, the government’s own audit committee found that the race generated an annual loss for Bahrain of \$49m in 2006 and that doesn’t seem to have diminished greatly since then.” – The Guardian 20.5.2012

”The problem is that the F1 isn’t just being used part of that whitewash, the F1 actually causes human right violations in Bahrain’ she says”. Maryam al-Khawaja, The Guardian 17.4.2015 <II>

”Nico Rosberg won his fourth straight race of the F1 season in Sochi though crowds were patchy for the third Russian F1 Grand Prix” – The Guardian 1.5.2016.

GP on hyväksi maalle (+)

Diskurssi:

Osakilpailu nähdään maata yhtenäistävänä, taloudellista voittoa tuottavana tai yleisesti edustavana tapahtumana. Diskurssi kiistää tai vähättelee sitä kyseenalaistavia väitteitä ja/tai tahoja.

Edustajia:

Bahrainin urheiluviranomaiset ja kuningashuoneen edustajat, Venäjän urheiluviranomaiset ja -promootorit, osa nykyisistä ja entisistä F1-kuljettajista.

Poimintoja:

”It benefits the whole country, irrespective of religion and political affiliation and our upcoming race will be a true testament to that.” – Alice Samaan (Bahrainin suurlähettiläs), The Guardian 3.4.2014. <II>

”Aside from the economic, publicity and public relations advantages that the grand prix brings to Bahrain it is, on the one year anniversary of the February/March events of last year, an important point of departure for the people of Bahrain to forge ahead in their national efforts towards reconciliation.” – Cherif Bassiouni, (YK), The Guardian 21.2.2012.

”-Neuvosto katsoo, että kisan palauttaminen yhdistää Bahrainin kansaa sen katsoessa eteenpäin kohti tulevaisuutta.” – FIA, MTV3 4.6.2011. <III>

”-Meille, jotka yritämme luovia tietä ulos näistä poliittisista ongelmista, kisa antaa mahdollisuuden siltarakentamiselle ja yhteistyölle, kruununprinssi Salman bin Hamad bin Isa Al Khalifa sanoi perjantaina.” – MTV3, 20.4.2012. <VI>

”LAP 24: It’s nearly a sell-out in Sochi by the way, the sport has definitely captured the imagination of the crowd.” – The Guardian, 12.10.2014 <I>.

”-Olemme jo myyneet 60 prosenttia kaikista lipuista, ja 70 prosentin raja häämöttää. Olemme hyvin tyytyväisiä myyntilukuihin, Vorobjov sanoo uutistoimisto TASS:ille.” – Sergei Vorobjov (Sochi AutoDrom, via TASS), MTV3, 23.3.2016.

GP:n ajamisen katsottiin yhdistävän maan väestöä, tuovan taloudellista voittoa sekä parantavan maan autourheilukulttuuria ja mainetta. Puoltajia olivat erityisesti GP:n organisoivat tahot ja (maata edustaneet) poliitikot tai muut vallanpitäjät.

Vastaavasti järjestämisen negatiivisena nähneiden diskurssien mukaan GP:n ajamisen katsottiin esimerkiksi lisäävään sortotoimia maassa tai sen rajojen ulkopuolella, oikeuttavan maan sisä- ja/tai ulkopoliittista linjaa sormien läpi katsomalla tai tuovan taloudellista tappiota maalle. Vastustajia olivat toimittajien ohella ihmisoikeusaktivistit, poliitikot sekä tietyt lajin parissa työskennelleet henkilöt. Näihin kumpaakin diskurssiin liittyen teksteissä esiintyi PR:n käsite vuoroin sen mukaan, nähtiinkö GP:n olevan hyväksi tai haitaksi maan ja/tai lajin maineelle.

Vallitsevat Olosuhteet

Huoli turvallisuudesta ja/tai väkivallasta GP:n aikana (erityisesti Bahrain-aineisto, -)

Vakuuttelu GP:n järjestämiskelpoisuudesta (esim. turvallisuusasiat ja tekniset seikat, +)

Huoli turvallisuudesta ja/tai väkivallasta GP:n aikana (-)

Diskurssi:

Diskurssi nostaa esille tapahtuvaa ympäröivän levottomuudet, turvallisuusriskit tai niiden uhan. Diskurssi esiintyy usein järjestämistä vastustavan ja/tai epäilevän diskurssin sekä järjestämisen haittoja korostavan diskurssin yhteydessä.

Edustajia: paikalla olleet F1-toimittajat, protestoijat, ihmisoikeusjärjestöjen edustajat, brittipoliitikot ja osa kuljettajista.

Poimintoja:

”Although peaceful protests were initially planned in Bahrain, two people have so far been killed, further inflaming an increasingly volatile situation.” – The Guardian 15.2.2011 <I>

”-Katsoimme parhaaksi vaihtoehdoksi toteuttaa tv-lähetykset Suomesta käsin, vaikka ulkoministeriö on lieventänyt Bahrainin matkustusohjetta.” – Tatu Lehmuskallio (MTV3), MTV3 13.4.2012 <IV>

”The opposition group al-Wefaq said Habib’s body was found on the roof of a building after he and other protesters were beaten by riot police who suppressed a demonstration in the village of Shakhura late on Friday night.” – The Guardian 21.4.2012 <IV>

”I feel more like a war correspondent than a sportswriter, but since only the latter have visas I am in the thick of it. – Paul Weaver (The Guardian), The Guardian 21.4.2012 <VI>

”Koirat ovat F1-radalla vakava turvallisuusuhka, koska törmäyksillä saattaisi olla vakavia seurauksia”. – MTV3 20.2.2014.

”With Formula One preparing for its inaugural race in Sochi – the host city for the 2014 Winter Olympics – both broadcasters have been informed that Russian security forces will scramble radio frequencies to avert the threat of any potential bomb being activated, ensuring cameras and radio microphones would be temporarily out of action.” – The Guardian 11.10.2014 <I>

Osakilpailujen ympärillä vallitsevia olosuhteita koskevat diskurssit jakaantuivat keskenään huolestuneeseen ja vakuuttelevaan. Huolensa osakilpailun aikana mahdollisesti lajihenkilökuntaa tai siviilejä kohtaan tapahtuvista väkivallanteoista tai puutteellisesta turvallisuudesta ilmaisivat erityisesti ihmisoikeusaktivistit ja ulkomaiset poliitikot. Heidän lisäksi kantaa ottivat muun muassa kuljettajat, tallihenkilökunta sekä toimittajat. Diskurssi esiintyi ensisijaisesti lähinnä Bahrainin osakilpailua koskevissa uutisissa. Turvallisuutta ja osakilpailun järjestämiseen riittävän hyviä olosuhteita koskevia diskursseja sen sijaan esittivät

FIA:n johtajaset, Bernie Ecclestone, osa kuljettajista sekä osakilpailun järjestävät tahot ja isäntämaan poliitikot.

Vakuuttelu GP:n järjestämiskelpoisuudesta (+)

Diskurssi:

Diskurssi puolustaa osakilpailun järjestämiskykyä ja ajamista sekä vähättelee turvallisuusuhkia tai on jäävi niitä kohtaan. Diskurssi esiintyy usein kilpailua tukevan ja hyötyä korostavan diskurssin yhteydessä.

Edustajia:

Bahrainin ja Venäjän osakilpailuja organisoivat tahot, turvallisuusasiantuntijat (mm. John Yates Bahrainin GP:ssä), osa kuljettajista, FIA:n edustajat, Bernie Ecclestone, osa brittipoliitikoista.

Poimintoja:

”Kansainvälinen autoliitto FIA julkaisi perjantaiamuna tiedotteen, jossa se vakuuttaa ensi viikolle suunnitellun formula ykkösten Bahrainin GP:n toteutuvan”. – MTV3 13.4.2012 <I>

”Täällä on samanlaista kuin viimeksi ollessani täällä.” – Kimi Räikkönen (via Autosport), MTV3 19.4.2012 <IV>

”All I can guarantee you is you will be as safe as at any other grand prix”. – Sheikki Abdullah bin Isa al-Khalifa, The Guardian 27.3.2012.

”I know people that live there and it’s all very quiet and peaceful.” – Bernie Ecclestone, The Guardian 13.4.2012 <I>

”But Bahrain is not Syria.” – David Cameron, The Guardian 20.4.2012. <VIII>

”Cregan revealed that he has appointed 650 marshals for Sunday’s race, including 15 members of Cams, the highly respected Confederation of Australian Motor Sport, who are thought to have some of the best track officials in the world”. – The Guardian 10.4.2014 <II>

”Sotshin radan edustajat ilmoittivat kesäkuussa Twitterissä, että rata ei kärsinyt vahinkoja tulvissa.” – MTV3 30.9.2015.

Poliittinen ulottuvuus

*GP on poliittista (tapahtuman järjestäminen on poliittista/poliittiseksi tulkittavaa, *)*

*GP on epäpoliittista (tapahtumaa ei tulisi vetää politiikkaan tai tulkita poliittiseksi, *)*

Osakilpailukohtaisessa uutisaineistossa esiintynyt poliittinen ulottuvuus oli diskursiivisesti monitulkintainen näkökulma. Tapahtuman poliittisuutta tai epäpoliittisuutta ei ollut selvää kategorisoida positiiviseksi, negatiiviseksi tai neutraaliksi kokonaiskuvassa, sillä ilmiön sitominen laajempiin poliittisiin konteksteihin tai sen kieltäminen/politisoinnista syytely ei ilmennyt tahokohtaisesti seurauksiltaan yksiselitteisenä asiana. Tapahtuman kokivat poliittiseksi paitsi ihmisoikeusaktivistit, ulkomaiset poliitikot ja eritoten (brittiläiset) toimittajat, jotka asettivat osakilpailut ja niitä edeltäneet tapahtumasarjat osaksi laajempaa poliittista, taloudellista ja sosiokulttuurista narratiivia geopolitiikan ja urheilutapahtumien välillä. Toimittajat toivat esille erityisesti taloudelliset kytkökset lajin (kuten tallien ja sponsoreiden), autourheilun johtohenkilöiden ja järjestäjämaiten edustajien välillä.

GP on poliittista (*)

Diskurssi:

Urheilutapahtuman järjestäminen on poliittista tai uutisoinnissa on havaittavissa poliittisia viitteitä esimerkiksi parlamentaarisen poliitikon läsnäolon muodossa. Diskurssi korostaa urheilun ja politiikan välistä erottamattomuutta vallitsevissa olosuhteissa.

Edustajia:

Ihmisoikeusjärjestöjen edustajat, osa toimittajista, poliitikkoja.

Poimintoja:

”Vaikka levottomuudet olisivatkin rauhoittuneet ennen kisaviikonloppua, olisi ollut melko varmaa, että valtavaa mediahuomiota nauttiva F1-sarja olisi joutunut jommankumman osapuolen keppihevoseksi valtakamppailussa.” – MTV3 21.2.2012 <II>

”Mikäli formula ykköset saapuvat, niin he auttavat tässä hallitusta.” – Nabeel Rajab (Bahrain Center for Human Rights, via Arabian Business), MTV3 9.1.2012

”The Bahraini Government wants to bask in the positive international publicity it anticipates receiving through the formula one motor race going ahead” – The Guardian 19.4.2012 <I>

”It is a protest against the government using this weekend’s race as a tool of propaganda, to legitimise what is going on in this country.” – Nabeel Rajabin anonyymi ystävä, The Guardian 18.4.2012. <IV>

”Vatanen kertoo brittiläiselle The Telegraph -lehdelle, että Sotshin F1-kisan järjestäminen Ukrainan sodan keskellä antaisi hyväksynnän Venäjän presidentin Vladimir Putinin toimille.” – Ari Vatanen, MTV3 4.9.2014

”Presidentti Putinille F1-kisa oli Sotshin olympialaisten jälkeen toinen massiivinen propaganda tapahtuma, jota ei haluttu pilata yhden kuskin perään itkemisellä”. – Antti Rämänen (MTV3), MTV3 13.10.2014 <I>

GP on epäpoliittista (*)

Diskurssi:

Diskurssi tuomitsee GP:n järjestämisen poliittisuuden ja/tai kiistää sen. Diskurssi korostaa urheilun ja F1:n olevan epäpoliittista ja kiistää sen kantaottavuuden sekä mahdollisesti paheksuu tällaisia väittämiä.

Edustajia:

FIA:n edustajia, osakilpailujen järjestämiseen osallistuvat tahot, osa tallipäälliköistä.

Poimintoja:

”A front-page editorial in Friday’s Gulf Daily News stated: ‘Bahrain always assumed that the Western world was too wise and mature to mix politics with sport’.” – The Guardian 11.6.2011

”We don’t get involved in politics in a country”. – Bernie Ecclestone, The Guardian 13.4.2012 <I>

”-Emme ole poliittinen organisaatio vaan urheilujärjestö, Todt perusteli Sakhirin gp-radalla.” – Jean Todt (FIA), MTV3 21.4.2012.

”The ‘UniF1ed’ slogan had been much in evidence before the race, in clear breach of Formula One’s own covenants, which bar it from political involvement of any kind.” – The Guardian 23.4 <IV>

”SMP Racing julkaisi maanantaina tiedotteen, jossa se vetoaa urheilun hengessä, että pakotteiden ei annettaisi vaikuttaa sen kilpailijoihin.” – MTV3 15.4.2014

”Mielestäni on väärin tehdä formula ykkösistä poliittista kannanottoa tai aihetta, kun olemme urheilulaji, Horner tokaisi.” – Christian Horner (Red Bull), MTV3 25.7.2014

Vastaavasti osakilpailujen epäpoliittisuutta vakuuttivat ja samalla tapahtuman politisointia kritisoivat osakilpailua järjestävät tahot sekä tietyt lajihenkilöt ja FIA:n johtohenkilökunta, jotka halusivat tehdä eroa urheilun ja politiikan välille. Diskursseista tapahtumauutisen tekivät poliittiseksi politiikan henkilön kannanotto tai näkyvä läsnäolo (etenkin Venäjän GP:ssä)

tekstin tai kuvan muodossa. Epäpoliittisen diskurssin esiintymisen ehtona olikin ajoittain poliittisen diskurssin esiintyminen tekstissä sitä ennen.

6.3. Sivudiskurssien kategorisointi

Sivudiskurssit ovat jutuissa esiintyneitä päädiskursseja täydentäviä diskursseja, joiden avulla kilpailujen järjestämistä hahmotettiin pikemminkin lajin itsensä ja kilpailuviikonloppujen tuloksiin liittyvien asioiden kautta kuin vallitsevia oloja tai järjestämistä kommentoimalla. Niille ei myöskään ollut mahdollista löytää selvää vastaväitettä, joka olisi ollut suorassa ristiriidassa näkökannan kanssa. Lajin kulissit -diskurssia sivunnut Materiaaliset puitteet -diskurssi keskittyi Venäjän kilpailujen uutisoinnin aikana lähinnä kuljettajien ajoturvallisuuteen siinä missä varsinainen turvallisuutta ja väkivallan pelkoa koskenut päädiskurssi korostui Bahrainin GP:n uutisoinnissa.

Ihmisoikeudellinen/moraaliseen ulottuvuus

*Ihmisoikeudet/moraaliseen aspektien toteutuminen GP:n yhteydessä (kyseisen maan osakilpailun, järjestävän maan tilanteen ja lajin välillä, *)*

Ihmisoikeuksien ja moraaliseen kysymysten toteutuminen GP:n yhteydessä ()*

Diskurssi:

Diskurssi huomioi osakilpailun yhteydessä ajankohtaisiksi nousseita ihmisoikeuksia ja moraaliseen epäkohtia tai huolenaiheita. Diskurssi saa asiayhteydestä riippuen erilaisia tulkintoja, joista negatiiviset toistuvat useimmiten. Negatiivisia tulkintoja edustavat kriittinen tai sarkastinen sävy, kun taas ihmisoikeuskysymyksiä myönteisemmin käsittelevät näkemykset ovat sävyllään vähätteleviä tai puolustelevia.

Edustajia:

Ihmisoikeusjärjestöjen edustajat, Bernie Ecclestone, kilpailua vastustavat poliitikot, osa toimittajista, osa nykyisistä ja entisistä F1-kuljettajista (mm. Mark Webber ja Damon Hill), maita edustavat poliitikot sekä osakilpailua järjestävät urheilutahot.

Poimintoja:

”-Kilpailu ajetaan maassa, jossa hallituksen joukot edelleen ampuvat ja pidättävät rauhallisia protestoijia.” – Alex Wilks (Avaaz-aktivistijärjestö), MTV3 3.6.2011 <IV>

”-Kenenkään ei pitäisi luulla, että ihmisoikeuskriisi on ohi nyt kun maailman katse kohdistuu gp-kilpailuun valmistautuvaan Bahrainiin, sanoi Amnestyn Lähi-Idän ja Pohjois-Afrikan apulaisjohtaja Hassiba Hadj Sahraoui.” – MTV3 17.4.2012

”The race between human values and evil is intensifying as the F1 prepares for its most controversial race in what has now become widely known as 'Bloody Bahrain'.” – Bahrain Freedom Movement, The Guardian 20.4.2012<VIII>

”The committee expressed concern that 'political and strategic factors' had clouded the decision not to list the Gulf kingdom alongside other states held responsible for human rights abuses.” The Guardian 17.10.2012

”-Minulle kerrottiin juuri, että sain potkut Sotchin homourheilijoita tukevan twiittini takia.” – Stephane Samson (Lotuksen F1 -tallin entinen työntekijä), MTV3 16.6.2014

”Putinin ykköstrolli antoi jälleen näyteen siitä, että hyvää bisnestä ja kansainvälistä politiikkaa ei kannata sotkea keskenään – oli kyse sitten Etelä-Afrikan apartheid-hallinnosta tai Bahrainin ihmisoikeustilanteesta”. – Antti Rämänen (MTV3), MTV3 2.5.2016 <I>

Diskurssi liittyy toimijoiden/kirjoittajien kannanottoihin. Kyseinen diskurssi ottaa kantaa tai viittaa uutisissa osakilpailujen järjestämisen kommentoimisen ohella maan ihmisoikeustilanteeseen ja/tai siellä järjestettävän osakilpailun oikeuttamiseen eettismoraalisesta näkökulmasta. Ihmisoikeusasioiden ja kilpailun pitämisen liittäminen toisiinsa saavat kuitenkin uutisissa niin sitä vastustavia (järjestöt, ulkomaalaiset poliitikot), kannattavia (lajin parissa toimijat, osakilpailun organisoijat) kuin jopa vähätteleviä kannanottoja eri tahojen ”äänellä” (brittien konservatiivipuolueen edustajat ja osa kuljettajista). Osakilpailuja lähestyttiin myös neutraaliin sävyyn tai aavistuksen spekuloidvasti tulevan osakilpailukalenterin sekä tehtyjen tai tulevien sopimusten perusteella.

Osakilpailujen tulokset

Tuloksia (osakilpailukohtaisten tulosten käsittelyä, n.)

Sävyltään neutraali diskurssi, joka kommentoi osakilpailun tuloksia ja kisatapahtumia. Tätä diskurssia edustavissa jutuissa saatetaan viitata myös muihin diskursseihin. Koska olen pyrkinyt poistamaan analysoitavasta aineistostani pelkästään tuloksia käsittelevät uutiset, tuloksia ja muita diskursseja sisältävien uutisten esiintyminen herättää kysymyksiä pelkkiä kisatuloksien käsittelevien ja kantaaottavampien uutisten suhteellisesta vaihtelusta.

Tuloksia (n.)

Diskurssi:

Tulosdiskurssi käsittelee osakilpailun tapahtumia kilpailutulosten näkökulmasta, joko uutisen muita diskursseja sivuten tai hallitsevana diskurssina. Urheilullinen ulottuvuus ei ota suorasti kantaa osakilpailun järjestämisestä koskeviin näkökulmiin, vaan se on diskurssi, jonka esiintyminen suhteessa muihin diskursseihin osoittaa osittain GP:n kantaaottavien diskurssien ajankohtaisuuden tai vähäisen kiinnostuksen.

Edustajia:

Toimittajat, F1-kuljettajat ja -tallipäälliköt.

Poimintoja:

”Paul di Resta said his result in Bahrain Sunday was as like a win for his team after their difficult week”. – The Guardian 23.4.2012 <II>

”Jäämiehen riemastuttava paluu palkintopallille oli totta kai Bahrainin GP:n parasta antia.” – MTV3 23.4.2012 <II>

”Hamilton has now won back to back races after Rosberg won the opener in Melbourne last month.” – The Guardian 7.4.2014.

”Lewis Hamilton continued his domination of the inaugural Russian Grand Prix to claim the 38th pole position of his Formula One career, but only after a major error from Valtteri Bottas.” – The Guardian 10.10.2014 <II>

”Vettel yritti toisessa aika-ajossa kaikkensa, jotta olisi pystynyt lyömään muun muassa edellään olleen Ferrarin Kimi Räikkösen, mutta toisin kävi.” – MTV3 11.10.2014

”Nico Rosberg took victory at the Russian Grand Prix with a pole to flag win ahead of his team-mate Lewis Hamilton, who finished in second after a controlled recovery drive from 10th on the grid.” – The Guardian 1.5.2016 <IV>

Lajin kulissit ja sopimusasiat

*Lajiin liittyvät kulissit ja sopimusasiat (käsittelee esimerkiksi F1:n sääntöjä sekä sitä koskevia imago- ja sopimusasioita, *)*

Tulosten ohella tämä diskurssi koskee muita osakilpailun järjestämiseen liittyviä asioita, jotka ovat olleet esillä osakilpailuviikonloppujen aikaisessa uutisoinnissa. Asioista on kommentoitu eri tahoja haastatteleamalla puoltavasti, negatiivissävytteisesti tai neutraalisti. Uutiset ovat koskeneet esimerkiksi uusien sääntöjen soveltamista osakilpailujen aikana tai kommentointia herättäneitä sopimusasioita niin ratoja, tekniikkaa kuin kuljettajia koskien. Tämän diskurssin uutisiin olen lukenut viittaukset lajin imagoon, sopimusten taloudellisiin velvoitteisiin ja vihjauksiin korruptiosta, mitä on liitetty humanitaarisiin seikkoihin.

Lajiin liittyvät kulissit ja sopimusasiat ()*

Diskurssi:

Käsittelee uutisissa lajin sisäisiä sopimusasioita osakilpailun järjestämiseen liittyen tai muita lajiin liittyviä sopimuksia osakilpailun järjestämisen yhteydessä. Diskurssi käsittelee sopimusten yksityiskohtia vaihtelevin kuvauksin taloudellisista seikoista lajin imagoon. Diskurssissa käsitellään myös F1:n kulisseissa tapahtuvia selkkauksia ja niiden taustoja.

Edustajia:

Toimittajat, Bernie Ecclestone, osakilpailuja järjestävät tahot, FIA, F1 -kuljettajat ja -tallipäälliköt.

Poimintoja:

”Fotan puheenjohtajan Martin Whitmarsh tuskin ajaa kriittistä kantaa Bahrainin GP:tä kohtaan, koska hänen työnantajansa McLaren-tallin yksi pääomistajista on Bahrainin Mumtalakat-sijoitusyhtiö.” – MTV3 4.6.2011 (IV)

”Toht ei ota omille niskoilleen syytä Bahrainin GP:n ympärille syntyneestä sekasotkusta, vaan korostaa kalenterin laatimisen olevan Ecclestoneen vastuulla.” – MTV3 9.6.2011 <I>

”Formula One’s Controversial weekend in Bahrain is unlikely to cause lasting damage to the sport, the 12 competing teams, their sponsors or viewing figures, according to a marketing expert with a background in F1.” – The Guardian 23.4.2012 <III>

”Last year, authorities denied entry to a number of journalists from a number of organizations including Sky, which holds the UK TV rights to air the grand prix, in an attempt to stifle coverage of potential political unrest.” – The Guardian 19.4.2013 <II>

”On Thursday the Financial Times published a story saying the sale of F1 was going through, at exactly the same time Ecclestone was in the paddock repeatedly reassuring people that there was to be no sale, because neither he nor Donald Mackenzie, the co-chairman of CVC, F1’s owners, wished to sell.” – The Guardian 12.10.2015

”The sport has attracted criticism in recent years and these changes, centered on the cost, supply, noise and crucially, imposing a performance convergence to within 2% on engine manufacturers, should address some of these issues.” – The Guardian 28.4.2016

Materiaaliset puitteet ja järjestelyt

*GP:n materiaaliset puitteet ja järjestelyt (kilpailutapahtuman organisoinnin käsittelyä, *)*

Diskurssi ottaa kantaa osakilpailun järjestämisen onnistumiseen tai epäonnistumiseen organisoidusta tai materiaalisesta näkökulmasta. Diskurssien kohteena ovat GP-rata, sen

henkilökunta ja oheispuitteet. Niitä voidaan kommentoida paitsi objektiivisessa mielessä myös suhteessa taustatekijöihin ja osakilpailun taustalla oleviin olosuhteisiin. Diskurssi sisältää myös kuljettajien teknistä turvallisuutta koskeneet ilmaisut, jotka liittyvät vain osakilpailurataa tai GP-viikonlopun aikana lajia puhuttaneisiin turvallisuushuoliin ja/tai onnettomuuksiin, erityisesti Venäjän GP:n uutisoinneissa. Tämä diskurssi on täydentävä ja aavistuksen laava, mutta se ei poista aineiston uutisten perusteella sitä seikkaa, että se on ollut uutisarvoltaan korostunut näkökulma kilpailujen aikana tapahtuneiden onnettomuuksien ja vaaratilanteiden kommentoimisessa, joko muiden asioiden lomassa ja/tai kustannuksella.

GP:n materiaaliset puitteet ja järjestelyt (*)

Diskurssi:

Käsittelee radan puitteita ja järjestelyjä hyvässä ja pahassa. Osakilpailun fyysisiä piirteitä ja toimivuutta kommentoidaan tapauskohtaisesti eri näkökulmasta. Diskurssi käsittelee myös radalla tapahtuvia turvallisuushuolia/vaaratilanteita ja niihin reagoimista.

Edustajia:

Toimittajat, F1-kuljettajat, F1-tallipäälliköt, osakilpailun järjestäjät ja suunnittelijat, Bernie Ecclestone, FIA:n edustajat.

Poimintoja:

”Uusi valaistus on merkittävin radalle tehty investointi sitten sen avajaisten vuonna 2004.” – MTV3 29.11.2013

”Inside the Sakhir circuit, where teams felt nervous in 2012, there is a new sense of security.” – The Guardian 3.4.2014 <I>

”It was not protesters bombs or firecrackers that illuminated the Bahrain International Circuit on Friday night, but an eye-dazzling array of floodlights that promise to make Sunday’s grand prix one of the most spectacular on the Formula One agenda.” – The Guardian 4.4.2014

”-Tämä on ensimmäinen kerta, kun rata on rakennettu olympiapuistoon stadionien ympärille esittelemään kaikkea tätä kauneutta.” – Hermann Tilke (Sotshin F1-radan suunnittelija), MTV3 12.10.2014<III>

”Viime vuonna Venäjän GP oli fantastinen kokemus.” – Lewis Hamilton, MTV3 5.10.2015

”And they put on a good show, with the terrifying exception of what Sebastian Vettel described as a ‘brave’ marshal running across the track.” – The Guardian 12.10.2015

”It’s a car park surrounded by a prison camp”. – Matthew Hull, The Guardian, 1.5.2016 <III>

7. Aineiston diskursiivinen tulkinta

Uutisaineiston diskurssien esiintymisen jälkeen tarkastelen aineiston yksityiskohtia sekä diskurssien kehitystä: kuinka asioita on ilmaistu eri diskurssien avulla teksteissä ja miten niitä on mahdollista tulkita vasten laajempaa sosiokulttuurista kontekstia. Käsittelen aineistoa kuten edellä: ensin The Guardianin ja sitten MTV3:n uutisia järjestyksessä Bahrainin GP–Venäjän GP. Tutkin lähilukemalla tekstien diskurssien sisältöä ja kriittisen diskurssianalyysin mukaisesti diskurssien edustamien näkökulmien tulkintojen seurauksia. Diskursiivisella tulkinnalla viitataan tekstien eri diskurssien ja niiden esiintymisen muutosten analysoimiseen aiemmin kategorisoitujen diskurssien mukaisesti.

Edellisessä luvussa luokiteltujen diskurssien esiintyminen antaa suuntaa sisällöllisille eroille. Juttutyypin ja diskurssien perusteella osakilpailujen käsittelemisessä oli havaittavissa yhteneviä aaltoliikkeitä vuosittaisten esiintymisten mukaisesti. Uutismäärien erot nostivat esiin etenkin Bahrainin osakilpailun kohdalla julkaisijoiden välisiä eroja, joiden perusteella The Guardian otti MTV3:a useammin kantaa osakilpailun järjestämiseen sekä lajin imagoon ja sopimukseen. Kantaaottavuus kuitenkin laski vuosien myötä nopeasti. MTV3:llä esiintyi myös kantaaottavuutta, mutta heilläkin osakilpailun järjestelyjä koskevan uutisoinnin diskursiivisuus painotti otannan loppua kohden sivudiskursseja, lähinnä puitteita ja tuloksia. Venäjän osakilpailun kohdalla molemmilla julkaisijoilla esiintyi samoja päädiskursseja, joista poliittisuus oli useimmiten esillä. Eroja esiintyi suhteellisesti juttutyypin ja esiintyneiden diskurssien perusteella. Uutisten tekijöiden nimettömyys MTV3:n uutisoinneissa oli vastakohta The Guardianin F1-uutisten useille eri laatijoille.

Bahrainin tapauksessa The Guardianilla kantaaottavat ja negatiivissävytteiset diskurssit hallitsivat uutisointia MTV3:a enemmän, mutta vuodesta 2013 lähtien GP:n järjestämistä ja olosuhteita käsiteltiin yhtäläisemmin ja sivudiskurssien avulla. Venäjän GP:n kohdalla diskurssit olivat määrältään ja tyyplitään yhtenevämpiä, joskin MTV:llä niitä esiintyi jopa hieman enemmän määrän ja sisällön suhteen. The Guardianin juttutyypeiltään ja -määrältään kattavampi uutisointi Bahrainin GP:stä vaikuttaa olleen otteeltaan lähempänä ajankohtais- tai ulkomaan uutisointia. MTV3:lla hallitsevin juttutyyppi oli F1-urheilu-uutinen. Venäjän GP:n suhteen kumpikin pysyi uutistyypeiltään lähempänä F1-urheilu-uutisointia.

7.1. The Guardianin uutisointi Bahrainin osakilpailusta vuosina 2011–2016

Bahrainin osakilpailun tilanteen runsas käsittely näkyi The Guardianin uutisissa paitsi juttutyyppeiden ja kirjoittajien vaihtelussa, myös GP:n taustoittamisessa ja äänien antamisessa eri osapuolille. The Guardianin julkaisuissa ääneen pääsivät muutkin tahot kuin toimittajat ja lajin väki. Julkaisijan uutisia lähilukemalla suhteellisen neutraalin ensivaikutelman alta alkoi hahmottua tapauksia, joissa oli havaittavissa enemmän tai vähemmän suoria kannanottoja. Näitä ei esiintynyt pelkästään lehden omien toimittajien blogikirjoituksissa tai kolmansien tahojen mielipidekirjoituksissa ja kolumneissa vaan myös niin sanotuissa ”perinteisissä” informatiivisissa F1-uutisissa. Kirjoittajien ja uutisissa esiintyneiden henkilöiden moniäänisyys yhdistettynä kriittisyyteen saattaa olla aspekti, jolla The Guardian voi perustella omaa asiantuntevuuttaan ja ammattimaisuuttaan tämänkaltaisten aiheiden uutisoinnissa.

The Guardianin uutisointia dominoinut kriittinen suhtautuminen Bahrainin olosuhteisiin suhteessa ihmisoikeuksiin ja lajin kytköksiin talouteen, valtaan ja politiikkaan sai entistä hegemonisemman aseman etenkin vuosien 2011–2013 aikana. Lehden kantaa voi pitää vastadiskurssina lajin itsensä tai useiden sitä edustaneiden henkilöiden virallisille näkemyksille, jolloin kaksi instituutiota edusti päinvastaista suhtautumista vallitseviin olosuhteisiin. Muiden tekstien kuin perinteisten F1-uutisten, diskursiivinen sävy oli linjaltaan kriittisempää, poliittisempää ja kantaaottavampaa. Tämä linja näkyi myös yhä vakavampaa, kovaa uutista muistuttavina, konstruointeina välihuomioineen sekä sosiokulttuurisella tasolla kytköksinä laajempiin yhteiskunnallisiin ja historiallisiin tapahtumiin ja jatkumoihin.

Vuosien 2011 ja 2012 aikana tekstien sävy eteni kriittisestä sävystä tuomitsevampaan erityisesti järjestäviä osapuolia kohtaan. Juttujen diskurssijärjestyksen tasolla aggressiivisempi retoriikka yhdistettiin kasvaneeseen audiovisuaalisuuteen dramaattisten valokuvien ja videoiden muodossa, oli kyse sitten esimerkiksi mielenosoittajista⁴⁷, graffiteista⁴⁸, mellakkapoliisijoukoista⁴⁹ tai kuolleen mielenosoittajan ruumiista⁵⁰. Näiden

⁴⁷ Kuvaa pakenevista mielenosoittajista The Guardianissa 5.6.2011 ilmestyneessä uutisessa.

⁴⁸ The Guardian kuvitti 14.4.2012 ilmestyneen uutisensa valokuvalla aseenneuotoisesta F1-graffitista. <https://www.theguardian.com/sport/blog/2012/apr/14/bahrain-grand-prix-decision-f1>.

⁴⁹ Jutun kuvana aseellisten turvajoukkojen saattue, The Guardian 16.2.2012. <https://www.theguardian.com/sport/blog/2012/feb/16/bahrain-grand-prix-bernie-ecclestone>.

⁵⁰ The Guardianin 22.4.2012 julkaisemaa videomateriaalia renkaiden polttamisesta ja kuolleesta mellakoitsijasta. <https://www.theguardian.com/world/video/2012/apr/22/bahrain-protesters-f1-grand-prix-video>.

tekijöiden yhteisvaikutus näkyy myös Faircloughin kehyksen sosiokulttuurisella tasolla: kasvanut tapahtumien uutisarvo, levottomuuksien jatkuminen ja kriittisten osapuolten ja asiantuntijoiden lausuntojen julkaiseminen loivat lukijoille kuvaa politisoituneesta urheilutapahtumasta, jota leimasivat väkivalta, ihmisoikeusrikkomukset ja välinpitämättömyys. Lehti asettui F1-internet-uutistensa perusteella ikään kuin tiedonantajan sijasta lähemmäs mielipidevaikuttajaa maan olosuhteista esittämiensä todisteiden perusteella.

Arabikevään levottomuuksien leviämisen takia vuoden 2011 alussa uutisointi osakilpailusta oli epäileväistä, epätietoista ja huolestunutta maan tilasta sekä mahdollisuudesta järjestää osakilpailu turvallisissa olosuhteissa. Kilpailun virallinen peruminen alkuvuodesta koettiin järkevänä ratkaisuna ja jopa itsestäänselvyytenä⁵¹. Paluuspekulointien ja niiden vastustamisen jälkeen lehti otti kesän tullen diskursiivisesti kriittisemmän lähestymistavan osakilpailua kohtaan, kun GP päätettiin vastoin (The Guardianin) oletuksia palauttaa kisakalenteriin. Huolta ihmisoikeuksien toteutumisesta ja eettismoraalisista kysymyksistä nostettiin esille yhä useammin, mutta lehden uutisten ja kirjoitusten perusteella rahan tekeminen kiinnosti lajin keskeisiä tahoja kuitenkin humanitaarisia seikkoja enemmän. Skeptisten ja vastustavien uutisointien jälkeen kilpailun järjestämisen peruminen tiimien vastustamiin logistisiin/aikataulullisiin ongelmiin ja turvallisuusuhkiin vedoten koettiin helpotuksena ja oikeana ratkaisuna.

Kilpailun peruuntuminen ilmeni lehdessä kielteisistä konnotaatioista huolimatta positiivissävytteisenä diskurssina. Järjestämiseen liittyvän vatvomisen päättymisen jälkeenkin lehti jatkoi lajin ja FIA:n kritisoimista sen taloudellisten suhteiden ja ristiriitaisen moraalitajun vuoksi. Kriitikki liittyi kilpailun pitämisen/perumisen jatkailuun ja myöhempään paluuseen maahan vuonna 2012 levottomista olosuhteista huolimatta. Tilanteen eskaloituessa ja kilpailun lopulta peruuntuessa vuonna 2011 Bahrainin GP:n järjestäjät ja FIA asetettiin kyseenalaiseen asemaan, sillä peruminen saatiin aikaiseksi vetoamalla muihin kuin humanitaarisiin syihin. Lehti myös kyseenalaisti avoimesti FIA:n päätäntävällän ja

⁵¹ The Guardianin toimittaja Paul Weaver piti blogissaan 22.2.2014 Bahrainin GP:n perumista itsestään selvänä. <https://www.theguardian.com/sport/blog/2011/feb/22/formula-one-bahrain-grand-prix-cancelled>.

uskottavuuden FIA:n antaessa luvan kisan pitämiseksi ennen sen perumista vetoamalla FIA:n edustajan kyseenalaistettavaan raporttiin olojen rauhallisuudesta⁵².

Visuaalisesti jutuissa korostuivat ajamiseen ja lajihenkilöihin liittyvät kuvituskuvat, kuten esimerkiksi samat kilpa-autot ja Bernie Ecclestone. Varsinaisia kuvia paikan päällä tapahtuvista levottomuuksista oli kuitenkin uutisissa vähän, mikä liittyy toimittajien vähäiseen määrään Bahrainissa ja kilpailun järjestämisen jatkuvaan epävarmuuteen.

Vuonna 2012 GP:n paluun lähestyessä lehden diskurssit tapahtumaa kohtaan muuttuivat entistä kriittisemmiksi. Osakilpailun järjestämisestä levottomuuksien keskellä uutisointiin laajemmassa sosiopoliittisessa kontekstissa. GP:stä luotiin retorisesti kriittistä narratiivia, joka liitti kisan muihin eettismoraalisesti arveluttaviin urheilun suur tapahtumiin, joihin GP:tä myös verrattiin. Esiteltyjen tapahtumien taustavoimina olivat taloudelliset ja poliittiset syyt⁵³.

Edellisen vuoden uutisten mukaisesti osakilpailun kannattamista puoltaneet tahot pääsivät edelleen ääneen perusteluineen, mutta jo otsikoiden perusteella voidaan todeta, että lehti tai ainakaan sen toimittajat eivät kannattaneet sen järjestämistä humanitaarisista syistä ja lajin imagon kannalta. Turvallisuusvakuutteluista huolimatta ja levottomuuksien ja väkivallan uhan yltyessä etenkin osakilpailuviikonlopun alla lehden levottomuuksia ja ihmisoikeusloukkauksia koskeva F1-uutisointi oli hallitsevin näkökulma osakilpailun järjestämisestä kohtaan⁵⁴. Näälälakkoilevasta aktivistista ja protestoijan kuolemantapauksesta uutisoiminenkaan eivät silti lopulta estäneet osakilpailun järjestämistä. Uutiskliimaksin jälkeen osakilpailua vielä kritisoitiin, mutta samalla kilpailukalenterin etenemistä Euroopan osakilpailuihin pidettiin helpotuksena paremman ympäristön vuoksi sekä väkivaltaisen iskujen vaaran ja moraalisten ongelmien jäädessä taka-alalle.

Lehdessä otettiin avoimesti kantaa olojen vähättelijöitä vastaan ja GP:n vastustajien puolesta. Näitä kantoja esittivät muutkin kuin F1- ja urheilutoimittajat. The Guardianin uutisointi aiheesta oli diskursiivisesti negatiivissävyytteistä, poliittista ja ihmisoikeuskysymyksiin sekä

⁵² The Guardian piti 7.6.2011 ilmestyneessä uutisessaan FIA:n edustajan Carlos Garcian raporttia Bahrainista kyseenalaisen FIA:n ex-johtaja Max Mosleyn kritiikin sävyttämänä.

<https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/07/bahrain-max-mosley>.

⁵³ The Guardian vertasi 20.4.2012 Bahrainin F1-GP:tä mm. Berliinin olympialaisiin 1936 ja Argentiinassa 1978 pidettyihin jalkapallon MM-kilpailuihin. <https://www.theguardian.com/sport/blog/2012/apr/20/the-joy-of-six>.

⁵⁴ The Guardianin toimittaja Ian Black pohti Bahrainin GP:n järjestämisen seurauksia ja peruutuspyynnöistä piittaamattomuutta 20.4.2012. <https://www.theguardian.com/world/2012/apr/20/bahrain-grand-prix-divided-state>.

moraalisiin dilemmoihiin tarttuvaa. Lehden toimitus ikään kuin halusi tuoda esille tapahtuman ristiriitaisuutta uutisoimalla tiiviiseen tahtiin maassa vallitsevista jännitteistä ja levottomuuksista. Kategorisesti F1-uutisina ne taustoittivat maan tilanteen taustojen ohella F1:n ja Lähi-idän yhteistä historiaa sekä taloudellisia ja poliittisia kytkeitä. Suora ja paheksuva ote on mahdollista nähdä epäsuorana viittauksena Britannian ja Bahrainin välisen siirtomaasuhteen ja sen seurausten kommentointiin. Tilanteen käsittelyn ote vetosi diskursseillaan lajin faneihin, mutta myös muihin The Guardianin lukijoihin. Julkaisuissa otettiin esille myös maan viranomaisten ristiriitainen politiikka ulkomaisia toimittajia kohtaan, sillä vain urheilutoimittajat saivat luvan toimia maassa⁵⁵.

Lehti asemoi lajin päättävät tahot, kuten radanomistajat, FIA:n, Bernie Ecclestone ja osan tallipäälliköitä sekä kuljettajista antagonistiseen⁵⁶ ja välinpitämättömään rooliin. Vastaavasti protestoijat ja erityisesti humanitaaristen järjestöjen edustajat saivat sympaattisemman tai jopa romantisoitun aseman. Lehti kehui avoimesti kantaottavia henkilöitä lajin parissa ja erityisesti Red Bull-kuljettaja Mark Webberin avointa kritiikkiä kilpailun järjestämisestä vallitsevissa oloissa moraalisista syistä. Lehti antoi kuitenkin tilaa dialogille ja palstatilaa jopa ”takinkääntäjille” antamalla heille mahdollisuuden perustella muuttunutta kantaansa.

Kuvituksen ja audiovisuaalisen materiaalin kannalta uutisissa näkyi aiempaan nähden kilpailu- ja autokuvitusta enemmän materiaalia levottomuuksista ja symbolisista kannanotoista osakilpailua vastaan, esimerkiksi graffiteista ja plakaateista pilakuviin tai videomateriaaliin renkaiden polttamisesta ja elottoman protestoijan ruumiista. Lehden voidaan nähdä näillä toimituksellisilla valinnoillaan pyrkineen aktiivisesti kertomaan maassa vallitsevista humanitaarisista ja poliittisista olosuhteista myös autourheilua seuraaville tahoille. The Guardian vetosi tämän perusteella mahdollisimman laajasti lukijakuntaansa boikotoimaan osakilpailun järjestämistä ja pohtimaan lajin tilaa.

Vuosien 2013 ja erityisesti 2014 voidaan katsoa olleen volyymin ohella myös sisällöllisesti käännekohta kantaottavuuden vähenemisen osalta. Tähän on todennäköisesti tai ainakin osittain vaikuttanut Bahrainin urheiluministeriön vuonna 2014 The Guardianissa julkaisema

⁵⁵ The Guardian käsitteli mm. 23.4.2012 Bahrainin tapaa estää tiettyjen toimittajien maahanpääsyä. <https://www.theguardian.com/media/2012/apr/23/channel-4-journalists-arrested-bahrain>.

⁵⁶ Antagonistisella tarkoitan tässä yhteydessä negatiiviseen tai vastustajan asemaan asetettua henkilöä.

tiedonanto maan poliittisesta tilasta⁵⁷. Asiaan vaikutti lisäksi protestien ilmeinen laantuminen maassa. Uutisaineiston sisällössä eri osapuolten vastakkainasettelu ja dialogimaiset kannanotot vähenivät samalla. Maan kriisitilan vakavuusaste maailmanpoliittisena kysymyksenä, ihmisten hätään reagointi sekä protestoijien uhriaseman korostaminen alkoivat laskea. Vaikka osassa uutisia otettiin edelleen esille huoli turvallisuudesta ja väkivallasta, osakilpailun järjestämisen vastustaminen sekä siihen liittyvät taloudelliset valtakysymykset lajin parissa, tällaisten uutisointien volyyymi laski silti vuosi vuodelta. Vaikuttaa siltä, että lehti epäsuorasti myönsi osakilpailun, tai oikeastaan sen järjestämisen boikotointia kannustaneiden mellakoiden, taantuneen kansanliikkeen sijasta radikaalimpien tahojen välineeksi saada huomiota hallitusvastaisuudelleen. The Guardian toki muistutti keväällä 2013 journalistien kohtelusta uutisoimalla brittiläisen ITV-televisioyhtiön toimittajien Bahrainista poistamisesta, mikä herätti hämmennystä, koska ITV:llä oli sopimus F1:n televisiolähetyksistä kotimaassaan⁵⁸.

Bahrainin ja sen F1-osakilpailun järjestämisen eettispoliittiset epäkohdat tunnustettiin edelleen, mutta niiden käsittely sai tehdä tilaa kilpailu-uutisille, erityisesti brittikuljettaja Lewis Hamiltonin menestyksen myötä. Myös dramaattinen kilpa-ajaminen uudessa iltavalaistuksessa keräsi kehuja toimittajilta vuoden 2014 aineiston loppupuolella. Aineiston diskurssien, joissa noteerattiin myös taloudellispoliittiset yhteydet, perusteella Bahrainin osakilpailuun liittyneet eettiset ja ihmisoikeuksia koskeneet ristiriitaisuudet esiintyivät edelleen, mutta yhä harvemmin GP:tä merkityksellistävänä piirteenä. Julkaisu asemoi tahoja edelleen samoihin vastakkaisiin asemiin, mutta teki sitä harvemmin ja maltillisemmin yhä enemmän tuloksiin keskittyvien diskurssien avittamana.

Vuonna 2015 ja 2016 GP:n olosuhteita ja järjestämistä koskeva uutisointi palasi kriittisempään suuntaan, mutta GP:n oikeuttamisesta ja siihen liittyvistä taustatekijöistä uutisointiin edelleen vähän. Yhtä lailla kritiikki henkilöityi yhä enemmissä määrin lajiin, kansainväliseen autoliittoon ja sen puheenjohtajan Jean Todtiin sekä etenkin Bernie Ecclestoneen. Uutiset koskivat Ecclestoneen asemaa suhteessa kisamaiden ja televisiolähetyksen sopimuksiin, lajin sääntömuutosten kritiikkiin reagoimiseen sekä eettisiin

⁵⁷ The Guardian julkaisi 3.4.2014 myös F1-uutisissaan eri tahojen laatiman tiedotteen Egyptin ja Bahrainin tilanteesta. <https://www.theguardian.com/world/2014/apr/03/human-rights-egypt-bahrain>.

⁵⁸ The Guardian uutisoi 19.4.2013 ITV:n uutisryhmän Bahrainista pois pakottamisesta. <https://www.theguardian.com/media/2013/apr/19/itv-news-forced-leave-bahrain>.

ratkaisuihin liittyen lajin tulevaisuuden suosioon. Esimerkiksi vuonna 2015 ihmisoikeusdiskurssi, huoli turvallisuudesta ja väkivallasta esiintyivät yhä harvemmin. Vastaavasti vuonna 2016 lajin rahakrykökset ja F1:n oma poliittinen vääntö imago-ongelmineen nousivat järjestämisen kommentoimista ja ihmisoikeus- ja etiikkakysymyksiä keskeisimmiksi uutisaiheiksi.

Ihmisoikeuskysymysten ja järjestämistä kommentoiden diskurssien paluun takia uutisjuttujen kuvituksessa esiintyi vuonna 2015 jälleen kuvia protesteista ja plakaateista kilpa-autojen ja -kuljettajien ohella. Kuitenkin vuoden 2016 uutiskuvituksessa jutuissa ei esiintynyt kuvitusta protesteista, vaan kuljettajien ohella kuvituksissa esiintyi kahdesti Bernie Ecclestone eri yhteyksissä. Etäännyttämisestä huolimatta yhdessä ihmisoikeuksia käsitelleessä jutussa oli tosin kuva kuljettaja Lewis Hamiltonista arabisheikin asussa. Kuvan voi katsoa kyseisessä kontekstissa ilmaiseen lajin tilanteeseen mukautumisen ja maan olojen välistä ristiriitaa⁵⁹.

7.2. The Guardianin uutisointi Venäjän osakilpailusta vuosina 2014–2016

The Guardianin uutisointi Venäjän osakilpailun järjestämisestä ja sen taustalla olevista tekijöistä, kuten erityisesti ihmisoikeuksista ja eettisiä aspekteista, oli Bahrainin kisaan nähden tasaisempaa. Uutisten diskursseissa ja tekstien sisällöissä oli sen sijaan eroja. Uutisissa korostuivat osakilpailuviikonlopun tapahtumat dramaattisten ja sensaatiohakuisten uutisten sijasta. Venäjän GP:stä välittyi uutisten perusteella pikemminkin vallitsevassa poliittisessa ilmapiirissä eettisesti arveluttava ja jännittävä tapahtuma kuin räjähdyspisteessä oleva väkivaltaisten ihmisoikeusrikkomusten tyyssija. Tähän myös vaikuttivat maiden urheilutapahtumien aikaisten sisä- ja ulkopoliittisten tilanteiden erilaisuus. Venäjän tapauksessa jännitteet olivat maidenvälisiä ja suora konfliktitilanne oli kaukana radasta.

Poliittisuus sekä ihmisoikeuksien ja eettisten kysymysten diskurssi oli esillä jo kuukausia ennen ensiosakilpailua The Guardianin uutisoidessa Bernie Ecclestonen myötäilevän presidentti Vladimir Putinin negatiivista suhtautumista seksuaalivähemmistöihin⁶⁰.

Ihmisoikeuskysymykset jäivät silti uutisissa harvinaiseksi diskurssiksi, sillä suurin osa osakilpailun järjestämiseen liittyvästä keskustelusta painottui kilvanajon turvallisuushuoliin ja

⁵⁹ The Guardianin 3.4.2016 ilmestynyt uutinen Bahrainissa edelleen jatkuvista ihmisoikeusrikkomuksista ja FIAN:n riittämättömyydestä ehkäistä niitä. <https://www.theguardian.com/sport/2016/apr/03/bahrain-institute-for-rights-democracy-letter-fia-human-rights-abuse>.

⁶⁰ The Guardianin uutinen 20.2.2014. <https://www.theguardian.com/sport/2014/feb/20/bernie-ecclestone-agrees-vladimir-putin-homosexuality>.

lajin yhteisyyttä korostavaan solidaarisuuteen Venäjän GP:tä edeltäneessä Japanin GP:ssä tapahtuneen Marussia-kuljettaja Jules Bianchin onnettomuuden takia, joka pikemminkin kannusti kilpailun ajamiseen⁶¹. Poliittisten kytkentöjen diskurssi esiintyi puitteiden esittelyn ja järjestämisen kannattavuutta vakuuttelevan diskurssin ohella lähes yhtä usein. Kilpailun järjestämistä avoimesti vastustava diskurssi esiintyi vuoden 2014 aineistossa vain, kun toimittaja Owen Gibson kritisoi blogissaan⁶², että F1 oli liittynyt osaksi epädemokraattisissa maissa järjestettävien suurten urheilutapahtumien jatkumoa olympialaisten ja jalkapallon MM-kilpailujen mukaisesti. Myös diskurssi turvallisuushuolista ja väkivallasta esiintyi aineistossa harvoin, kuten radalla tehtävien turvatarkastusten uutisoinnin yhteydessä⁶³.

Osakilpailun järjestämistä kannattavaa diskurssia ei esiintynyt uutisissa kertaakaan. Sen sijaan lehdessä esiintyi jopa varovaisia kehuja Ecclestoneen ja Putinin kritisoimisen rinnalla, mikä herättää kysymyksiä lehden ideologisesta kantaottavuudesta sekä vastustavien tahojen vähäisestä näkyvyydestä. Bianchin sittemmin kuolemaan johtaneen onnettomuuden shokki näkyi Bahrain-aineistoon verrattuna neutraalimpana suhtautumisena osakilpailun järjestämiseen. Lehti nosti esille lajin uutisoinnin ajankohtaisimpana aiheena Bianchin onnettomuuden merkityksen ja jälkitilan Venäjän GP:n aikana poliittisen ulottuvuuden kommentoimisen kustannuksella⁶⁴. Vastareaktion The Guardian toki mainitsi Ecclestoneen ja Putinin läheisistä väleistä jopa kisaseurannan aikana.

Kuljettajat, uuden radan esittely ja ulosajossa loukkaantuneen Bianchin venäläinen Marussia-talli kalustoineen sekä Bianchille osoitettu solidaarisuus hallitsevat aineiston uutiskuvitusta. Sen sijaan ihmisoikeuskysymyksiä, turvallisuushuolia ja järjestämisen kritisointia käsitelleissä uutisissa kuvitus sisälsi hymyilevän Putinin sekä Ecclestoneen ja Putinin välisen keskustelun ohella symbolisia merkityksiä vain poliisin ja olympialipun yhteiskuvassa (kts. alaviite 62).

⁶¹ The Guardian uutisoi Bianchin onnettomuuden seurauksista lajin parissa ja Venäjän GP:n yhteydessä mm. 9.10.2014. <https://www.theguardian.com/sport/2014/oct/09/jules-bianchi-marussia-russian-grand-prix-f1>.

⁶² Gibsonin blogin kriittistä sävyä tehosti kuvassa esiintynyt olympialippu poliisin siluetin vieressä 14.10.2014. <https://www.theguardian.com/sport/blog/2014/oct/14/sochi-non-democratic-host-nations-russia-f1-winter-olympics-world-cup>.

⁶³ The Guardian uutisoi presidentti Putinin käynnin edellyttämistä turvatoimista 11.10.2014. <https://www.theguardian.com/sport/2014/oct/11/bbc-sky-blackout-russian-grand-prix-bomb-threat-vladimir-putin-sochi>.

⁶⁴ The Guardianin toimittaja Paul Weaver muistutti GP:tä ympäröivän keskustelun poliittisuudesta mainitsemalla Venäjän taloussanktioista ja Ukrainan sotatoimista mm. uutisessaan 10.10.2014. <https://www.theguardian.com/sport/2014/oct/10/jules-bianchi-desperate-plight-shadow-russian-gp>.

Aineiston perusteella The Guardian tyytyi GP:n ensivuotena kommentoimaan sen järjestämistä ja taustoja varovaisesti ja keskittymällä enemmän lajin varsinaisiin kilpa- ja turvallisuusasioihin. Vähäisten suorien kritiikkien lisäksi lehti ei myöskään ilmaissut osakilpailun pitämistä tukevia kantoja, mutta tapahtuman käsittely poliittisesta diskurssista tuotiin esille useamman kerran uutisten pääaiheiden lomassa. Tapahtumaa ympäröivistä jännitteistä huolimatta eritoten Bahrainin vuosien 2011–2012 levottomuuksiin verrattuna The Guardianin F1-kirjoitusten kantaaottavuuden suhteellinen vähäisyys oli ilmeistä. On toki mahdollista, että lehti kommentoi Venäjän ulkopoliittista asemaa ja muiden tahojen talouspoliittisia kytköksiä ulkomaan uutisissaan F1-uutisten sijasta. Diskursiivisesti Venäjän GP:stä välittyi mielikuva uudesta politisoituneesta urheilutapahtumasta, jonka kytkökset ulottuvat kauas Sotshin radasta jo ennen jännitteiden kiristymistä tai Malaysia Airlinesin lentokoneen putoamista. Bianchin onnettomuuden vuoksi GP:n järjestäminen oli pikemminkin surutyötä lajille. Lisäksi on muistettava, että valtiojohtajien läsnäolo ei ole ollut tavatonta esimerkiksi Monacon tai Ison-Britannian F1-osakilpailujen yhteydessä.

Seuraavan vuoden aikana lehden uutisaineiston diskursiivisuus ei ottanut käytännössä lainkaan kantaa järjestämisen puolesta tai sitä vastaan, vaan kommentoi osakilpailua ja järjestelyjä puitteita ja turvajärjestelyjä korostavasta diskurssista. Lehti nosti esille muun muassa harjoituksia häirinneen dieselvuodon, kaatosateet sekä Toro Rosso -kuljettaja Carlos Sainz Jr.:n ulosajon, josta hän selvisi vammoitta. Onnettomuus sai voimakkuutensa ohella huomiota siksi, että lehti muistutti sen yhteydessä lukijoitaan edellisvuonna tapahtuneesta Bianchin kohtalokkaasta ulosajosta. Ainoa poikkeus tilanteen kommentoimisessa löytyi sivustolla käynnissä olleen kisaseurannan ennakko-osuudesta, jossa Sotshin rataa ja sen ohessa olevaa huvipuistoa verrattiin yhteiskuntakriittisen taiteilijan Banksyn suunnittelemaan Dismaland-teemapuistoon, joka parodioi Disneyland-huvipuistoja. Putinin ”itsestään selvästi” jälleen suorittamaa palkintojenjakoa kommentoitiin neutraaliin sävyyn⁶⁵. Lukuun ottamatta valokuvaa, jossa presidentti ojentaa palkintoa voittajalle, lehden kuvituksessa esiintyvät vain

⁶⁵Ote The Guardianin live-seurannasta 11.10.2015, linkki seurannan aloitussivulle tutkimusaineistossa. <https://www.theguardian.com/sport/live/2015/oct/11/f1-russian-grand-prix-live?page=with:block-561a32b5e4b0e02051d2aad3#liveblog-navigation>.

rata eri olosuhteissa sekä kuljettajia ja autoja. Jälkikäteen osakilpailua jopa kehuttiin, koska radan profiili tarjosi viihdyttävää kilpailua⁶⁶.

Kyseisen vuoden aineiston rajaaminen oli hieman haasteellista, sillä diskursseiltaan GP:n järjestämistä ja taustoja käsitelleitä uutisia oli tarjolla rajallisesti, minkä vuoksi päädyin ottamaan tarkasteltavakseni puitteita kommentoivien uutisten ohelle enemmän kilpailullisia uutisia, kuten Sainz Jr.:n onnettomuudesta ja radan turvallisuudesta. Kaiken kaikkiaan urheilutapahtumaa uutisoitiin kutakuinkin talouspoliittisista tai humanitaariseettisistä aspekteista vapaana urheilutapahtumana. Ainoat poliittisen diskurssin kautta tulkittavat asiat välittyivät presidentti Putinin ollessa mukana palkintojenjaossa (ks. esim. alaviite 65) ja Ecclestonen seurassa sekä poliisien läsnäolon kuvaamisesta osakilpailun yhteydessä.

Vuonna 2016 Venäjän ihmisoikeustilanteen ja ulkopoliitiikan käsittely aloittivat maan F1-GP:n järjestämiseen liittyvän uutisoinnin helmi- ja huhtikuussa, kun The Guardian uutisoi Ecclestonen EU- ja demokratiavastaisista sekä Putinin johtajataitoja kehuneista kommenteista⁶⁷. Lehti otti asiaan kantaa niin pohtimalla F1:n nykytilaa kuin kritisoimalla Venäjän GP:n järjestämistä. Osakilpailun lähestyessä uutisten diskursseista korostuivat GP:n taloudellinen tuottavuus, poliittinen funktio sekä puitteet ja turvallisuusratkaisuihin väittely lajin kulisseissa. Osakilpailun kisaseurannassa esiintyivät useat eri diskurssit, jotka viittasivat tapahtuman poliittisuuteen ja puitteisiin (hyvässä ja pahassa), Putinin ja Ecclestonen kritisointiin sekä lajin turvallisuusratkaisujen politisoitumiseen. Myöhemmin järjestämiseen liittyvissä uutisissa spekulointiin osakilpailun tuottoisuudesta, esiteltiin valokuvien osakilpailun järjestämistä ilman suoria kommentteja tapahtuman poliittisuudesta sekä pohdittiin lajin omaa sääntöpolitiikkaa, turvallisuusratkaisuja ja radan puitteita.

Aineiston perusteella tapahtuman järjestämisen yhteydessä esiintyi ennen osakilpailuviikonloppua enemmän poliittista diskurssia, mutta osakilpailun järjestämiseen ei itsessään juuri otettu kantaa. GP tosin rinnastettiin jälleen yhdeksi uudeksi osakilpailuksi, jonka järjestämisestä F1 sai rahaa ja uusi maa julkisuutta, jonka noteerattiin tässä tapauksessa

⁶⁶ GP:n yhteenvedossa 12.10.2015 kehutaan kisan tarjoamaa hyvää kilpailua.

<https://www.theguardian.com/sport/blog/2015/oct/12/five-talking-points-russian-grand-prix>.

⁶⁷ The Guardian käsitteli aihetta 22.2.2016 ensi kerran kyseisenä vuonna.

<https://www.theguardian.com/sport/2016/feb/22/vladimir-putin-europe-bernie-ecclestone>.

auttavan venäläisen moottoriurheilukulttuurin kehitystä⁶⁸. Lisäksi lajin oma politiikka turvallisuussääntöineen ja oli tasaisesti esillä. Kärkkäimpien kommenttien ja erilaisten diskurssien esiintyminen kisaseurannassa viittaa siihen, että toimittajilla oli kisan aikana enemmän vapauksia kommentoida tapahtumaa. Vaikuttaa myös siltä, että alkuvuoden uutisten, joissa Ecclestone ja Putinin välinen suhde tuotiin jälleen esille, diskursseja ei koettu aiheelliseksi toistaa. Eettisten ja ihmisoikeudellisten diskurssien käsittely palasi uutisointiin, mutta vain hetkeksi. Lehti ilmaisi kritiikkiä lajin johdon poliittista moraalista ja johtamiskykyä kohtaan keskittymällä erityisesti kommentteillaan provosoivan Ecclestonein aseman kyseenalaistamiseen ja jatkon spekulointiin. Huomionarvoista oli, että kisaseurannan lopussa Putinin suorittamaa voittajan kättelyä luonnehdittiin kyseisenä vuonna vuorostaan ”kiusalliseksi” (awkward), ja sen todettiin olevan ”modernia urheilua (ja politiikkaa)”. Kaiken lisäksi rataa haukuttiin: ”It’s a car park surrounded by a prison camp”⁶⁹.

Vastakkainasettelujen kuvallinen representointi oli vähäistä: uutisten kuvituksessa esiintyivät enimmäkseen kuljettajat erilaisissa tilanteissa. Uutiskuvituksessa peukku näyttäviä Ecclestone ja Putin esiintyivät kahdesti keskenään istumassa katsomossa, ja kuvista toisessa mukaan oli rajattu myös Bahrainin kuningas Hamad bin Isa Al Khalifa (ks. alaviite 67). Puhelimeen puhuva Ecclestone oli esillä myös lajin turvallisuusratkaisuja ja sääntöjä koskevassa uutisessa. Kolmessa videopohjaisessa uutisessa ei ollut erillistä kuvaa: näitä olivat Ecclestonein haastattelu kommentteista, joissa hän toivoi Putinia Euroopan johtoon, radan esittelyvideo sekä kisaseurannan yhteydessä ollut video. Kuvituksesta ei juuri löytynyt erityistä järjestelyjä kommentoivaa, poliittista tai eettisiä ja ihmisoikeudellisia teemoja korostavaa symboliikkaa, ellei huomioida Ecclestonein, Putinin ja Al Khalifan yhdessäoloa ja venäläiskuljettaja Daniil Kvjatin nimikirjoitusessiotta (ks. alaviite 68) kotiyleisönsä edessä.

7.3. MTV3:n uutisointi Bahrainin osakilpailusta vuosina 2011–2016

MTV3:n aineiston sisältö oli The Guardianiin verrattuna ytimekkäämpää, mutta rajatumpaa. Osakilpailun järjestämisen taustalla vallinneita tilanteita taustoitettiin jopa yhdellä virkkeellä. Osakilpailutulokset, kuskiensa kommentit kilvanajosta ja kollegoistaan saivat suhteellisesti

⁶⁸ The Guardian käsitteli venäläiskuljettaja Daniil Kvjatin asemaa Venäjän moottoriurheilussa 29.4.2016. <https://www.theguardian.com/sport/2016/apr/29/f1-russia-grand-prix-daniil-kvyat-sochi>.

⁶⁹ Toimittaja Matthew Hullin kommentti ja muuta tapahtuman kritisointia löytyy GP:n liveurannasta 1.5.2016. <https://www.theguardian.com/sport/live/2016/may/01/f1-russian-grand-prix-live>.

enemmän näkyvyyttä aineiston uutisista. Lisäksi MTV3:n juttujen kuvitusta leimasi suhteellisen harvoin esiintyvä lievä epäpoliittisuus ja vähäinen dramaattisuus.

Eräs silmiinpistävä asia MTV3:n uutisten sisällössä oli yleinen diskurssien vähäisyys uutiskohtaisesti The Guardianiin verrattuna. Lyhyemmät ja suorasukaisemmat tekstit eivät toki itsessään mahdollista monia, etenkään keskenään kiisteleviä, diskursiivisia näkökulmia yhteen uutiseen. Vastakkaisten diskurssien määrä ei silti tasoittunut aineistossa erillisinä uutisina. Jutuissa kommentoivina tahoina esiintyivät diskurssikohtaisesti pitkälti samat henkilöt ja järjestöt kuin The Guardianin uutisissa. Poikkeuksen toivat suomalaiskuljettajat sekä MTV3:n omat toimittajat ja henkilökunta, jotka esittelivät osakilpailua ja työskentelyään lajin parissa.

MTV3:n uutisointi osakilpailun pitämiseen ja sen taustoihin liittyen alkoi vuonna 2011 GP:n järjestämistä epäilevästä ja epätietoisesta näkökulmasta maassa vallitsevien poliittisten levottomuuksien ja väkivaltaisuuksien vuoksi. Maassa vallitseviin olosuhteisiin ei otettu yhtä avoimesti kantaa toimituksen suunnalta kuin The Guardianissa, mutta GP:n peruuntumista ei myöskään uutisoitu erityisen myönteisesti tai kommentoitu erikseen omina uutisina tai blogien avulla. Alkuvuoden erillisissä uutisissa peruuntumiseen suhtauduttiin jopa parin lajihenkilön näkökulmasta vähättelevään sävyyn⁷⁰. Kotimaisessa kontekstissa MTV3 uutisoi peruuntumisen epävarmojen olosuhteiden takia olleen helpotus Heikki Kovalaisen edustamalle häntäpään Team Lotus-tallille. Samalla spekuloitiin, että ilman GP:n perumista ”F1-sarja olisi joutunut jommankumman osapuolen keppihevoseksi valtakamppailusta”⁷¹.

Osakilpailun palauttaminen puoltajineen ja vastustajineen muistuttaa diskurssijärjestykseltään The Guardianin uutisointia, mutta ilman julkaisijan omia, suurempia kannanottoja tai laajaa taustoitusta. MTV3 pikemminkin uutisoi retorisesti neutraalimpaan sävyyn ja raportoi tapahtumien taustoista ja kulusta tiivistetysti. Uutiset noudattivat kovan uutisen geneeristä kaavaa olemalla lyhyitä ja tiiviitä, mutta tarvittaessa havainnollistavia. Vaikka huoli turvallisuudesta ja väkivallan uhasta esiintyi aineistossa keskeisenä diskurssina, osakilpailun järjestämistä ja palauttamista ei silti suoraan kritisoitu lehden omalla äänellä, vaan

⁷⁰ Esimerkiksi 22.2.2011 ilmestyneessä uutisessa ex-kuljettaja Martin Brundle vähätteli yhden GP:n puuttumista kalenterista. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/loytuko-bahrainin-gpille-uutta-paivamaaraa/3951152#gs.dFTQyj0>.

⁷¹ MTV3 uutisoi Bahrainin GP:n perumisen herättäneistä ajatuksista 21.2.2011. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/mustakari-lotukselle-tervetullut-breikki/3948906>.

haastateltujen henkilöiden mielipiteiden kautta. Tämän perusteella MTV3 otti paitsi etäisyyttä kannanotoista lajiin, johon se omistaa lähetysoikeudet, mutta toisaalta antoi lukijoidensa itse muodostaa mielipiteensä lajin tilasta ja maan olosuhteista muita uutistoimistoja intertekstuaalisesti The Guardianin tavoin apunaan käyttäen. MTV3 esitti osapuolten kannanottoja vuoroin eri uutisissa ja tiivistä tahojen väliseen vääntöön liittyviä syitä uutisissaan⁷². Se toki lisäksi nosti esille ulkomaisten F1-toimittajien sekä GP:n ja lajin parissa toimineiden henkilöiden järjestämistä paheksuvia kannanottoja⁷³.

MTV3:n uutisointi muuttui hiljalleen diskursiivisilta sävyiltään epäilystä GP:n puoltamisen ja vastustamisen välisen väittelyn uutisointiin ja lopulta takaisin epäilemiseen ja perumisen jälkipyykin kommentoimiseen turvallisuus-, logistiikka- ja taloussyiden näkökulmasta. The Guardianin tavoin lajin ja FIA:n arvovaltataistelu turvallisuuteen ja järjestämiseen liittyen sai näkyvyyttä. Varsinaiset ihmisoikeuskysymykset jäivät kuitenkin lähinnä taustalle verrattuna esimerkiksi osakilpailun poliittisten piirteiden ja lajin kulissien käsittelemiseen.

Visuaalisesti uutisissa esiintyi enimmäkseen kuvia autoista, kuljettajista ja lajihenkilöistä levottomuuksia käsittelevien valokuvien kustannuksella. Vertauskuvallisiksi tulkittavia kuvia edustivat esimerkiksi kuvat tyhjistä katsomoista, myyntipöydästä täynnä matkamuistoja sekä GP:n lopullisen peruuntumisen yhteydessä esiintynyt ”pysäyttävä” kuva punaisena palavasta varikon liikennevalosta, jota myös The Guardian käytti asiasta uutisoidessaan.

Seuraavan vuoden 2012 aikana MTV3:n kantaaottavien diskurssien määrä lisääntyi, mutta niiden henkilökohtainen ja suora käsittely pysyi edelleen vähäisenä. Diskursseista turvallisuushuolet ja järjestämisen epäily lajin sisäisine vastuuvääntöineen⁷⁴ saivat huomiota olosuhteista ja taustoista uutisoitaessa, mutta kyseisiä diskursseja tasoitettiin kilpailun järjestämisen puoltamista sekä maan kelpollisia olosuhteita ja asiallisia järjestämissuhteita vakuuttelevilla uutisilla. Niissä kuitenkin esiintyy The Guardianin tavoin eriäviä mielipiteitä, mutta MTV3:lle tyypillisen tiivistetysti.

⁷² 4.6.2011 ilmestyneessä uutisessa Bernie Ecclestone esitti puoltavan kantansa GP:lle.

<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/ecclestone-puolustaa-bahrain-paatosta/3948642>.

⁷³ Esimerkiksi FIA:n ex-puheenjohtaja Max Mosley vastusti GP:n ajamista 3.6.2011 ilmestyneessä uutisessa.

<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/mosley-bahrain-saisi-kisan-vain-kuolleen-ruumiini-yli/3947932>.

⁷⁴ Esimerkiksi 10.4.2012 ilmestyneessä uutisessa Ecclestone kommentoi GP:n ajamista ja velvoitteita.

<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/ecclestone-emme-voi-pakottaa-ketaan-bahrainiin/3924934#gs.7ZT16Fk>.

Väkivallan jatkuessa Bahrainissa MTV3 alkoi itse epäillä hämmentyneeseen sävyyn osakilpailun pitämistä uutisoimansa kyynelkaasukuvasarjan ohessa⁷⁵. MTV3 lopulta uutisoi, että se ei useiden ulkomaisten medioiden tavoin lähetä turvallisuussyistä maahan F1-toimitusväkeään. Kyseinen uutisen voidaan katsoa havainnollistavan MTV3:n ja The Guardianin tapahtumiin suhtautumisen eroa: MTV3 ei ottanut riskejä eikä juuri avoimesti kantaa tapahtumiin ja kisan pitämiseen, mutta oli kaikesta huolimatta valmis viihdyttämään katsojiaan järjestämällä lähetyksen Helsingistä⁷⁶. Vaikka MTV3 lähes vältteli omien diskursiivisten kannanottojensa esittämistä, se järjesti sivuillaan silti äänestyksen kilpailun ajamisen oikeuttamisesta, jossa äänet jakautuivat 58,2% vastaan ja 41,8% kisan puolesta. Myös paikan päällä olleen Kimi Räikkösen huoleton suhtautuminen osakilpailun järjestämiseen auttoi normalisoimaan tilanteeseen suhtautumista⁷⁷.

Järjestämistä käsittelevä uutisointi oli vuonna 2012 diskursseiltaan negatiivissävytteistä ja spekuloiavaa satunnaisia vakuuttelevia uutisia lukuun ottamatta. MTV3 ei silti lähtenyt teksteillään The Guardianin tavoin olojen yksityiskohtaisempaan analysoimiseen, toimijoiden tarkempaan esittelyyn, laajempien sosio- tai talouspoliittisten narratiivien rakentamiseen tai ihmisoikeuskysymysten ja eettismoraalisten dilemموjen syvempään analysoimiseen. MTV3 noteerasi kuitenkin säännöllisesti tapahtuman taustalla olevia eettisiä, taloudellisia ja poliittisia syitä, mutta lyhyesti ja muihin medioihin tai uutislähteisiin viittaamalla, mitä The Guardiankin teki. Uutiset käsittelivät myös pitkälti samoja aiheita kisaviikon kuluessa kuin The Guardianilla. MTV3 viittasi säännöllisesti uutisissaan intertekstuaalisesti muihin aiheeseen liittyneisiin uutisiinsa ja tiedotteisiinsa. Jani Merimaata lukuun ottamatta omaa toimitustaan kertaakaan uutisissaan maininnut MTV3 päätti Bahrainin olosuhteita ja järjestämistä koskevan uutisoinnin lähes välittömästi GP-viikonlopun jälkeen. Todettakoon sekin, että MTV3 jaksoi jutuissaan toistuvasti muistuttaa jännittyneen osakilpailun tv-lähetysajoista.

Uutisissa esiintyi kantaaottavia kuvia protestoijista (lähinnä naisia ja lapsia) ja mellakoijista (pääasiassa miesjoukkoja) sekä symbolisia kuvia kilpailun perumisesta, mutta kilpailu- ja

⁷⁵ MTV3:n 13.4.2012 ilmestynyt uutinen esitteli kuvasarjallaan Bahrainin levottomuuksia.

<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/kyynelkaasua-bahrainissa-taalla-ajetaan-f1-kisa/3927958>.

⁷⁶ MTV3 uutisoi ratkaisustaan 13.4.2012. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/mtv3n-formula-1-toimitus-ei-lahde-paikan-paalle-bahrainin-kisaan/3928454#gs.7VJEAmM>.

⁷⁷ Räikkösen kommentit olosuhteista MTV3:lle 19.4.2012.

<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/raikkonen-bahrainin-gpsta-viikonloppu-muiden-joukossa/3924488#gs.RS4Lv6s>.

rataprofiilikuvien lisäksi ominaista oli kuvituksen puuttuminen kokonaan osasta juttuja, vaikka niihin olisi varmasti ollut mahdollista liittää arkistomateriaalia. Esiintyneiden diskurssien, niiden määrän sekä aineiston sisällön perusteella MTV3:n voidaan katsoa toimineen tiedon ”tekijän” sijasta lähinnä välittäjän roolissa, sillä se vältteli selkeitä, omalla äänellään annettuja, diskursiivisesti kantaaottavia mielipideilmaisuja. MTV Sport uutisoi ajankohtaisista osakilpailua koskevista sosiopoliittisista taustatekijöistä, mutta piti ideologisesti etäisyyttä tapahtumien osapuoliin, kommentoijiin ja laajempaan GP:n aikaisten levottomuuksien syiden ja seurausten analysoimiseen. Tätä tukivat myös kirjoittavien toimittajien/toimitusten ilmoittamatta jättäminen jutuista ja tukeutuminen muiden lehtien ja uutistoimistojen lähteisiin.

Vuoden 2013 huhtikuussa osakilpailun järjestämisen aikoihin turvallisuutta käsitellyt negatiivissävyinen diskurssi korostui enemmän kuin osakilpailua kannattanut tai järjestelyjä vakuutellut diskurssi. MTV3:n uutisoinnissa oloja kommentoivien uutisten määrän vähentyminen alkoi kuitenkin näkyä sävyltään neutraalimpina ja varovaisen positiivisina uutisina. Nämä uutiset käsitelivät eettispoliittisen kontekstin sijasta yhä enemmän kilpailun puitteita, sopimusasioita ja kilpailutuloksia suomalaisnäkökulmasta. Tähän vaikuttivat GP:n ajankohtaisuuden väheneminen muuna kuin vain urheiluun liittyvänä uutisaiheena sekä Kimi Räikkösen menestys ja Valtteri Bottaksen siirtyminen Williams-tallin kilpakuljettajaksi. MTV3 esimerkiksi uutisoi erikseen maassa vallitsevien olosuhteiden sijaan F1-asiantuntijansa Mika Salon kokemasta maanjäristyksestä paikan päällä⁷⁸.

Osakilpailun järjestämisen ja taustatilanteen uutisoiminen näytti vähentyneen edellisvuoden kliimaksin jälkeen, koska niiden käsittelemistä esiintyi yhä harvemmin erillisinä uutisina. Maan levottomuuksiin ja niiden taustoihin etenkin osakilpailun järjestämisen aikana kiinnitettiin yhä vähemmän huomiota uutisarvoltaan suhteessa osakilpailun sopimukseen tai kotimaisen menestyksen spekulointiin. Toisaalta uutisoidessaan GP:n yhteydessä tehdyistä terroriepäiltyjen pidätyksestä MTV3 mainitsi Bahrainin poliisin takavarikoineen

⁷⁸ MTV3 uutisoi Salon kokemuksista 16.3.2013. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/mika-salo-tunsi-maanjaristyksen-koko-rakennus-heilui/3932790#gs.vulUfGo>.

mielenosoittajilta tuhat polttopulloa⁷⁹, mikä herättää kysymyksiä levottomuuksien aiheellisuuden ja medianäkyvyyden välisestä suhteesta.

GP:n järjestämistä käsitelleiden diskurssien suhteellinen muutos näkyi myös kuvituksessa. Kuvamateriaali oli keskittynyt kahden levottomuusia käsitelleen uutisen mellakkakuvia lukuun ottamatta kuvituskuviin radasta ja autoista sekä lähikuviin lajin parissa toimivista henkilöistä. Osapuolten vastakkainasettelut olivat vielä olemassa, mutta lajia ja sen ympärillä olevia henkilöitä ei juuri asemoitu tai vedetty mukaan: tilanne oli turvallispoliittinen eikä niinkään sidoksissa lajin ja sen seuraamisen eettiseen asemaan.

Vuosina 2014 ja 2015 GP:n järjestämisen ja maan poliittisen tilanteen kommentoiminen oli lähes olematonta. Edelleen jatkuvat levottomuudet ylittivätkin uutiskynnyksen vain kerran⁸⁰. MTV3:llä GP:n järjestämisen kommentointi siirtyi käsittelemään lähinnä kilpailutuloksia ja radan puitteita (positiiviseen sävyyn) sekä spekuloidaan Qatarin kiinnostusta ja mahdollisuuksia oman F1-GP:n järjestämiseen Bahrainin vastustaessa sitä. Bahrainin johdon ja F1:n vastaisista mielenosoituksista ja levottomuuksista uutisoitiin tänä aikana vain kerran, ja tämä tapahtui ilman lehden omia kannanottoja neutraalin rataa esittelevän kuvituskuvan kanssa (ks. alaviite 80).

Uutisten visuaalisessa diskursiivisuudessa tämä linjan muutos näkyi: kuvissa esiintyivät suomalaiskuljettajat, kilpa-autot sekä kilparata puitteineen. Graffitit, plakaatit, lajin päätösvaltaiset henkilöt, mielenosoittajat ja mellakkapoliisit loistivat poissaolollaan, mikä korosti entisestään MTV3:n F1-uutisoinnin diskursiivista ja ideologista etäisyyttä talouden, politiikan ja yhteiskunnallisten tekijöiden suhteen. Vuoden 2015 osakilpailuennakossa, joka käsitteli radan tietoja ja taustoja, vuoden 2011 perumista ei taustoitettu lainkaan, saati noteerattu maassa jatkuneita levottomuuksia⁸¹. Näiden perusteella on mahdollista olettaa uutiskynnyksen nousemisen ohella levottomuuksien vähentyneen selvästi vuosien 2011 ja 2012 huipustaan, mikä näkyi kanta-aottavien uutisten ja diskurssien vähäisyytenä.

⁷⁹ MTV3:n uutinen GP:n yhteydessä tehdyistä pidätyksistä ja takavarikoinneista 23.4.2013.

<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/bahrainin-f1-kisassa-pidatettiin-terroriepailtyja/3933964#gs.UF1danQ>.

⁸⁰ MTV3 uutisoi 2.4.2014 levottomuuksien jatkuvan edelleen GP:n yhteydessä.

<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/bahrainin-f1-viikonloppuna-jalleen-mielenosoituksia/3467026#gs.UKcOaEA>.

⁸¹ MTV3:n F1-ennakko 16.4.2015 Bahrainin GP:stä. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-ennakko-kaikki-bahrainin-gp-sta/5001742#gs.GJk0Io0>.

Vuoden 2016 aineistossa uutisten diskurssit olivat karanneet humanitaarisista seikoista ja lajin talouspoliittisten suhteiden ja ratkaisujen eettisyyden käsittelemisestä. Bahrainin menneitä osakilpailuja muisteltiin vuoden 2011 perumista perustelematta⁸². Hallitsevampi rataa ja maata käsittelevien uutisten fokus koski silloista testisopimuskiistaa sekä kiistelyä uudesta kritisoidusta aika-ajo säännöstä etenkin kuljettajien ja Ecclestonen välillä lajin kulisseissa. Vain kyseisen vuoden lehdistökatsauksessa⁸³ nostettiin esille maassa edelleen jatkuvat levottomuudet, kun saksalainen Frankfurter Allgemeine Zeit kritisoi Mercedes-kuljettaja Lewis Hamiltonin pukeutumista arabisheikin asuun ja hänen kehujaan maan kuningashuonetta kohtaan kisaviikonlopunaikana, jolloin kansannousu oli taas käynnissä. MTV3:n kuvitus keskittyi Hamiltonin sheikkikuvan kontekstointia lukuun ottamatta rataan, kuljettajiin, kilpa-autoihin sekä Ecclestonen ja kuljettajien väliseen suhteeseen. GP:n järjestämisen ja taustojen käsittelyn normalisoiminen kärjistyi esittelyuutisen kuvaan, jossa MTV Sportin toimittaja Mervi Kallio syöttää kamelia paikan päällä Bahrainissa⁸⁴.

7.4. MTV3:n uutisointi Venäjän osakilpailusta vuosina 2014-2016

MTV3 uutisointi Venäjän GP:n taustoihin ja järjestämiseen liittyvistä asioista erosi paitsi määrällisesti myös diskursseiltaan The Guardianin tavoista ja näkökulmista. Lukuun ottamatta vuotta 2014 kaikissa uutisissa oli liki säännöllisesti ilmaistu tekstin laatinut taho tai henkilön nimi, mikä viittaa mahdollisesti siihen, että MTV3:n toimitus koki tarpeelliseksi ottaa vastuuta teksteistään. Taustalla saattaa olla myös toimituksen toimintatapoihin liittyneitä muutoksia anonyymiyden suhteen, mutta tämä otanta ei anna siihen yksiselitteistä vastausta, koska on mahdollista, että tekijöiltään määrittelemättömiä uutisia saattoi vuosina 2015 ja 2016 olla enemmänkin tulos pohjaisissa kuin oloja ja taustoja noteeraavissa uutisissa.

MTV3:n hallitsevia diskursseja olivat kevään 2014 kiristyneiden talouspoliittisen jännitteiden myötä vuoroin järjestämistä epäilevät ja vastaavasti järjestämistä tukevat diskurssit. Uutisissa esiintyi lisäksi politisoituneita näkökulmia, kun osakilpailua käsiteltiin vuoroin poliittisessa⁸⁵

⁸² MTV3 muisteli vuoden 2014 GP:tä 31.3.2016. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/muistatko-taman-hamilton-ja-rosberg-ottivat-rajusti-yhteen-bahrainissa/5819138>.

⁸³ MTV3:n poimintoja muista lehdistä osakilpailuun liittyen 4.4.2016. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-lehdistokatsaus-raikkosen-auto-kuin-kallista-kristallia/5825726#gs.ffizRE8>.

⁸⁴ MTV3:n Formulasirkus-katsaus 31.3.2016. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/formulasirkus-tallinen-on-f1-kisanayttamo-bahrain/5820444>.

⁸⁵ MTV3:n uutinen kauppapakotteista 15.4.2014. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/venalaistalli-pelkaa-kauppapakotteiden-haittaavan-urheilijoitaan/3468756>.

ja epäpoliittisessa kontekstissa eri tahojen mielipiteiden mukaan. Lukuun ottamatta Ari Vatasen kommentteja⁸⁶ ainoa osakilpailua vastustanut avoimesti kriittinen kommentointi tapahtui Antti Rämäsen osakilpailun jälkeisessä Topit ja flopit -listauksessa, joka oli sävyiltään negatiivinen lajia, Venäjän valtiota ja presidentti Putinin toimia kohtaan. Osakilpailu koettiin propagandatapahtumaksi, kun Bianchin tueksi luultu kokoontuminen radalla muuttuikin Venäjän kansallishymnin kuuntelemiseksi⁸⁷, jonka muistutettiin olevan poikkeuksellista⁸⁸. MTV3 nosti esiin osakilpailun järjestämiseen liittyviä eettismoraalisia huolia uutisoimalla niin kulkukoirien hävittämisestä turvallisuussyistä⁸⁹ kuin Lotus F1 -tallin työntekijän saamista potkuista seksuaalivähemmistöjä tukevan Twitter-viestin vuoksi⁹⁰.

MTV3:n tapa ottaa esiin näitä yksittäisiä ongelmakohtia ulkopoliittisten kytkentöjen tai maan sisäpoliittisen tilan analysoimisen sijasta kertoo siitä, että sen toimitus koki tarpeelliseksi, mahdollisesti Suomen ja Venäjän välisestä geopolitiikasta ja yhteisestä historiasta johtuen, uutisoida järjestämiseen taustalla olevista epäkohdista tapauskohtaisten esimerkkien avulla. GP:n järjestämiseen ja sitä ympäröivään keskusteluun liittyvät uutiset kuitenkin muuttuivat diskursseiltaan kisaviikonlopun lähestyessä ja GP:n järjestämisen hyväksymisen jälkeen. Puitteet, tulokset ja Jules Bianchin onnettomuuden takia turvallisuushuolet sekä kisan järjestämisen tukeminen korostuivat. Joukossa oli myös poliittisesti latautuneita uutisoiteja, jotka henkilöityvät erityisesti presidentti Putiniin ja Ecclestoneen. Rataa ja osakilpailun järjestämiskelpoisuutta sekä vakuutettiin että taustoitettiin kohdattuja haasteita unohtamatta⁹¹.

Uutisjuttujen kuvitusten diskursiivisuus keskittyi juttukohtaisesti esittelemään useimmissa tapauksissa uutta rataa, talleja autoineen ja kuljettajia. Varsinaisia poliittisesti symbolisia tai radikaaleja kannanottoja kisan suhteen ei juuri näkynyt kulkukoirajoukkoa (ks. alaviite 89) ja yleisössä olevaa Venäjän lippua lukuun ottamatta (ks. alaviite 88). Kantaaottavissa uutisissa kuvituksessa esiintyivät kilpailua puoltava autourheilutallinomistaja Boris Rotenberg,

⁸⁶ MTV3:n uutinen Vatasen kannanotosta 4.9.2014. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/vatanen-vaatii-venajan-f1-kisan-perumista-tuemmeko-verenvuodatusta/4304532>.

⁸⁷ MTV3:n Topit ja flopit -listaus 13.10.2014. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/venajan-gp-n-topit-ja-flopit-putin-propagandaa-bianchilla/4405168#gs.7x9aQlk>.

⁸⁸ MTV3:n uutinen Venäjän kansallislaulusta 12.10.2014. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-talliin-oltava-hiljaa-venajan-kansallislaulun-aikana/4402518#gs.KyWEOC4>.

⁸⁹ MTV3 uutisoi kulkukoirien kohtalosta 20.2.2014. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/kulkukoirat-havitetaan-seuraavaksi-sotshin-f1-radan-tielta/3467468#gs.5MdOh20>.

⁹⁰ MTV3 uutisoi Twiitti-kohusta 16.6.2014. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/lotuksen-ex-tyontekija-raivostui-sain-potkut-homoja-tukevasta-viestista/4235132#gs.9vf1Fpg>.

⁹¹ MTV3:n juttu radan suunnittelusta 12.10.2014. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/tilke-olympialaiset-aiheuttivat-lisahaastetta-f1-radalle/4402798#gs.mqOF30k>.

poliitikko ja entinen moottoriurheilija Ari Vatanen sekä Putin Ecclestonen seurassa. MTV3:n uutisointi tapahtuman pitämisestä oli pääpiirteiltään yksityiskohtaisuuksiin ja suomalaiskytköksen mainitsemiseen keskittyvää. Osakilpailun järjestämisen puoltamista ja vastustamista tukevat uutiset esiintyivät ennen itse kilpailua ja/tai sen jälkipyykissä.

Vuoden 2015 aineistossa korostuivat diskursseiltaan radan puitteiden ja tulosten kommentointi The Guardianin tavoin, mutta aineistossa esiintyi myös kilpailun poliittisuutta käsitteleviä diskursseja. Erona The Guardianin uutisaineiston valikointiin ja saatavuuteen en kokenut tarpeelliseksi analysoida Carloz Sainz Jr.:n onnettomuutta, sillä MTV3:n uutisissa esiintyi muutenkin rataa, sen tuomaa taloudellista voittoa ja sen järjestelyjä kommentoivia uutisia onnettomuuden lisäksi. Sainz Jr. -uutisissa eivät myöskään korostuneet radan turvatoimien laatu ja huoli onnettomuuksista yhtä eksplisiittisesti. Osakilpailua normalisoivaa diskurssiivisuutta kuvasti sekin, että MTV3 nosti esille keskustelua GP:n mahdollisesta ajamisesta iltavalaistuksessa tulevaisuudessa. Näiden lomassa MTV3 alkoi spekuloida suomalaisuskien menestymistä, missä oli yhtymäkohtia brittijulkaisun tapaan korostaa omia kuljettajia osakilpailumaiden taustatilanteiden rauhoituttua. Aineisto muistuttikin diskursseiltaan muutoin suhteellisen paljon The Guardianin uutisointia samasta F1-osakilpailusta. MTV3-aineisto sisälsi myös yhden selkeän klikkiotsikon, joka liittyi radan lähiympäristössä sijaitsevan Sotshin olympiakylän kuntoon⁹². MTV3 yllättäen silti noteerasi lajin ja Venäjään kohdistuneiden EU:n talouspakotteiden välisen poliittisen suhteen, kun se uutisoi Ecclestonen keskustelleen belgialaisten maitotilallisten kanssa Belgian GP:n aikana⁹³.

The Guardianista poiketen MTV3 uutisoi poliittista diskurssia sivuten huhusta, jonka mukaan kilpailun voittaja Lewis Hamilton olisi kastellut samppanjalla palkintokorokkeella olleen presidentti Putinin (uutisessa esiteltiin myös Putin-vastaisia Twiittejä)⁹⁴. MTV3 uutisoi myös Putinin ”epäonnistuneesta” voittajan kättelystä⁹⁵ sekä Venäjän poliittisesta agendasta kehittää

⁹² MTV3 uutisoi kisakylän kunnosta 8.10.2015. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/video-tassako-sotshin-ransistynyt-olympiakyla/5350038#gs.5LjKtXA>.

⁹³ MTV3 uutisoi Ecclestonen rauhoittelusta 22.8.2015. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-pomo-rauhottelee-vihaisia-maitotilallisia/5275794#gs.TjOgTRA>.

⁹⁴ MTV3 spekuloi podium-kohua 13.10.2015. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/hamiltonin-ymparilla-taas-samppanjakohu-suihkutteliko-pain-putinia/5494378#gs.qqPgqTc>.

⁹⁵ MTV3:n juttu Putinin kättely-yrityksestä 12.10.2015. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/video-putinin-cool-tervehdys-epaonnistui-hamilton-tarjosi-kammenta/5369472#gs.pjeLRms>.

maan moottoriurheilua⁹⁶. Lisäksi MTV3 käsitteli Bernie Ecclestonen kommentteja Putinin nostamisesta Euroopan hallitsijaksi⁹⁷, epäilemällä otsikossa Ecclestonea ”kajahtaneeksi”. Kyseinen uutinen oli aineiston harvoja tapauksia, jossa MTV Sportin toimitus ilmaisi, tosin vain otsikossa, kriittisen ja kyseenalaistavan mielipiteensä lajin ja sen merkkihenkilöiden toimista yleensä sävyiltään neutraalissa F1-uutisessa suorapuheisemman blogin tai listauksen sijasta.

Uutisaineistossa kuvitus keskittyi juttujen sisällön vuoksi lähinnä esittelemään radalla ajavia kuljettajia, kilparadan ympäristöä ja radalla olevia työntekijöitä. Poliittisävytteisissä uutisissa radan ja sen ympäristön ohella esiintyvät Ecclestonen henkilökuvat sekä Putinin läsnäolo kilpailun voittajan läheisyydessä. MTV3 uutisoi kilpailun pitämisestä ja sen taustoista vähäisin kannanotoin, mutta radan puitteiden lisäksi tapahtuman poliittisuutta korostava diskurssi oli varsin yleinen. Presidentti Putinin läsnäolo ja Ecclestonen kommentteista uutisoiminen poikkesivat tapansa vuoksi The Guardianista: Venäjän osakilpailuun suhtauduttiin periaatteessa kuin mihin muuhunkin osakilpailuun, mutta puitteiden kommentoinnin ohella MTV3 osoitti kiinnostusta presidenttiin sekä hänen ja Ecclestonen väliseen suhteeseen. Kaikkiin uutisiin oli lisäksi merkattu laatijaksi erillinen toimittaja tai toimitus, mikä viittaa joko MTV3:n muuttuneeseen toimituskäytäntöön tai siihen, että Venäjän osakilpailua haluttiin kommentoida julkisesti.

Vuonna 2016 huhtikuulle lokakuulta siirtynyt osakilpailu keräsi vähiten sen järjestämistä ja taustoja käsitteleviä uutisia, jotka sijoittuivat myös aiempaa tiiviimmälle aikavälille. Poliitikka, erityisesti Putinin oleskelu Räikkösen kanssa⁹⁸, oli aineistossa läsnä, mutta niin olivat myös lajin kulissien poliittiset kädenväännöt koskien muun muassa Bernie Ecclestonen valtahaluja, epädemokraattisuutta ja penseyttä lajin uusia sääntöehdotuksia kohtaan⁹⁹. Lajiin liittyvästä poliittisuudesta ja sopimuksista uutisoitiin eri tavoin. Uutisissa todettiin

⁹⁶ MTV3:n uutinen GP:n iltakisahaluista 13.10.2015. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-isanta-sotshi-haluaa-iltakisan/5495530>.

⁹⁷ MTV3:n juttu Ecclestonen kommentteista 26.10.2015. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/putinin-pitaisi-hallita-koko-eurooppaa-onko-ecclestone-kajahtanut/5515864#gs.xzW834Q>.

⁹⁸ MTV3 käsitteli Putinin kanssa jutustelua 1.5.2016. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/raikkonen-jutusteli-rennosti-putinin-kanssa/5870924#gs.o11Veds>.

⁹⁹ MTV3:n juttu Ecclestonen sanomisista 28.4.2016. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/ecclestone-haluaa-takaisin-f1-diktaattoriksi/5865464#gs.XN3007s>.

esimerkiksi lajin turvasääntömyllerryksistä¹⁰⁰, viittaamalla The Guardianin mukaisesti Ecclestonen yhteyksiin Venäjän politiikkaan ja tulliviranomaisiin¹⁰¹ sekä nostamalla esille venäläisministerin kommentti venäläiskuljettaja Daniil Kvjatin potkuista Red Bull -kärkitallista¹⁰². Kilpailun pitämisen tuomasta taloudellisesta menestyksestä uutisoitiin kertaalleen. Sen sijaan osakilpailun järjestämiseen liittyviä kannanottoja puolesta tai vastaan ei esiintynyt lainkaan, vaikkakin toimittaja Antti Rämänen nosti jälleen Topit ja flopit -listassaan esille maan ihmisoikeustilanteen ja kilpailun poliittisen merkityksen Venäjän imagotyölle¹⁰³. Hän myös kritisoi Ecclestonea ja muistutti lajin aiemmasta kyseenalaisesta historiasta suhteessa ihmisoikeuksiin. Saman vuoden Bahrainin GP:n tavoin radan puitteiden esittelyvideouutinen sisälsi uuden GP:tä normalisoivan näkökulman: aavikolla olevan kamelin syöttämisen sijasta Venäjä ja sen F1-osakilpailu tiivistettiin esittelyuutisessa Ladaan, votkaan ja Putiniin¹⁰⁴.

Kuvituksessa esiintyi lähinnä kuljettajia heille tyypillisissä tilanteissa, MTV3:n F1-juontotiimi ja tallihenkilökuntaa. Poliittisessa kontekstissa toimivista henkilöistä Putin esiintyi kuvissa vain Räikkösen kanssa ja Ecclestone Ferrari-johtaja Sergio Marchionnen seurassa. Symbolisia tai kantaaottavia kuvia ei oikeastaan esiintynyt. Jos The Guardianin saman vuoden uutisoinnin diskursseiltaan kriittisimmissä uutisissa huomio oli Ecclestonen asemassa ja poliittisissa kommentteissa, oli MTV3:n uutisointi vähemmässä määrin henkilöitynyttä ja kriittistä samojen poliittisten teemojen sivuamisesta huolimatta. Epäilemisen ja osakilpailua vastustavien ja kannustavien uutisointien määrä väheni ja muuttui diskursseiltaan lähinnä poliittisia viittauksia sisältäviksi uutisiksi, joissa otettiin yhä harvemmin suoraan kantaa moraaliseettisiin ja ihmisoikeudellisiin kysymyksiin. Osakilpailu oli yksi muiden joukossa: Venäjän GP teki tuottoa ja takasi draamaa radalla, mutta sen talouspoliittiset yhteydet lajiin ja johtajien mielipiteet olivat kritisoitavia, vaikkakin arkipäiväistyneitä, asioita.

¹⁰⁰ MTV3 käsitteli F1-uudistusten vastustusta 1.5.2016. https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-pomo-vastustaa-uusia-kokeiluja-kuittaili-hamiltonille/5870680#gs.eAE_hOw.

¹⁰¹ MTV3:n uutinen F1-osien tullaudesta 2.5.2016. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/hamiltonin-moottoriosala-salamana-venajan-tullista-lapi-en-halua-tietaa-miten/5872688#gs.RrVJmk0>.

¹⁰² MTV3:n juttu Kvjatin potkuista 2.5.2016. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/kvjatin-tilanteeseen-ministeritason-kannanotto-se-oli-tyly/5878628#gs.UDqxclU>.

¹⁰³ MTV3:n Topit ja flopit -listaus 2.5.2016. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/venajan-gp-n-topit-ja-flopit-sinivalkoisia-hetkia-vaalittava/5871880#gs.oAy=oeE>.

¹⁰⁴ MTV3:n ennakkointia kisasta 28.4.2016. <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/vajoaako-f1-maailmanmestari-kakkoskuskiksi-mtv-n-ekspertit-vastaavat/5867388#gs.Nye8w68>.

8. Yhteenveto: The Guardianin ja MTV3:n diskursiivisuus ja asemoituminen

Kahden eri julkaisijan F1-uutisaineiston analysointi osakilpailuista oli suuruutensa ja soveltuvien uutisten vuosittaisen määrän vaihtelun vuoksi haastava prosessi. Useamman lähilukukerran ja aineiston jäsentelyn jälkeen julkaisijoiden välisiä eroja alkoi hahmottua osakilpailu- ja vuosikohtaisesti. Bahrainin GP:n kohdalla osakilpailua ympäröivät jännitteet korostuivat suhteellisesti eniten The Guardianin uutisissa vuosina 2011–2013 havaittujen diskurssien ja sopivien uutisten kokonaismäärän perusteella. Venäjän GP:n kohdalla uutisten yhtenäisemmät määrät ja maakohtaiset poikkeamat aiheiden ja sisältöjen välillä nostivat esille eroja toimitusten linjoissa. Ratkaisuani sisällyttää aineistooni vähemmän kantaaottavia uutisia puolustan sillä, että tietyistä asioista kertomatta jättäminen uutisaiheisiin liittyen voi olla kriittisen diskurssianalyysin näkökulmasta hyödyllistä.

Työni tavoitteena oli tutkia sitä, miten eettisiä ja poliittisia ristiriitaisuuksia ja/tai jännitteitä sisältäviä F1-osakilpailuja on käsitelty kotimaisessa ja ulkomaisessa F1-urheilu-uutisoinnissa. Keskiössä olivat erityisesti näiden urheilun suur tapahtumien järjestämiseen ja kuluttamiseen liittyvät ongelmat sekä mediatoimijoiden tavat informoida osakilpailuista ja rakentaa niitä ympäröivistä asioista tapahtumasarjoja eri osapuolia huomioiden. Viitteellisinä mediaurheilutapahtumina, joiden toteutuminen edellyttää erilaisia resursseja, F1-osakilpailuilla on speaktaakkelimaisina kulutustuotteina myös talouspoliittista ja kulttuurista merkitystä aina valtioista yksittäisiin faneihin ympäri maailmaa.

Tutkittuani lajin internet-uutisointia kriittistä teoriaa, kriittistä diskurssianalyysiä, lähilukua sekä omaa lajitietouttani hyödyntämällä löysin sekä maa- ja mediatoimijakohtaisia eroja että yhtäläisyyksiä uutisoinneissa. Perustaviin julkaisijoiden välisiin eroihin vaikuttivat lehtien GP-kohtaisissa uutisissa ideologispoliittista linjaa, lyhyemmin ”talojen tapoja”, sekä taloudellista asemaa/lajitaisuutta paikoitellen enemmän Suomen ja Ison-Britannian geopoliittinen asema suhteessa Bahrainiin ja Venäjään sekä maiden välinen yhteinen historia. Siinä, missä ajankohtaiset uutisaiheet yhtenäistivät julkaisijoiden diskursseja ja niiden rakentamaa kuvaa kisojen järjestämisestä ja epäkohdista, toivat yksittäiset ja usein henkilökohtaiset kannanotot sekä yksittäisten tapahtumien induktiivinen punominen osaksi laajempaa maailmankuvaa poikkeuksia diskurssien kriittisessä analysoimisessa. Julkaisijoiden institutionaalisiin ja muihin asetelmallisiin eroihin liittyen erot juttujen pituuksissa, juttutyypeissä ja eri kirjoittajien määrässä vaikuttivat myös osakilpailujen käsittelemiseen.

Työni alkupuolella luvussa 2 osoitin F1:n olevan eräs maailman suosituimmista, seuratuimmista ja kalleimmista urheilulajeista, joka eksklusiivisuudestaan huolimatta vetoaa faneihin ympärimaailmaa nopeudellaan ja vaarallisuudellaan. Sillä on lisäksi erilaisia maakohtaisia kulttuurihistoriallisia merkityksiä menestyksestä ja perinteistä riippuen, mutta myös talouspoliittisia seurauksia valtioille. Teknologisen kehityksensä ja taloudellisten riippuvuussuhteidensa vuoksi laji elää samalla jatkuvassa muutostilassa sen etsiessä uusia markkinoita ja viihdyttäessä seuraajiaan.

Luvussa 3 taustoitin arabikevään vaikutusta Bahrainin F1-GP:n vastustamiseen ja perumiseen vuonna 2011 osana kansannousua, johon liittyivät maan shiia- ja sunnimuslimien väliset kiistat ja eriarvoinen asema. Bahrainin tapauksessa F1-kisasta muodostui osittain symbolinen väline protesteille, mutta itse levottomuuksien todellisten syiden uutisoiminen jäi länsimaissa suhteelliseksi. Levottomuudet yllättivät monet tahot maan aiemmin vakaiden olojen vuoksi. Itse kansannousu nujerrettiin kansainvälisen sotilasyhteistyön avulla, mutta levottomuudet ja katkera ilmapiiri ovat edelleen läsnä. Venäjän F1-GP taas oli vuosikymmeniä suunniteltu projekti, joka herätti vastustusta aluksi Sotshin talviolympialaisia varjostaneiden Venäjän seksuaalivähemmistöjä koskeneiden lakimuutosten vuoksi, mutta sittemmin erityisesti Itä-Ukrainan kriisin takia, joka kärjistyi Malesia Airlinesin lennon MH17 alas ampumiseen heinäkuussa 2014. GP:ssä oli kyse sekä F1:n ja Venäjän yhteistyöhankkeesta että maan valtioprojektista. Loppujen lopuksi Itä-Ukrainan sotatilasta ja talouspakotteista huolimatta GP ajettiin kisakalenterin mukaisesti. GP:n ajamiseen syksyllä 2014 vaikutti myös F1-kuljettaja Jules Bianchin aiemmassa GP:ssä sattunut vakava onnettomuus ja sen aiheuttama shokkitila.

Kyseessä ei ollut ensimmäinen kerta, kun urheilun suur tapahtumia ympäröivät vastaavanlaiset ongelmat: erilaisia humanitaarisia ongelmia, poliittisia jännitteitä ja korruptiosyytöksiä on liittynyt muissa lajeissa esimerkiksi niin Berliinin 1936 kuin Pekingin 2008 kesäolympialaisiin sekä Etelä-Afrikan jalkapallon MM-kisoihin vuonna 2010. Kyseessä oli tosin ensimmäinen kerta sitten vuoden 1985 Etelä-Afrikan F1-osakilpailua ympäröineiden apartheid-pakotteiden, kun F1 joutui pohtimaan eettispoliittista kantaansa ja asemaansa. Tällaisiin tapahtumiin liittyvien ongelmien ratkaisu sekä niihin liittyvä protestointi ja peittely ovat saaneet vuosien kuluessa erilaisia muotoja, mutta tapahtumien kytkökset talouden,

politiikan ja kulttuurin saralla sekä niiden kulutusluonne ja imagotyö ovat mutkistaneet tilanteita.

Luvussa 4 F1-maailman tarkastelu kulutuskulttuuria, konsumerismia, massateollisuutta ja yksilöllisiä mieltymyksiä analysoivan kriittisen teorian näkökulmasta Douglas Kellnerin tulkintoja mukailien osoitti F1:n olevan mediakulttuurin tuotteena osa globaalia valtioita ja mediatoimijoita yhdistävää viihdeteollisuutta, mutta myös itsenäinen autourheilulaji, joka antaa yksittäisille lajin seuraajille nautintoa. F1-maailma tuotteineen on lähempänä mukavuutta ja identiteettiä rakentavaa konsumerismia kuin elämiselle pakollista kuluttamista. F1 silti osaltaan kertoo mediakulttuurintuotteiden ideologisen kritiikin ja kulttuurin diagnostisen kritiikin avulla vallitsevista yhteiskunnallisista arvoista ja oloista. Materialistista lajia ympäröivätkin erilaiset kulttuuriset ja talouspoliittiset intressit ja ideologiat.

Luvussa 5 syvennyin Norman Faircloughin kriittiseen diskurssianalyysiin, lähilukuun sekä esittelin aineistoni tutkimusviitekehyksessä käyttämäni metodologiaa ja termejä. Taustoitin samalla uutisjournalismiin liittyviä ideologisia ja tapauskohtaisia linjauksia sekä niiden syitä ja seurauksia. Sovelsin kriittistä diskurssianalyysia keinona tarkastella mediatekstejä osana laajempaa kokonaisuutta, joka koski sitä, miten erilaisia asioita ilmaistaan ja tulkitaan eri näkökulmista sekä kuinka erilaiset kytkökset intresseineen vaikuttavat tähän. Diskurssin, diskurssityypin ja genren termien ohella analyysini keskeinen osio oli Faircloughin kolmitasoinen diskurssianalyysikehys, jonka avulla perustelin F1-internet-uutisten olevan itsenäisiä tekstejä, jotka ovat samalla vuorovaikutussuhteessa merkitysten tulkintaa ja ymmärtämistä koskevan diskurssikäytännön sekä laajemman meitä ympäröivän sosiokulttuurisen ulottuvuuden kanssa.

Varsinaisten analyysilukujeni 6 ja 7 myötä tulin seuraavaksi esittämiini tuloksiin. MTV3:n tapa uutisoida osakilpailuja ympäröivistä aiheista noudatti yleisesti seuraavaa kaavaa: se piti tapahtumista uutisoimista ja niiden kommentoimista relevanttina, tarvittaessa myös henkilökuntansa suulla, mutta kärkkäiden kommenttien ja vertausten sijaan tätä tapahtui harvoin ja hieman kieli poskella. MTV3 pitikin osakilpailujen järjestämisen kommentointiin selvää etäisyyttä toimituksen ideologisista ja resurssihin liittyvistä syistä. Sen toimitus noteerasi esimerkiksi Bahrainin osakilpailun uutisoinnissa jo varhain sen pitämiseen ”keppihevosmaisuuksien”, mikä oli jälkikäteen omalla tavallaan kaukaa viisas ratkaisu tapahtuman vastustamisen politisoituessa radikaalimpien toimijoiden protestitoimiksi.

The Guardian sen sijaan uutisoi etenkin Bahrainin GP:stä useammin, avoimen kriittisesti ja syväluotaavammin, mutta samalla voidaan todeta, että tämä vaikuttaa jälkeensä hieman nurinkuriselta, koska lehti pehmensi suhtautumistaan ja vähensi kannanottojaan tilanteen ”vakiinnuttua” ja brittikuskien menestyksen takia vuodesta 2013 lähtien. MTV3:n uutisointi noudatti suhteellisesti samaa kasvaa suomalaismenestystä korostamalla, mutta se piti alkujaankin diskursseiltaan ideologista etäisyyttä osakilpailun järjestämistä koskeviin kannanottoihin. Yleisesti kummankin lehden tapauksessa yksittäisten henkilöiden, lähinnä toimittajien ja muiden asiantuntijoiden, avoimesti tekemät ”totuudelliset” ja kriittiset kannanotot tai näkemykset olivat sekä sävyiltään että retoriikaltaan suorapuheisempia ja vapautuneempia kuin lehden toimituksen tai tietotoimistojen datan perusteella tehdyt jutut.

Toimittajien, aineistossa subjektiivisesti kantaa ottaneiden tahojen ja ylipäätään toimitusten roolit ja asemat muuttuivat tarvittaessa. Tiedonvälittäjien ja mielipiteiden ilmaisijoiden asemasta tai vaihtoehtoisesti ”erotuomarin” ja tulkitsijan roolista ne siirtyivät avoimen kantaaottaviksi ja kärkkäiksi toimijoiksi. Totuudellisuuden tavoittelu loi vaihtelevia, affektiivisesti ja retorisesti latautuneita diskursiivisia näkemyksiä tapahtumien kulusta ja lajin tilasta. Osakilpailuista uutisointi rakensi samalla ajankohtaisen uutisnarratiivin rinnalle omaa metanarratiivia lajin tilasta, mikä tapahtui kokeneiden toimittajien ja mielipidekirjoittajien myötävaikutuksella.

The Guardianin tavoin MTV3:n F1- uutisten määrässä ja sisällössä toistui niin ikään kotimaisuutta huokuva, kilpailutuloksia korostava ”neutraali” diskurssi, olivat kyseessä sitten vuosikohtaisesti suomalaiskuljettajat Heikki Kovalainen, Kimi Räikkönen tai Valtteri Bottas. Kansallisuusaspektin volyyymi niin MTV3:n kuin The Guardian tapauksessa liittyi oman maan kuljettajien menestykseen, Isossa-Britanniassa erityisesti maailmanmestareiden Jenson Buttonin ja Lewis Hamiltonin saavutuksiin. MTV3:n sivustoilla lajiin liittyvien linkkien lomassa näkyvät mainokset kanavan lähetyksistä ja yhteistyökumppaneista toivat esille sen, että The Guardianiin verrattuna F1:stä uutisoitiin myös lajin tuotearvon vuoksi. Toisaalta kaupallisuuteen liittyen The Guardian pyytää sivuillaan lukijoitaan tukemaan julkaisutoimintaansa rahallisesti vetoamalla laadukkaan uutisoinnin takaamisen jatkossakin.

Kumpaakin julkaisua yhdistänyt piirre oli olosuhteita ja taustoja kommentoineiden juttujen määrään suhteellinen osuus etenkin Bahrainin GP:n uutisoinnissa. MTV3:n uutisia oli toki vähemmän, mutta niiden suhteellinen osuus The Guardianin määrään nähden pysyi

kutakuinkin samana, mikä viittaa aiheiden ajankohtaisuuteen julkaisijoiden/toimittajien valitsemien linjojen sijaan. Vaikuttaa siltä, että muut ajankohtaisemmat ja dramaattisemmat uutisaiheet, Bahrainin tapauksessa muut Lähi-idän konfliktit ja Venäjän kohdalla tapahtumien siirtyminen enemmän ulkopoliittikkaan sotatoimien sijasta, vaikuttivat vuosien saatossa asiaan.

Laajempi ideologinen perspektiivi osakilpailujen hahmottamisessa suhteessa lajiin ja yhteiskunnallisiin, taloudellisiin ja kulttuurisiin kytkentöihin näkyi myös toimitusten välillä. Kokonaisvaltaisesta näkökulmasta kumpikin julkaisija lähestyi Bahrainia ensisijaisesti ihmisoikeudellisten seikkojen näkökulmasta ennen poliittista ja taloudellista sfääriä, kun taas Venäjän GP:n kohdalla tilanne oli päinvastainen. Osaltaan tähän vaikutti se, että Venäjän kilpailussa levottomuuksien ja ihmisoikeusrikkomusten fyysinen läsnäolo ei liittynyt itse Sotshin kilparataan tai sen välittömään läheisyyteen, vaan kauempana tapahtuneiden sotatoimien, ulkopoliittisten sanktioiden sekä maan lainsäädännön ja muiden kontrollitoimien tilaan. Venäjän GP:n järjestämisessä ei myöskään ollut uutisaineiston perusteella kyse pahemmin eettismoraalisesta ”pesusta”, vaan tapahtumasta pyrittiin luomaan mielikuvaa speaktaakkelimaisena, joskin propagandamaisena, urheilutapahtumana, jossa oli venäläistä nationalismia tukevia poliittisia viitteitä presidentti Putinin läsnäoloa myöten.

Subjektiiivisten kannanottojen ja eri juttutyyppejen runsauden ohella The Guardiania erotti MTV3:n uutisoinnista erityisesti arabikevään levottomuuksien kohdalla toimituksen tiedonjano tapahtumienkulkua kohtaan sekä toimittajien läsnäolo Bahrainissa. The Guardian pyrki korostamaan tuotteistetun lajin speaktaakkelimaisuuden taustalla olevia valtasuhteita, niiden mahdollistamia sortotoimia sekä lajihenkilöiden jääviyttä. MTV3:lle eräs syy subjektiiivisten kannanottojen vähäisyyteen liittyyneen lajin lähetys oikeuksien omistamiseen, jonka takia lajin tuotearvoa oli vaalittava avoimia kannanottoja vältellen. MTV3 uutisoi silti tapahtuvia ympäröivistä epäkohdista, mutta maltillisemmin, epäpoliittisemmin ja lajin tuotemaisuutta sivuten, esimerkiksi mainostamalla uutisissaan osakilpailujen lähetysaikoja ja rakentamalla asiantuntijoiden avulla juttuja toimituksensa ympärille.

Faircloughin diskursiivisen kehyksen perusteella tekstien diskurssit olivat vuosien mittaan yhä harvemmin järjestämisen olosuhteita kommentoivia ja useammin epäsuorasti kantaaottavia. Tulkinnan tasolla julkaisut olivat kotimaisuutta korostavia, mutta The Guardian pyrki kummankin osakilpailun yhteydessä dynaamisemman sanoman välittämiseen

lukijoilleen erilaisten juttutyyppeiden ja materiaalien perusteella. Sosiokulttuurisesti MTV3 ei lähtenyt muodostamaan laajempia ympäröivään maailmaan peilattavia merkityssuhteita lukijoilleen, vaikka se raportoikin tiivistetysti osakilpailujen taustoista. The Guardianin tapa välittää diskursseja ja haastaa lukijoitaan refleктоimaan merkityssuhteita maailmankuvaansa vasten oli kriittisempää, aggressiivisempää sekä ideologisesti latautuneempaa. Sivustojen erilainen profiili itsessään vaikuttaa toki tulkinnallisen kontekstin muodostumiseen.

Kärjistetyksi The Guardianin uutisointia leimasi tiedonjano ja MTV3:n F1-uutisia viihteellisyyden tarjoaminen. Selvää jakoa kuluttamisen ja konsumerismin välille ei ole täysin mahdollista tehdä näiden julkaisijoiden välillä, mutta toimitusten etäisyys lajiin ja kaupalliseen toimintaan asettaa MTV3:n lähemmäs lukijoiden konsumerismin kannustamista.

Tuotemaisuuden tunteen, juttutyyppeiden määrän ja diskurssien esiintymisen erojen ohella kaksi keskeistä toimitusten välistä eroa liittyi osakilpailukohtaisten juttujen syklimäiseen vaihteluun ja eroihin julkaisijoiden geopoliittisessa asemassa. Bahrainin GP:n uutisoinnin määrä- ja sävyerojen lisäksi, mitä leimasivat The Guardianin juttujen selvä väheneminen vuoden 2012 jälkeen, Venäjän osakilpailun uutisointi keskittyi eri asioihin. Diskursiivisesti MTV3 nosti The Guardiania useammin esille yksittäisiä kantaaottavia ja lajin talouspoliittisia kytköksiä korostavia aiheita. The Guardian kommentoi ulkopoliittikkaa unohtamatta osakilpailun järjestämistä osana laajempaa urheilutapahtumien toteuttamiseen liittyvää tapahtumaketjua, joka henkilöityi Bernie Ecclestone ja Vladimir Putinin välisen suhteen käsittelemiseen. Kommenttien perusteella MTV3 oli Venäjän GP:n kohdalla lähempänä The Guardianin Bahrainin GP:n yhteydessä suorittamaa avointa paheksuntaa lajia kohtaan, mutta ei silti lähtenyt teksteillään mobilisoimaan ihmisiä kannanottoihin. MTV3 silti epäili The Guardiania useammin Venäjän GP:n järjestelyjen toimivuutta ja nosti useammin esille Putin-uutisointia.

Tulkinnallisen prosessin jälkeen avoimimmat kannanotot olivat muissa kuin F1-uutisen - juttutyypissä. Venäjän osakilpailusta lukijat pikemminkin vahvistavat mielikuviaan tapahtumana, johon suhtautua skeptisesti. Myöhemmästä onnistuneesta toteuttamisestaan huolimatta GP:tä leimasivat edelleen Putin- ja Ecclestone-negaatiot. MTV3 esitti uutisissaan useampien tahojen mielipiteitä Venäjän GP:hen liittyen kuin The Guardian. Haastateltuja osapuolia esiintyi kummassakin mediassa vähemmän kuin Bahrainin GP:n kohdalla.

Kulttuurin diagnostisena kritiikkinä F1-uutisointi rakentaa lajista useista intertekstuaalisesti samoista alkuperäislähteistä huolimatta erilaista kuvaa niin lajin suhteista ja luonteesta

yleisesti kuin osakilpailukohtaisina urheilutapahtumina. Ottaen huomioon medioiden asemat, kummankin lähteen uutisten sisältöä määrittivät uutisaiheiden ajankohtaisuuden syklimäinen vaihtelu sekä kokonaismäärältään että tekstien sisäisissä viittauksissa. Medioiden ideologinen ja geopoliittinen asema näkyikin uutisoitavien asioiden yksityiskohdissa.

Kaiken kaikkiaan aineistojen analysoinnin perusteella The Guardian rakensi suhteita henkilöiden välille tai sivusi laajempaa talouspoliittista ulottuvuutta kannanottojaan korostamalla. MTV3 taas käsitteli lajia neutraalimpaan sävyyn sekä loi osapuolten välille pinnallisempia suhteita ja asemia pieniä poikkeuksia lukuun ottamatta. The Guardianin diskursiivisuus edusti MTV3:a enemmän kulttuurin ideologista kritiikkiä, mutta julkaisija oli osittain ”sokea” omille diskursseilleen diagnosoidessaan lajia ja sen kytkeä lukijoilleen. Vastaavasti MTV3:n suorien kannanottojen välttely esti julkaisijaa astumasta kantaottavan mielipidevaikuttajan saappaisiin. MTV3:n normalisoiva retoriikka ja kaupalliset intentiot vaikuttivat osaltaan uutisoinnista välittyviin tulkintoihin. Kumpikin julkaisija rakensi interdiskursiivisia keinoja käyttäen omannäköistään kertomusta osakilpailujen kehityksestä Faircloughin dynaamisen kehysmallin mukaisesti.

Ajankohtaisten ja dramaattisten osakilpailuja ympäröivien uutisaiheiden laannuttua lajin uutisointi palasi kummankin median kohdalla sisällöltään ja diskursseiltaan lähemmäs viihteellistä kulutustuotetta. Geneerisesti uutisoinnit palasivat samalla lähemmäs urheilu- kuin ulkomaan uutisia. Julkaisijoilla oli syklimäisistä yhtäläisyyksistä huolimatta GP-kohtaisia määrällisiä ja sisällöllisiä diskursiivisia eroja. Näihin vaikuttivat julkaisijoiden geopoliittinen asema ja yhteinen historia kisamaiden kanssa, taloudellinen etäisyys lajiin, julkaisijoiden juttutyypin moninaisuus sekä tahojen ideologinen asemoituminen. Julkaisijat puhuttelevat tietynlaista kohdeyleisöä, joka muodostaa F1:stä mieleisiään tulkintoja urheilulajina, viihteenä ja/tai samastuttavana kulutustuotteena Kellnerin ajatuksia mukailen.

Urheilun suur tapahtumien siirtyessä jatkuvasti kohti uusia järjestäjämaita, joihin liittyy poliittisia ja/tai humanitaarisia jännitteitä, organisoivien tahojen motiiveista ja ristiriidoista uutisoiminen tulee mielestäni ajankohtaisuutensa takia olemaan yleistävä mediatutkimuksen tutkimuskohde. Tämä koskee etenkin mielipidevaikuttamisen näkökulmaa ja osaltaan lajien sopimussuhteiden seurauksia, kuten Liberty Median F1-kauppojen kohdalla. Lajien kuluttamisen ja omaksumisen ohella urheilu-uutisten kuluttamisen kehitystä olisi aiheellista tutkia pidemmällä aikavälillä kohdeyleisöjen näkökulmasta ja osana identiteettipoliittikkaa.

Lähteet

- Amnesty International (2008) Peoples Republic of China The Olympics count down – crackdown on activists threatens Olympics legacy, 1–32.
- Ampuja, Marko (2011) Globalization Theory, Media-Centrism and Neoliberalism: A Critique of Recent Intellectual Trends. *Critical Sociology*, 38:2, 281–301.
- Baudrillard, Jean (2002) *Screened Out*. London – New York: Verso.
- Beutler, Ingrid (2008) Sport serving development and peace: Achieving the goals of the United Nations through sport. *Sport in Society*, 11:4, 359–369.
- Biersack, John & O’Lear, Shannon (2014) The Geopolitics of Russia’s annexation of Crimea: narratives, identity, silences and energy. *Eurasian Geography and Economics*, 55:3, 247–269.
- Brummett, Barry (2010) *Techniques of Close Reading*. Los Angeles – London – New Delhi – Singapore – Washington DC: Sage.
- Debord, Guy (2005) *Spektaakkelin Yhteiskunta*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Summa.
- Deem, Rosemary (1988) “Together We Stand, Divided We Fall”; Social Criticism and the Sociology of Sport and Leisure. *Sociology of Sport Journal*, 5, 341–354.
- Fairclough, Norman (1992) Discourse and text: linguistic and intertextual analysis within discourse analysis. *Discourse & Society*, 3:2, 193–217.
- Fairclough, Norman (1993) Critical Discourse analysis and the marketization of public discourse: the universities. *Discourse & Society*, 4:2, 133–168.
- Fairclough, Norman (1995) *Critical Discourse Analysis – The Critical Study of Language*. London: Longman.
- Fairclough, Norman (1997) *Miten media puhuu*. Tampere: Vastapaino.
- Foucault, Michel (1972) *The Archeology of Knowledge*. Tavistock Publications.
- Fuccaro, Nelida (2000) Understanding the urban history of Bahrain. *Critique: Journal for Critical Studies of the Middle East*, 9:17, 49–81.
- Gauthier, Janel (2009) Ethical principles and human rights: Building a better world globally.

Counselling Psychology Quarterly, 22:1, 25–32.

Grosset, Yoan & Attali, Michael (2011) The International Institutionalization of Sport Ethics. *Society*, 48, 517–525.

Hall, Stuart; Critcher, Chas; Jefferson, Tony; Clarke, John; Roberts, Brian (1978) *Policing The Crisis – Mugging, The State, And Law And Order*. London: Macmillan.

Herkman, Juha (2005) *Kaupallisen television ja iltapäivälehtien avoliitto – Median markkinoituminen ja televisioituminen*. Tampere: Vastapaino.

Horne, John (2018) Understanding the denial of abuses of human rights connected to sports mega-events. *Leisure Studies*, 37:1, 11–21.

Hänkä Ahy, Maximillian (2016) Networked Communication and the Arab spring: Linking broadcast and social media. *New Media & Society*, 18:1, 99-116.

Jensen, Jonathan A.; Cobbs, Joe; Groza, Mark D. (2014) The Niche Portfolio Strategy to Global Expansion: The Influence of Market Resources on Demand for Formula One racing. *Journal of Global Marketing*, 27:4, 247-261.

Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi (1991) *Diskursseja Rakentamassa – Näkökulmia Sosiaalisten Käytäntöjen Tutkimiseen*. Tampere: Tampereen yliopisto.

Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi (1999) *Diskurssianalyttisen tutkimuksen kartta*. Teoksessa Jokinen, Arja; Juhila, Kirsi; Suoninen, Eero (toim.) *Diskurssianalyysi liikkeessä*. Tampere: Vastapaino.

Suoninen, Eero (1999) Näkökulma sosiaalisen todellisuuden rakentumiseen. Teoksessa Jokinen, Arja; Juhila, Kirsi; Suoninen, Eero (toim.) *Diskurssianalyysi liikkeessä*. Tampere: Vastapaino.

Kantola, Anu (1996) Tri Otsoni ja Mr Kasvihuone – Mediapaniikkeja modernin kauhun rajoilta. Teoksessa Luostarinen, Heikki; Kivikuru, Ullamaija; Ukkola, Merja (toim.) *Sopulisilppuri – Mediakritiikin Näkökulmia*. Helsingin yliopiston Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus.

Kellner, Douglas (1983) Critical Theory, Commodities, and the Consumer Society. *Theory, Culture & Society*, 1:3, 66–83.

Kellner, Douglas (1998) *Mediakulttuuri*. Riitta Oittinen (suom.). Tampere: Vastapaino.

Kellner, Douglas (2003) *Media Spectacle*. London: Routledge.

Kinnunen, Taina (2003) Kansakunnan Sotureita ja Ihannevirtaloita – television urheiluuutisten miesruumiin representaatiot. *Lähikuva*, 1, 17–18.

Kolamo, Sami & Vuolteenaho Jani (2013), The interplay of mediascapes and cityscapes in a sports mega-event: The Power dynamics of place branding in the 2010 FIFA World Cup in South Africa. *The International Communication Gazette*, 75:5–6, 502–520.

Korpiola, Lilly & Nikkanen, Hanna (2012), *Arabikevät*. Helsinki: Avain.

Kristeva, Julie & Moi, Toril (1986), *The Kristeva Reader*, New York: Columbia University Press.

Lefebvre, Sylvain & Roult, Romain (2011), Formula One's new urban economies. *Cities*, 28, 330–339.

Marcuse, Herbert (1970), *One Dimensional Man*. Sphere Book LTD (orig. Routledge & Keegan Paul).

Marcuse, Herbert (1981) *Vastavallankumous ja kapina*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta.

Medak-Seguín, Bécquer (2016) Ayrton Senna, Alain Prost, and the Specter of Death.

Teoksessa Felix, Regina R. & Juall, Scott.D (toim.) *Cultural Exchanges between Brazil and France*, Purdue University Press, 168–182.

Miller, Toby (2016) Greenwashed sports and environmental activism: Formula 1 and FIFA. *Environmental Communication*, 10:6, 719–733.

Morgan, William J. (1983) Toward a Critical Theory of Sport. *Journal of Sport and Social Issues*, 7:1, 24–34.

- Morgan, William J. (1995) Incredulity Toward Metanarratives' and Normative Suicide: A Critique of Postmodernist Drift in Critical Sport Theory. *Sociology of Sport*, 30:1, 25–43.
- Müller, Martin (2015) After Sochi 2014: costs and impacts of Russia's Olympic Games. *Eurasian Geography and Economics*, 55:6, 628–655.
- Nino, Carlos Santiago (1991) *The Ethics of Human Rights*. New York: Oxford University Press.
- Palmer, Catherine (2013) *Global Sports Policy*, London: SAGE Publications Ltd.
- Pöysä, Jyrki (2010) Lähiluku vaeltavana käsitteenä ja tieteidenvälisenä metodina. Teoksessa Pöysä, Jyrki; Järviluoma, Helmi; Vakimo, Sinikka (toim.) *Vaeltavat Metodit*. Joensuu: Kultaneito VIII, Suomen Kansantietouden Tutkijain Seura.
- Sihvonen, Tanja (2006) Representaatio/simulaatio – Esityksestä toimintaan ja takaisin. Teoksessa Ridell, Seija; Väliaho, Pasi; Sihvonen, Tanja (toim.) *Mediaa Käsittämässä*. Tampere: Vastapaino.
- Taras, Ray (2015) Putin's Sochi hubris: righting the ship of sport, wronging the ship of state? *Sport in Society – Cultures, Commerce, Media, Politics*, 20:4 (2017), 489–504.
- Thompson, John B. (1984) *Studies in the Theory of Ideology*. Berkeley, Los Angeles: University of California Press.
- Twiss, Sumner B. (2011) GLOBAL ETHICS AND HUMAN RIGHTS: A REFLECTION. *Journal of Religious Ethics*, 39:2, 204–222.
- Valtonen, Sanna (2003) HYVÄ, PAHA MEDIA – Diskurssianalyysi kriittisen mediatutkimuksen menetelmänä. Teoksessa Kantola, Anu; Moring, Inka; Väliverronen, Esa (toim.) *Media-analyysi – Tekstistä tulkintaan*. Palmenia-kustannus.
- Warner, Daniel (2014) The Human Rights in International Sports. Teoksessa Mihr, Anja & Gibney Mark (toim.) *The SAGE Handbook of Human Rights*, London: SAGE Publications Ltd, 534–552.
- Willis, Matthew (2012) Britain in Bahrain in 2011. *The RUSI Journal*, 157:5, 62–71.

Xue, Hanhan & Mason, Daniel (2011), Changing The Stakeholder Map of Formula One Grand Prix in Shanghai. *European Sport Management Quarterly*, 11:4, 371–395.

Australian Broadcasting Company, 28.1.2014, Chris Berg, “The Olympics: a tool for autocrats since 1936”. <http://www.abc.net.au/news/2014-01-28/berg-the-olympics-providing-propaganda-for-autocrats-since-1936/5221878>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Autoweek, 26.2014, GMM, ”Public opposed to Formula One Russian Grand Prix”. <http://autoweek.com/article/formula-one/public-opposed-formula-one-russian-grand-prix>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

BBC, 5.8.2014, Andrew Benson, “Bernie Ecclestone, The man, the myths and the motors”. <https://www.bbc.com/sport/formula1/23346006>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

BBC, 28.9.2016, “MH17 Ukraine plane crash: What we know”. <https://www.bbc.com/news/world-europe-28357880>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

CBS News, 3.4.2008, ”Nazi Orgy Scandal Rocks Formula One”. <http://www.cbsnews.com/news/nazi-orgy-scandal-rocks-formula-one/>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

CNN, 10.8.2013, Laura Smith-Park, “Why Russia’s Sochi Olympics are now a Battleground for gay rights”. <https://edition.cnn.com/2013/08/10/world/europe/russia-gay-rights-controversy/index.html>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

ESPN, 19.10.1985, ESPN Staff, ”Mansell’s second win overshadowed by apartheid controversy”. <http://en.espn.co.uk/fl/motorsport/story/155635.html>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

ESPN, ei päiväystä, Martin Williamson, “A brief History of Formula One”. <http://en.espn.co.uk/fl/motorsport/story/3831.html>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Filosofia.fi, 20.6.2010 (orig.), Rauno Huttunen, “Habermas, Jürgen”. <http://filosofia.fi/node/5305>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Formula 1, 23.1.2017, "Liberty completes F1 acquisition".

<https://www.formula1.com/en/latest/headlines/2017/1/liberty-completes-f1-acquisition.html>.

Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Globalis, 28.9.2016 (viimeisin päivitys), "Arabikevät".

<http://www.globalis.fi/Konfliktit/Arabikevaet>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Globalis, 25.5.2018 (viimeisin päivitys), "Ukraina".

<https://www.globalis.fi/Konfliktit/Eurooppa/Ukraina>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, "The Guardian News and Media Advertising Standards".

<https://www.theguardian.com/info/2016/feb/25/guardian-news-and-media-advertising-standards>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Helsingin Sanomat, 27.8.2013, Jussi Sippola, "Greenpeace iski Shelliä vastaan formuloissa – Youtube poisti videon". <http://www.hs.fi/urheilu/a1377569736101>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Huffington Post, 20.8.2013 (orig.), Slava Magutin, "The Case for Boycotting the 2014 Winter Olympics". https://www.huffingtonpost.com/slava-mogutin/the-case-for-boycotting-the-2014-winter-olympics_b_3787006.html?guccounter=1. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Ihmisoikeusliitto, ei päiväystä, "YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus".

<https://ihmisoikeusliitto.fi/ihmisoikeudet/ihmisoikeuksien-julistus/>. Linkki tarkistettu

21.11.2018.

Iltalehti, 16.6.2016, Solmu Salminen, "Bernie Ecclestoneelta uskomattomia möläytyksiä F1-isäntien ihmisoikeuskriisistä: 'Viekööt vain oikeuteen'".

http://www.iltalehti.fi/formulat/2016061621743392_fo.shtml. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Iltalehti, 18.6.2016, Mikko Hyytiä, "F1-moguli vähät välittää ihmisoikeustilanteesta: 'Pohjois-Amerikka on tähän verrattuna p***akaivo'".

http://www.iltalehti.fi/formulat/2016061821753884_fo.shtml. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Iltasanomat, 8.4.2003, "F1:n katsojaennätys rikki". [https://yritysarkisto-sanoma-](https://yritysarkisto-sanoma-fi.ezproxy.utu.fi/article/IS20030408SLA1KTM027d7/SFNJU1RTRVNFj0xOTkwMDEwM)

[fi.ezproxy.utu.fi/article/IS20030408SLA1KTM027d7/SFNJU1RTRVNFj0xOTkwMDEwM](https://yritysarkisto-sanoma-fi.ezproxy.utu.fi/article/IS20030408SLA1KTM027d7/SFNJU1RTRVNFj0xOTkwMDEwM)

[V9fXzFfZm9ybXVsYSAxIGthdHNvamFlbm7DpHR5c18tUFZN](#). Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV, 12.3.2016, Krista Rastamo, ”Missä Uusipaavalniemi on nyt? Kymmenen vuotta curling-huuman jälkeen: ’Ei tämä mikään bisnes ole’”.

<http://www.mtv.fi/uutiset/kotimaa/artikkeli/missa-he-ovat-nyt-kymmenen-vuotta-curling-huuman-jalkeen-m15-pyorittaa-omaa-halliaan-ei-tama-mikaan-bisnes-ole/5782386>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV, 26.11.2016, Antti Rämänen & Matti Nyrhinen, ”Malesia jättämässä leikin – millaiset sopimukset F1-kisoilla on?”. <http://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/malesia-jattamassa-leikin-millaiset-sopimukset-fl-kisoilla-on/6178646>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV, 7.5.2017, hakutulosten määrä MTV:n viihdeuutisten arkistosta hakusanalla F1. <http://www.mtv.fi/viihde/arkisto?query=f1&category=&time=0>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV, ”MTV INFO”. <http://www.mtv.fi/yritys>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

NBC Sports, 14.2.2015, Luke Smith, ”As F1 viewing figures continue to fall globally, is there a solution to the problem?”. <http://motorsports.nbcsports.com/2015/02/14/as-fl-tv-viewing-figures-continue-to-fall-globally-is-there-a-solution-to-the-problem/>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Oxford Dictionaries, ”Public Relations” -käsitteen englanninkielinen määritelmä. https://en.oxforddictionaries.com/definition/public_relations. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Sportskeeda, 21.8.2015, Dev Tyagi, ”The Iceman, the Icon: The Phenomenon of Kimi Räikkönen”. <https://www.sportskeeda.com/fl/kimi-raikkonen-portrait-of-a-racing-icon>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Turun Sanomat, 14.10.2010, Heikki Kulta, ”Olympiakaupunki Sotshista myös Venäjän F1-kisaisäntä”. <http://www.ts.fi/urheilu/moottoriurheilu/fl/166598/Olympiakaupunki+Sotshista+myos+Venajan+F1kisaisanta>. Linkki tarkistettu 5.2.2018.

Uusisuomi, 25.11.2016, Otto Palojärvi, ”Muistoja Suomesta: Keke Rosberg valittiin vuoden roskakuskiksi”. <https://www.uusisuomi.fi/urheilu/209030-muistoja-suomesta-keke-rosberg-valittiin-vuoden-roskakuskiksi>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Yle, 8.10.2015, ”Arabikevät muutti maailmaa – taustalla satojen vuosien historia”. <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/10/08/arabikevat-muutti-maailmaa-2011-taustalla-satojen-vuosien-historia>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Autero, Markus & Lehmuskallio, Tatu, sähköpostihaastattelu 4.3.2015.

Kuvaliitteet

Kuva 1. Monacon osakilpailun seuraamisesta 2017. <https://www.esbroadcasthire.com/wp-content/uploads/2017/06/Header1.jpg>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Kuva 2. Mika Häkkisen aukion paalu. http://static.iltalehti.fi/kyselyt/aukioTM_ky.jpg. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Kuva 3. Al Jazeeraan kuva protestoijasta ja mellakkapoliiseista Bahrainissa vuonna 2011. <https://www.aljazeera.com/indepth/features/2011/07/2011725145048574888.html>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Kuva 4. Ylen uutiskuvaa pudonneen lennon MH17 osien keräämisestä 20.7.2014 Ukrainassa. https://images.cdn.yle.fi/image/upload//w_1199,h_727,f_auto,fl_lossy,q_auto/13-3-8161754.jpg. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Kuva 5. Yksi kansainvälisen ympäristöjärjestö Greenpeacen laittamista, öljy-yhtiö Shellin arktisille alueille kaavailemista poraushankkeista vastustaneista, kankaista vuoden 2013 Belgian F1-osakilpailussa. <http://www.greenpeace.org/argentina/es/noticias/Activistas-irrupen-en-Formula-1-para-manifestarse-contr-Shell/>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Kuva 6. Kuva Sotchin talviolympialaisia ja Venäjän homovastaisia lakeja vastustavasta mielenosoituksesta Lontoosta vuodelta 2013. <http://www.spiegel.de/international/europe/merkel-rejects-boycott-of-sochi-olympics-over-anti-gay-law-in-russia-a-917316.html>. Linkki tarkistettu 22.11.2018.

Kuva 7. F1-sarjan logon selkäänsä tatuoinut katsoja vuoden 2010 Kanadan F1-osakilpailussa. http://4.bp.blogspot.com/_9xzbY7W2xiM/TBWvx2SJ3jI/AAAAAAAAEK4/srKuPM4891U/s1600/Tattoo+F1+Reuters.jpg. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Kuva 8. Japanilaisia tifoseja vuoden 2010 Japanin F1-osakilpailussa. http://i.telegraph.co.uk/multimedia/archive/01737/Japanese-tifosi_1737414i.jpg. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Kuva 9. Red Bull ja Toro Rosso -tallien fanituotteiden myyntikoju Yhdysvaltojen osakilpailussa vuonna 2012. <https://www.google.fi/search?q=http://blog.caranddriver.com/wp->

content/uploads/2012/11/Red-Bull-Racing-F1-official-merchandise-626x382.jpg&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjJ78ys4eXeAhWDk4sKHYB4CtkQ_AUIDigB&biw=1536&bih=750#imgrc=yKBsaKOtSktMLM: Linkki tarkistettu 21.11.2018

Kuva 10. F1-kuljettaja Ayrton Senna pukeutuneena Senninha t-paitaan vuonna 1994. Kyseinen sarjakuvahahmo perustui Sennaan itseensä.

http://www.grandprixlegends.com/Images/Product/Alternative/large/AS139_2.jpg. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

Kuva 11. Norman Faircloughin kuvallinen havainnollistus laatimastaan viestintätilanteiden kriittisen diskurssianalyysin viitekehyksestä teoksessa *Miten media puhuu*. (Fairclough 1997, 82).

Tutkimusaineisto

The Guardian ja Bahrainin GP

The Guardian, 15.2.2011, Press Association, "Bahrain Protesters target opening grand prix of the 2011 F1 season", <https://www.theguardian.com/sport/2011/feb/15/bahrain-grand-prix-f1>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 15.2.2011, Oliver Owen, Bahrain Grand Prix threats are being 'monitored', says FIA", <https://www.theguardian.com/sport/2011/feb/15/bahrain-gran-prix-threat-protestors>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 17.2.2011, Guardian Staff, "Concerns over Bahrain Grand Prix grow as GP2 practice is postponed", <https://www.theguardian.com/sport/2011/feb/17/bahrain-grand-prix-gp2-practice-postponed>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 17.2.2011, Oliver Owen, "Bahrain Grand Prix faces cancellation if political violence continues", <https://www.theguardian.com/sport/2011/feb/17/bahrain-grand-prix-cancel-violence>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 18.2.2011, Oliver Gibson, "Bernie Ecclestone delays decision on staging Bahrain Grand Prix", <https://www.theguardian.com/sport/2011/feb/18/bernie-ecclestone-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 21.2.2011, Press Association, "Bernie Ecclestone to discuss Bahrain grand prix with crown prince", <https://www.theguardian.com/sport/2011/feb/21/bernie-ecclestone-bahrain-gp-crown-prince>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 21.2.2011, Paul Weaver, "Relief for Formula One as Bahrain prince cancels opening grand prix", <https://www.theguardian.com/sport/2011/feb/21/bahrain-formula-one-race-cancellation>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 22.2.2011, Paul Weaver, "Bahrain GP: Why everyone in F1 knew that it should be cancelled", <https://www.theguardian.com/sport/blog/2011/feb/22/formula-one-bahrain-grand-prix-cancelled>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 22.2.2011, Paul Weaver, "Lack of time means Bahrain grand prix faces likely axe this season", <https://www.theguardian.com/sport/2011/feb/22/bahrain-grand-prix-formula-one>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 23.2.2011, Press Association, "Bernie Ecclestone: Bahrain will not be charged for scrapped grand prix", <https://www.theguardian.com/sport/2011/feb/23/bernie-ecclestone-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 3.3.2011, Paul Weaver, "Bernie wants Formula One Bahrain grand prix in November", <https://www.theguardian.com/sport/2011/mar/03/bernie-ecclestone-formula-one-bahrain>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 13.4.2011, Associated Press, "Bahrain grand prix organisers looking to reschedule race this year", <https://www.theguardian.com/sport/2011/apr/13/bahrain-grand-prix-formula-one>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 2.5.2011, Press Association, "FIA noncommittal over return of Bahrain Grand Prix to F1 calendar", <https://www.theguardian.com/sport/2011/may/02/fia-bahrain-grand-prix-f1>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 1.6.2011, Press Association, "Bahrain ready to host grand prix this season, insist organisers", <https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/01/bahrain-grand-prix-season-organisers>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 2.6.2011, Giles Richards, Paul Weaver, "Formula One teams against restaged Bahrain Grand Prix but money talks", <https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/02/formula-one-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 3.6.2011, Paul Weaver, "Damon Hill urges Bernie Ecclestone not to reschedule Bahrain grand prix", <https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/03/damon-hill-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 3.6.2011, Martin Chulov, Paul Weaver, "Bahrain gets go-ahead as rights activists condemn F1 decision", <https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/03/bahrain-grand-prix-formula-one>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 3.6.2011, Paul Weaver, "Detour of Bahrain would be the best way of recognising human rights", <https://www.theguardian.com/sport/blog/2011/jun/03/bahrain-grand-prix-human-rights>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 4.6.2011, Giles Richards, "Fice concerns for Formula One teams over the Bahrain Grand Prix", <https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/05/concerns-f1-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 4.6.2011, Press Association, "'Unusual circumstances' led to F1's Bahrain Grand Prix reinstatement", <https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/04/bahrain-grand-prix-formula-one>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 4.6.2011, Giles Richards, "Bernie Ecclestone acknowledges concerns about Bahrain Grand Prix", <https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/04/bernie-ecclestone-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian 4.6.2011, Allan McNish, "Formula One teams must come together about Bahrain issue", <https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/04/formula-one-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 5.6.2011, Richard Williams, "Formula One: grand prix grandess steer past Bahrain's bloodstained reality", <https://www.theguardian.com/world/2011/jun/05/formula-one-ecclestone-bahrain-uprising>. Linkki tarkistettu 21.11.2012.

The Guardian, 6.6.2011, Press Association, "Sports minister Hugh Robertson warns of potential disaster in Bahrain", <https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/06/sports-minister-hugh-robertson-bahrain>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 7.6.2011, Paul Weaver, "'Peaceful' Bahrain ready for grand prix, says FIA president Jean Todt", <https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/06/bahrain-grand-prix-fia-jean-todt>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 7.6.2011, Paul Weaver, "There is no chance of a grand prix in Bahrain, says Max Mosley", <https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/07/bahrain-max-mosley>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, 8.6.2011, Press Association, "Bernie Ecclestone admits team protests will prevent Bahrain Grand Prix", <https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/08/bahrain-grand-prix-fia-abandon>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 8.6.2011, Giles Richards, "Bernie Ecclestone sides with teams over Bahrain race as revolt grows", <https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/08/bernie-ecclestone-bahrain-formula-one-teams>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 9.6.2011, Paul Weaver, "Jean Todt ignites F1 row with Bernie Ecclestone in Bahrain Fiasco", <https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/09/bernie-ecclestone-bahrain-jean-todt>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 10.6.2011, Paul Weaver, "F1's Bahrain Grand Prix cancelled again as Ecclestone comes under fire", <https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/10/bahrain-grand-prix-f1-cancelled>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, 10.6.2011, David Batty, "Bahrain Grand Prix cancelled after team protests", <https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/10/bahrain-grand-prix-cancelled-team-protests>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 11.6.2011, Paul Weaver, "Bernie Ecclestone 'tried to help Bahrain' win back F1 grand prix", <https://www.theguardian.com/sport/2011/jun/11/bernie-ecclestone-f1-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 12.6.2011, Richard Williams, "Ugly saga of Bahrain race exposes F1's web of tangled morals", <https://www.theguardian.com/sport/blog/2011/jun/12/bahrain-grand-prix-morals>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 5.8.2011, Press Association, "Bernie Ecclestone says 2012 Bahrain grand prix will be in November", <https://www.theguardian.com/sport/2011/aug/05/bernie-ecclestone-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 7.12.2011, Giles Richards, "Formula One 2012 calendar confirmed to include US race and Bahrain", <https://www.theguardian.com/sport/2011/dec/07/formula-one-2012-calendar-us>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 30.1.2012, John Lubbock, Najeel Rajab, "Bahrain has failed to grasp reform – so why is the grand prix going ahead?",

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2012/jan/30/bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 9.2.2012, Paul Weaver, Bahrain's F1 Gp at risk after attack on Briton and politicians' pleas", <https://www.theguardian.com/sport/2012/feb/09/bahrain-f1-gp-attack-sword>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 13.2.2012, Paul Weaver, "Anniversary of bahrain uprising worries Formula One", <https://www.theguardian.com/sport/2012/feb/13/bahrain-grand-prix-formula-one>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 14.2.2012, Paul Weaver, "Bernie Ecclestone resists calls to cancel Bahrain grand prix", <https://www.theguardian.com/sport/2012/feb/14/bernie-ecclestone-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 16.2.2012, Paul Weaver, "Why this year's Bahrain grand prix should not be taking place", <https://www.theguardian.com/sport/blog/2012/feb/16/bahrain-grand-prix-bernie-ecclestone>. 21.11.2018.

The Guardian, 21.2.2012, Paul Weaver, "Bahrain grand prix should go ahead, says independent commissioner", <https://www.theguardian.com/sport/2012/feb/21/bahrain-grand-prix-formula-one>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 23.2.2012, Paul Weaver, "Bahrain grand prix will go ahead as planned, says Bernie Ecclestone", <https://www.theguardian.com/sport/2012/feb/23/bahrain-grand-prix-bernie-ecclestone>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 27.3.2012, Press Association, "Bahrain grand prix 'will be as safe as any other' despite concerns", <https://www.theguardian.com/sport/2012/mar/27/bahrain-f1-safety-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 29.3.2012, Press Association, "Organizers of Bahrain GP assure team principals the country is safe", <https://www.theguardian.com/sport/2012/mar/29/bernie-ecclestone-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 4.4.2012, Paul Weaver, "Damon Hill voices fresh concern over staging Bahrain grand prix", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/04/f1-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 6.4.2012, Luke Harding and agencies, "Bahrain unrest fuels calls for grand prix to be cancelled", <https://www.theguardian.com/world/2012/apr/06/bahrain-unrest-calls-grand-prix-cancelled>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 9.4.2012, Paul Weaver, Ian Black, "F1 teams want FIA to postpone Bahrain grand prix", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/09/formula-one-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 9.4.2012, Paul Weaver, "Bahrain shines uncomfortable light on F1's moral credentials", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/09/bahrain-f1-bernie-ecclestone>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 9.4.2012, Richard Williams, "University challenge is more than question of sport in troubled times", <https://www.theguardian.com/sport/blog/2012/apr/09/boat-race-protest>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 10.4.2012, Press Association, "Bahrain grand prix: Bernie Ecclestone says F1 teams have final say", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/10/bernie-ecclestone-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 10.4.2012, Staff and agencies, "Bahrain grand prix in doubt amid tension over hunger striker", <https://www.theguardian.com/world/2012/apr/10/bahrain-tension-doubt-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 10.4.2012, Paul Weaver, "Bernie Ecclestone tells F1 teams to pay up or shut up over Bahrain", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/10/f1-bernie-ecclestone-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian 11.4.2012, Giles Richards, "F1 teams insist any decision on Bahrain grand prix rest with the FIA", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/11/f1-bahrain-grand-prix-ecclestone>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 11.4.2012, Caroline Davies, "Bahrain activists call on BBC and Sky to boycott Formula One race", <https://www.theguardian.com/world/2012/apr/11/bahrain-grand-prix-broadcast-boycott-call>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 11.4.2012, Paul Weaver, Bahrain grand prix will go ahead, according to Bernie Ecclestone", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/11/bahrain-grand-prix-fia-ecclestone>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 12.4.2012, Reuters, "Sebastian Vettel: Bahrain is not our business – video", <https://www.theguardian.com/sport/video/2012/apr/12/sebastian-vettel-bahrain-video>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 12.4.2012, Simon Arron, "Mark Webber stands alone as voice of reason on Bahrain grand prix", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/12/mark-webber-bahrain-grand-prix-china>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 13.4.2012, Associated Press, "Bahrain grand prix to go ahead, says Bernie Ecclestone", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/13/bernie-ecclestone-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 13.4.2012, Press Association, "Red Bull's Christian Horner pleased with Bahrain grand prix clarity", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/13/christian-horner-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 13.4.2012, Press Association, "Damon Hill adds his full support for the Bahrain grand prix", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/13/damon-hill-bahrain-grand-prix-support>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 13.4.2012, Paul Weaver, Simon Arron, "Bahrain grand prix security stepped up after race gets go-ahead", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/13/bahrain-grand-prix-security>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 13.4.2012, Caroline Davies, "Bloodshed feared as Bahrain Formula One grand prix given go-ahead", <https://www.theguardian.com/world/2012/apr/13/bahrain-f1-grand-prix-goes-ahead>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 14.4.2012, Paul Weaver, "Bahrain grand prix decision puts F1's elitist soul under scrutiny", <https://www.theguardian.com/sport/blog/2012/apr/14/bahrain-grand-prix-decision-f1>. Tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, 15.4.2012, Editorial, "Bahrain grand prix: Formula One demeans itself with this event", <https://www.theguardian.com/commentisfree/2012/apr/15/editorial-boycott-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 16.4.2012, Press Association, "Bahrain F1 grand prix is a calculated risk, says race chairman", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/16/bahrain-f1-grand-prix-calculated-risk>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 17.4.2012, Reuters, "Bahrain grand prix protest continue – video", <https://www.theguardian.com/world/video/2012/apr/17/bahrain-f1-grand-prix-protests-video>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 17.4.2012, Press Association, "Former Bahraini politician fears 'casualties' during F1 weekend", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/17/bahrain-formula-one-fears>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 18.4.2012, Press Association, "Jenson Button trusts FIA judgement on Bahrain safety ahead of race", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/18/jenson-button-fia-bahrain-safety>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 18.4.2012, Press Association, "MPs launch campaign calling for Bahrain grand prix to be cancelled", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/18/mp-campaign-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 18.4.2012, Paul Weaver, "Bahrain unable to guarantee safety for Formula One says former Met officer", <https://www.theguardian.com/world/2012/apr/18/bahrain-formula-one-yates-safety>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 18.4.2012, Paul Weaver, "Activists call for days of rage as F1 arrives in Bahrain", <https://www.theguardian.com/world/2012/apr/18/f1-bernie-ecclestone-bahrain-peaceful>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 19.4.2012, Paul Weaver, Ian Black, "Bahrain braces for wave of F1 protests", <https://www.theguardian.com/world/2012/apr/19/bahrain-braces-f1-unrest>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 19.4.2012, Paul Weaver, "F1 hunkers down for Bahrain grand prix as tensions rise in Manama", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/19/f1-bahrain-grand-prix-force-india>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 19.4.2012, Reuters, Youtube/nafsifedawatani/Mr14change, "Bahrain protests continue after night of clashes – video", <https://www.theguardian.com/world/video/2012/apr/19/bahrain-protests-clashes-video>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 19.4.2012, Editorial, "Bahrain: chequered flag", <https://www.theguardian.com/commentisfree/2012/apr/19/bahrain-formula-one-protests>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 19.4.2012, Damon Hill, "Bahrain grand prix should go on but the sport needs to look at itself", <https://www.theguardian.com/sport/blog/2012/apr/19/damon-hill-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 20.4.2012, Press Association, "Force India pull out of Bahrain grand prix second practice", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/20/force-india-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 20.4.2012, Scott Murray, "The Joy of Six: sporting events that should never have been held", <https://www.theguardian.com/sport/blog/2012/apr/20/the-joy-of-six>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, 20.4.2012, Reuters, "Bahrain grand prix protests continue – video", <https://www.theguardian.com/world/video/2012/apr/20/bahrain-grand-prix-protests-video>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 20.4.2012, Ian Black, "Bahrain grand prix revs up polarisation of gulf state", <https://www.theguardian.com/world/2012/apr/20/bahrain-grand-prix-divided-state>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, 20.4.2012, Mark Sweeney, "F1 grand prix: Bahrain denies entry to journalists", <https://www.theguardian.com/media/2012/apr/20/f1-grand-prix-bahrain-journalists>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 20.4.2012, Jane Kinninmont, "The Bahrain grand prix tests Britain's policy of engagement", <https://www.theguardian.com/commentisfree/2012/apr/20/bahrain-grand-prix-britain-engagement>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 20.4.2012, Marina Hyde, "At last Bahrain has found the friends it deserves", <https://www.theguardian.com/commentisfree/2012/apr/20/formula-one-bahrain-john-yates>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 20.4.2012, Ian Black, "Bahrain grand prix is 'force for good' prince says, as cancellation calls grow", <https://www.theguardian.com/world/2012/apr/20/bahrain-grand-prix-cancellation-calls>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 20.4.2012, Paul Weaver, "Bahrain unrests 'nothing to do with us', says F1 chief Bernie Ecclestone", <https://www.theguardian.com/world/2012/apr/20/bahrain-unrest-f1-bernie-ecclestone>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 20.4.2012, James Callow and agencies, "Nico Rosberg fastest in Bahrain but Force India cut their F1 day short", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/20/nico-rosberg-bahrain-f1-force-india>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 21.4.2012, Eyewitness, "Eyewitness: Manama Bahrain", <https://www.theguardian.com/world/picture/2012/apr/21/bahrain-grand-prix-eyewitness>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 21.4.2012, Press Association, "Bahrain GP: Sebastian Vettel takes pole", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/21/bahrain-gp-sebastian-vettel-pole>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 21.4.2012, Reuters, "Bahrain protester's family: 'we were not allowed to see the body' – video", <https://www.theguardian.com/world/video/2012/apr/21/bahrain-protester-death-video>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 21.4.2012, Jo Adentunji, Peter Beaumont and agencies, "Bahrain protester found dead on eve of grand prix", <https://www.theguardian.com/world/2012/apr/21/bahrain-protester-dead-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 21.4.2012, Richard Williams, "Bernie Ecclestone has followed the money and turned Formula One into a pariah sport", <https://www.theguardian.com/commentisfree/2012/apr/21/bernie-ecclestone-bahrain-fl-protest>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 21.4.2012, Paul Weaver, "A Formula One race too far as sport and politics collide in Bahrain", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/21/formula-one-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 21.4.2012, Paul Weaver, Peter Beaumont, "Bahrain grand prix to go ahead despite protester's death", <https://www.theguardian.com/world/2012/apr/22/bahrain-grand-prix-protester-death>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 22.4.2012, Paul Weaver, "Bahrain Grand Prix: Defiant Force India feel wrath of Formula One", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/22/fl-force-india-bahrain>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 22.4.2012, The Guardian, "What they have said about the Formula One Bahrain Grand Prix", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/22/formula-one-grand-prix-bahrain>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 22.4.2012, Reuters, "Bahrain protesters burn tyres to mark F1 grand prix – video", <https://www.theguardian.com/world/video/2012/apr/22/bahrain-protesters-fl-grand-prix-video>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, 22.4.2012, Paul Weaver, Sebastian Vettel's good start ensures victory in Bahrain grand prix", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/22/sebastian-vettel-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 22.4.2012, Jonny Weeks, "F1: the controversial Bahrain Grand Prix in pictures", <https://www.theguardian.com/sport/gallery/2012/apr/22/bahrain-grand-prix-in-pictures>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 22.4.2012, Martin Rowson, "Martin Rowson on the Bahrain controversy – cartoon", <https://www.theguardian.com/commentisfree/cartoon/2012/apr/22/bahrain-formula-one-bernie-eccleston-cartoon>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 22.4.2012, Ian Black, "Bahrain Grand Prix fails to drown out angry protests", <https://www.theguardian.com/world/2012/apr/22/bahrain-grand-prix-angry-protests>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 22.4.2012, Paul Weaver, "Bahrain Grand Prix passes amid surreal atmosphere with little disruption", <https://www.theguardian.com/world/2012/apr/22/bahrain-grand-prix-surreal-atmosphere>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 23.4.2012, Josh Holliday, "Channel 4 journalists arrested and deported from Bahrain", <https://www.theguardian.com/media/2012/apr/23/channel-4-journalists-arrested-bahrain>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, 23.4.2012, Press Association, "Bahrain result was like a win for Force India, says Paul di Resta", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/23/bahrain-force-india-paul-di-resta>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 23.4.2012, Paul Weaver, "Bahrain controversy unlikely to hurt F1 income or viewing figures", <https://www.theguardian.com/sport/2012/apr/23/formula-one-bahrain-controversy>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, Richard Williams, "Moral high ground is dangerous place from which to view Bahrain and F1", <https://www.theguardian.com/sport/blog/2012/apr/23/bahrain-f1-bernie-ecclestone>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 24.4.2012, Reuters, "Bahrain protesters clash with police after funeral – video", <https://www.theguardian.com/world/video/2012/apr/24/bahrain-protesters-funeral-video>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 10.5.2012, Paul Weaver, "After Bahrain, F1 is in a better place amid the sunshine of Barcelona", <https://www.theguardian.com/sport/blog/2012/may/10/bahrain-f1-barcelona>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 20.5.2012, Ala'a Shebabi, "Bahrain's flashy crony capitalism cannot last", <https://www.theguardian.com/commentisfree/2012/may/20/bahrain-flashy-crony-capitalism>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 17.10.2012, Press Association, "Government criticised over refusal to back boycott of Bahrain Grand Prix", <https://www.theguardian.com/sport/2012/oct/17/government-criticised-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 11.4.2013, Paul Weaver, "Damon Hill challenges Jean Todt to clarify Bahrain stance", <https://www.theguardian.com/sport/2013/apr/11/damon-hill-formula-one-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 16.4.2013, Paul Weaver, "Bahrain GP: Ecclestone refuses to cancel race despite threat of violence", <https://www.theguardian.com/sport/2013/apr/15/bernie-ecclestone-formula-one-bahrain>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 16.4.2013, Paul Weaver, "Jean Todt opts for electioneering over attending Bahrain F1 grand prix", <https://www.theguardian.com/sport/2013/apr/16/jean-todt-bahrain-fl>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 17.4.2013, Paul Weaver, "Bahrain protests to be stepped up before grand prix, says rights group", <https://www.theguardian.com/sport/2013/apr/17/bahrain-grand-prix-human-rights>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 18.4.2013, Press Association, "Bahrain Circuit chief insists F1 grand prix will go ahead safely", <https://www.theguardian.com/sport/2013/apr/18/bahrain-grand-prix-protests-formula-one>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 19.4.2013, Paul Weaver, "Kimi Raikkonen fastest in F1 practice for Bahrain Grand Prix", <https://www.theguardian.com/sport/2013/apr/19/bahrain-grand-prix-kimi-raikkonen-practice>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 19.4.2013, Mark Sweeney, "ITV News crew forced to leave Bahrain ahead of Grand Prix", <https://www.theguardian.com/media/2013/apr/19/itv-news-forced-leave-bahrain>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, 20.4.2013, Paul Weaver, "Bahrain protests grow as Bernie Ecclestone considers city for F1 start", <https://www.theguardian.com/sport/2013/apr/19/bahrain-protests-bernie-ecclestone-f1>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 20.4.2013, Paul Weaver, "Bernie Ecclestone strikes again with 'stupid' remark in Bahrain", <https://www.theguardian.com/sport/2013/apr/20/bernie-ecclestone-bahrain-f1>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 22.4.2013, Paul Weaver, "Bahrain ambitious after pro-democracy campaigners kept away from track", <https://www.theguardian.com/sport/2013/apr/22/bernie-ecclestone-deal-bahrain-gp>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 27.3.2014, Owen Gibson, "Dissident says taking Formula One to Bahrain increases human rights abuses", <https://www.theguardian.com/sport/2014/mar/27/formula-one-bahrain-grand-prix-human-rights-abuses>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 3.4.2014, Paul Weaver, "Bahrain authorities hope for quiet as F1 contemplates lack of noise", <https://www.theguardian.com/sport/2014/apr/03/bahrain-f1-security-rule-protests-fuel-efficiency-regulations>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 3.4.2014, The Guardian, "Human rights in Egypt and Bahrain", <https://www.theguardian.com/world/2014/apr/03/human-rights-egypt-bahrain>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, 4.4.2014, Paul Weaver, "Sebastian Vettel's F1 gripes do not take shine off Bahrain bright lights", <https://www.theguardian.com/sport/2014/apr/04/sebastian-vettel-f1-bahrain-lights-engines>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian 6.4.2014, Paul Weaver, "Lewis Hamilton holds off Nico Rosberg as Mercedes dominate in Bahrain", <https://www.theguardian.com/sport/2014/apr/06/bahrain-grand-prix-lewis-hamilton-nico-rosberg>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 7.4.2014, Paul Weaver, "Lewis Hamilton praises Mercedes for lack of F1 team orders in Bahrain", <https://www.theguardian.com/sport/2014/apr/07/lewis-hamilton-praises-mercedes-bahrain-f1>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 16.4.2015, Owen Gibson, "Amnesty warns human rights abuses 'unabated' before Bahrain Grand Prix", <https://www.theguardian.com/sport/2015/apr/16/amnesty-international-human-rights-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 17.4.2015, Joe Sandler Clarke, "Formula One reverses human rights stance in runup to Bahrain Grand Prix", <https://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/2015/apr/17/formula-one-human-rights-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 17.4.2015, Giles Richards, "Formula One: Bahrain GP goes ahead but human rights concerns remain", <https://www.theguardian.com/sport/2015/apr/17/formula-one-bahrain-gp-goes-ahead-but-human-rights-concerns-remain>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 20.4.2015, Giles Richards, "F1: five things we learned from the Bahrain Grand Prix", <https://www.theguardian.com/sport/blog/2015/apr/20/f1-five-things-learned-bahrain-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 12.4.2015, The Guardian, "Human Rights and the future of Formula One", <https://www.theguardian.com/sport/2015/oct/12/human-rights-and-the-future-of-formula-one>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 1.4.2016, Richard Williams, "Declining reputation of Formula One in danger of reaching critical mass", <https://www.theguardian.com/sport/blog/2016/apr/01/f1-critical-mass-bernie-ecclestone-formula-one-baku-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 1.4.2016, Paul Weaver, "Bahrain Grand Prix will be first of 10 races shown live on Channel 4 in 2016", <https://www.theguardian.com/sport/2016/apr/01/bahrain-grand-prix-live-channel-4-television>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 1.4.2016, Paul Weaver, "Bernie Ecclestone: angry F1 drivers 'only saying what teams have told them'", <https://www.theguardian.com/sport/2016/apr/01/bernie-ecclestone-f1-drivers>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 3.4.2016, Niall McVeigh, "F1: Nico Rosberg wins the Bahrain Grand Prix – as it happened", <https://www.theguardian.com/sport/live/2016/apr/03/f1-bahrain-grand-prix-live>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 3.4.2016, Paul Weaver, "Bahrain Institute raises concerns of human rights abuse with FIA", <https://www.theguardian.com/sport/2016/apr/03/bahrain-institute-for-rights-democracy-letter-fia-human-rights-abuse>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, 4.4.2016, Paul Weaver, "F1's Bahrain Grand Prix: Five things we learned", <https://www.theguardian.com/sport/blog/2016/apr/04/bahrain-grand-prix-formula-one-stoffel-vandoorne>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian ja Venäjän GP

The Guardian, 20.2.2014, Guardian Staff, "Bernie Ecclestone 'completely agrees' with Putin on homosexuality", <https://www.theguardian.com/sport/2014/feb/20/bernie-ecclestone-agrees-vladimir-putin-homosexuality>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, 26.8.2014, Reuters, "Sebastian Vettel tries the new Russian F1 circuit at Sochi – Video", <https://www.theguardian.com/sport/video/2014/aug/26/sebastian-vettel-new-russian-f1-circuit-sochi-video>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 8.10.2014, Paul Weaver, "F1 safety heightened at Russian GP in wake of Jules Bianchi accident", <https://www.theguardian.com/sport/2014/oct/08/f1-safety-heightened-at-russian-gp-in-wake-of-jules-bianchi-accident>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 9.10.2014, Paul Weaver, "F1 drivers to demand safety assurances following Jules Bianchi's crash", <https://www.theguardian.com/sport/2014/oct/09/jules-bianchi-marussia-russian-grand-prix-f1>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, 10.10.2014, Paul Weaver, "Marussia to run one car at Russian GP out of respect for Jules Bianchi", <https://www.theguardian.com/sport/2014/oct/10/marussia-one-car-russia-gp-jules-bianchi>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 10.10.2014, Paul Weaver, "Jules Bianchi's desperate plight casts shadow over F1 before Russian GP", <https://www.theguardian.com/sport/2014/oct/10/jules-bianchi-desperate-plight-shadow-russian-gp>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, 11.10.2014, Guardian Sport, "Putin's security may black out BBC and Sky to check for bombs at Russian GP", <https://www.theguardian.com/sport/2014/oct/11/bbc-sky-blackout-russian-grand-prix-bomb-threat-vladimir-putin-sochi>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, 11.10.2014, Press Association, "Lewis Hamilton claims pole position for F1's inaugural Russian GP", <https://www.theguardian.com/sport/2014/oct/11/lewis-hamilton-pole-position-f1-russia-gp>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 11.10.2014, Mark Wohlwender, "Sport picture of the day: sunshine on a dark day at Sochi", <https://www.theguardian.com/sport/picture/2014/oct/11/sport-picture-of-day-sochi-russia-gp>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 11.10.2014, Paul Weaver, "F1: Jules Bianchi casts shadow as Lewis Hamilton takes pole in Sochi", <https://www.theguardian.com/sport/2014/oct/11/jules-bianchi-russian-gp-f1-lewis-hamilton>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 12.10.2014, Michael Butler, "F1: Lewis Hamilton wins the Russian Grand Prix – as it happened", <https://www.theguardian.com/sport/live/2014/oct/12/russian-grand-prix-f1-sp-live>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 12.10.2014, Paul Weaver, "Lewis Hamilton wins F1 Russian Grand Prix with Nico Rosberg second", <https://www.theguardian.com/sport/2014/oct/12/lewis-hamilton-f1-russian-grand-prix-nico-rosberg>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 12.10.2014, Paul Weaver, "Lewis Hamilton dedicates F1 Russian Grand Prix win to Jules Bianchi", <https://www.theguardian.com/sport/2014/oct/12/lewis-hamilton-f1-russian-grand-prix-jules-bianchi>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 13.10.2014, Press Association, "Max Chilton: Marussia must regroup after 'incredibly tough week'", <https://www.theguardian.com/sport/2014/oct/13/max-chilton-marussia-jules-bianchi-russian-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 14.10.2014, Paul Weaver, "It's a miracle F1 driver Jules Bianchi is still alive, says his father", <https://www.theguardian.com/sport/2014/oct/14/jules-bianchi-miracle-still-alive-father-formula-one-marussia>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 14.10.2014, Guardian Sport, "Marussia confirm F1 driver Jules Bianchi remains 'critical but stable'", <https://www.theguardian.com/sport/2014/oct/14/jules-bianchi-marussia-formula-one-critical-stable-condition>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 14.10.2014, Owen Gibson, "Sochi continues the rise of the non-democratic host nations", <https://www.theguardian.com/sport/blog/2014/oct/14/sochi-non-democratic-host-nations-russia-f1-winter-olympics-world-cup>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, 9.10.2015, Press Association, "Russian F1 GP opening practice delays by diesel spillage", <https://www.theguardian.com/sport/2015/oct/09/russian-grand-prix-diesel-spillage-practice>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 9.10.2015, Daffydd Bynon, "Sport Picture of the day: Lewis Hamilton's fun of the the fair in Sochi", <https://www.theguardian.com/sport/picture/2015/oct/09/sport-picture-of-the-day-lewis-hamiltons-fun-of-the-fair-in-sochi>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 9.10.2015, Giles Richards, "F1 Russian Grand Prix: Lewis Hamilton hails 'exceptional' Mercedes", <https://www.theguardian.com/sport/2015/oct/09/f1-russian-grand-prix-lewis-hamilton-mercedes>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 10.10.2015, Giles Richards, "Carlos Sainz Jr concious after crash in Russian Grand Prix practice", <https://www.theguardian.com/sport/2015/oct/10/carlos-sainz-jr-formula-one-russian-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 10.10.2015, Giles Richards, "Nico Rosberg takes russian F1 GP pole to keep pressure on Lewis Hamilton", <https://www.theguardian.com/sport/2015/oct/10/f1-nico-rosberg-pole-russian-gp-hamilton>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 10.10.2015, Steve Bloor, "Sport Picture of the day: what a difference a day makes", <https://www.theguardian.com/sport/picture/2015/oct/10/sport-picture-of-the-day-what-a-difference-a-day-makes>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 11.10.2015, Press Association, "Carlos Sainz cleared to race at F1 Russian GP despite harrowing crash", <https://www.theguardian.com/sport/2015/oct/11/carlos-sainz-cleared-to-race-f1-russian-gp-despite-crash>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 11.10.2015, Michael Butler, "F1: Russian Grand Prix – as it happened", <https://www.theguardian.com/sport/live/2015/oct/11/f1-russian-grand-prix-live>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 11.10.2015, Daffydd Bynon, "F1: Russian Grand Prix – in pictures", <https://www.theguardian.com/sport/gallery/2015/oct/11/f1-russian-grand-prix-in-pictures>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 12.10.2015, Giles Richards, "Five talking points from F1's Russian Grand Prix", <https://www.theguardian.com/sport/blog/2015/oct/12/five-talking-points-russian-grand-prix>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian 22.2.2016, Guardian Sport, "Vladimir Putin should be in charge of Europe, says F1's Bernie Ecclestone", <https://www.theguardian.com/sport/2016/feb/22/vladimir-putin-europe-bernie-ecclestone>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, 20.4.2016, AWEurope, "Bernie Ecclestone: Vladimir Putin should run Europe – video", <https://www.theguardian.com/sport/video/2016/apr/20/bernie-ecclestone-vladimir-putin-should-run-europe-video>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 28.4.2016, Giles Richards, "Bernie Ecclestone's punk phase a reply to F1's failure to get things done", <https://www.theguardian.com/sport/blog/2016/apr/28/bernie-ecclestone-f1-vladimir-putin-rule-changes-russian-grand-prix>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 29.4.2016, Giles Richards, Ryan Baxter, "F1 Russia GP guide: everything you need to know about the Sochi circuit – video", <https://www.theguardian.com/sport/video/2016/apr/29/f1-russia-gp-guide-everything-you-need-to-know-about-the-sochi-circuit-video>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 29.4.2016, Giles Richards, "F1 Russia Grand Prix: local hero Daniil Kvyat the main draw for Sochi audience", <https://www.theguardian.com/sport/2016/apr/29/f1-russia-grand-prix-daniil-kvyat-sochi>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

The Guardian, 30.4.2016, Giles Richards, "Lewis Hamilton suffers again as Nico Rosberg takes pole for Russian F1 GP", <https://www.theguardian.com/sport/2016/apr/30/lewis-hamilton-suffers-nico-rosberg-pole-russian-f1-gp>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 30.4.2016, Giles Richards, "F1's push for better safety united but drivers remain divided over Halo", <https://www.theguardian.com/sport/2016/apr/30/formula-one-halo-drivers-divided-lewis-hamilton>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 1.5.2016, Giles Richards, ”F1 aims to introduce cockpit protection for 2017 despite Ecclestone objections”, <https://www.theguardian.com/sport/2016/may/01/f1-cockpit-protection-2017-ecclestone-objections>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 1.5.2016, Giles Richards, ”F1’s Bernie Ecclestone claims 2017 engine-related rules could be ’torn up’”, <https://www.theguardian.com/sport/2016/may/01/f1-bernie-ecclestone-2017-engine-related-rules-torn-up-start-again>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 1.5.2016, Tom Davies, ”F1: Russian Grand Prix – as it happened”, <https://www.theguardian.com/sport/live/2016/may/01/f1-russian-grand-prix-live>. Linkki tarkistettu 22.11.2018.

The Guardian, 1.5.2016, Giles Richards, ”Nico Rosberg wins F1 Russian GP while Lewis Hamilton charges to second”, <https://www.theguardian.com/sport/2016/may/01/nico-rosberg-wins-f1-russian-gp-lewis-hamilton-second>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 1.5.2016, Mark Wohlwender, ”F1: Russian Grand Prix – in pictures”, <https://www.theguardian.com/sport/gallery/2016/may/01/f1-russian-grand-prix-in-pictures>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

The Guardian, 3.5.2016, Giles Richards, ”F1 Russian Grand Prix: five things we learned from Sochi”, <https://www.theguardian.com/sport/blog/2016/may/03/formula-one-f1-russian-grand-prix-sochi-mercedes-red-bull-bernie-ecclestone-mclaren>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3 ja Bahrainin F1-GP

MTV3, 18.2.2011, ”Ecclestoneelta Bahrain-päätös ensi viikolla”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/ecclestoneelta-bahrain-paatos-ensi-viikolla/3945674#gs.U5PKMzw>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 20.2.2011, MTV3, ”Boikottiuhka Bahrainin GP:n yllä”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/boikottiuhka-bahrainin-gpn-ylla/3949122#gs.A3EVB2g>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 21.2.2011, MTV – Reuters, ”Bahrainin GP peruttiin”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/bahrainin-gp-peruttiin/3946806#gs.UnkdXsc>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 21.2.2011, ”Mustakari: Lotukselle tervetullut breikki”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/mustakari-lotukselle-tervetullut-breikki/3948906#gs.exGjB2E>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 23.2.2011, MTV3, ”Ainakin yksi tallipaällikkö tyytyväinen F1-startin siirtymiseen”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/ainakin-yksi-tallipaallikko-tyytyvainen-fl-startin-siirtymiseen/3950290#gs.3D5hy3Y>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 22.2.2011, MTV3 – Reuters, ”Löytyykö Bahrainin GP:lle uutta päivämäärää?”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/loytyyko-bahrainin-gpille-uutta-paivamaaraa/3951152#gs.ZPN7biY>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 23.2.2011, ”Bahrain GP kauden lopussa sopisi Abu Dhabille”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrainin-gp-kauden-lopussa-sopisi-abu-dhabille/3948428#gs.UOxXgLo>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 1.3.2011, MTV3 – STT – Reuters, ”Bahrainin uusi päivämäärä saattaa lyhentää F1-

tallien kesälomaa”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrainin-uusi-paivamaara-saattaa-lyhentaa-fl-tallien-kesalomaa/3949902#gs.bJ9qhPU>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 30.4.2011, MTV3 – Reuters, ”Bahrain haluaa isännöidä F1-kisaa pian”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrain-haluaa-isannoida-fl-kisaa-pian/3945214#gs.y1pzaIU>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 28.4.2011, MTV3 – Reuters, ”Ecclestone: Bahrainin GP saa lisäaikaa”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/ecclestone-bahrainin-gp-saa-lisaaikaa/3949158#gs.d4sp1rE>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 2.5.2011, ”Ecclestone: Bahrainin GP:n takaraja meni – keskustelut jatkuvat”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrainin-gpn-takaraja-meni-keskustelut-jatkuvat/3943414#gs.sEbQTiU>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 3.5.2011, ”Bahrain vetkuttelu kummastuttaa”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrain-vetkuttelu-kummastuttaa/3944156#gs.liWHDT4>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 3.6.2011, Antti Rämänen, ”F1-mestari järkyttynyt Bahrain-keskustelun tasosta”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-mestari-jarkyttynyt-bahrain-keskustelun-tasosta/3949612#gs.IrHI9ek>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 3.6.2011, ”Mosley: Bahrain saisi kisan vain kuolleen ruumiini yli”, https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/mosley-bahrain-saisi-kisan-vain-kuolleen-ruumiini-yli/3947932#gs.zt_hCyM. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 3.6.2011, ”Bahrain saa järjestää F1-kilpailun – kausi venyy joulukuulle”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/bahrain-saa-jarjestaa-f1-kilpailun-kausi-venyy-joulukuulle/3947804#gs.Mgsy1ok>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 3.6.2011, ”FIA:n päätökselle täystyrmäys – ’Liitto potkii Bahrainilaisia hampaisiin’”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/fian-paatokselle-taystyrmays-liitto-potkii-bahrainilaisia-hampaisiin/3947820#gs.vdLOxwo>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 4.6.2011, ”Ecclestone puolustaa Bahrain-päätöstä”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/ecclestone-puolustaa-bahrain-paatosta/3948642#gs.pS==ZU8>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 4.6.2011, Jani Merimaa, ”Webberiltä raju kannanotto: Bahrainin GP perutaan vielä”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/webberilta-raju-kannanotto-bahrainin-gp-perutaan-viela/3947908#gs.NBfw6oo>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 4.6.2011, ”Näin FIA perustelee Bahrainin GP:n järjestämistä”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/nain-fia-perustelee-bahrainin-gpn-jarjestamista/3951184#gs.E6nteno>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 4.6.2011, ”F1-tallit pohtivat yhteistä Bahrain-kannanottoa”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-tallit-pohtivat-yhteista-bahrain-kannanottoa/3945004#gs.dLQ0yso>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 7.6.2011, ”Ecclestone muutti mielensä: Bahrain kauden päätöskisaksi”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/ecclestone-muutti-mielensa-bahrain-kauden-paatoskisaksi/3943184#gs.LKRtSTA>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 7.6.2011, ”F1-tallit vastustavat Bahrainin kilpailun ajamista lokakuussa”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/fl-tallit-vastustavat-bahrainin-kilpailun-ajamista-lokakuussa/3942886#gs.uEYaL6c>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 8.6.2011, ”Mosley: Bahrain peruutetaan uudelleen”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/mosley-bahrain-peruutetaan-uudelleen/3946848#gs.un66BQg>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 8.6.2011, ”Ecclestone taipumassa: Bahrainin GP ehkä pakko perua”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/ecclestone-taipumassa-bahrainin-gp-ehka-pakko-perua/3945588#gs.7xVLRiE>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 9.6.2011, Jani Merimaa, ”Todt syyttää Ecclestonea Bahrain-sotkusta – vaatii uutta F1-kalenteria”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/todt-syyttaa-ecclestonea-bahrain-sotkusta-vaatii-uutta-f1-kalenteria/3943214#gs.3dgeN60>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 9.6.2011, ”Tämä on suurin este Bahrainin GP:lle”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/tama-on-suurin-este-bahrainin-gpille/3949424#gs.5CSpHTs>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 10.6.2011, ”Bahrainin GP:n kohtalosta saatiin viimein päätös”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrainin-gpn-kohtalosta-saatiin-viimein-paatos/3948656#gs.UMPM5nI>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 28.7.2011, ”Ensi vuoden F1-kalenteri täysremonttiin”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/ensi-kauden-f1-kalenteri-taysremonttiin/3945514#gs.hRVtXWg>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 31.7.2011, ”Ecclestoneen kalenteriehdotus ei kelpaa talleille”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/ecclestoneen-kalenteriehdotus-ei-kelpaa-talleille/3949908#gs.aHPmGiA>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 31.8.2011, ”Turkin GP kuopattiin”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/turkin-gp-kuopattiin/3949966#gs.GiMW1uo>.
Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 19.9.2011, ”Ecclestonelle maksettiin olemattomasta GP:stä”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/ecclestonelle-maksettiin-olemattomasta-gpsta/3946830#gs.T6m3BKw>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 9.1.2012, ”F1-talleja kehotetaan Bahrain-boikottiin”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/fl-talleja-kehotetaan-bahrain-boikottiin/3926950#gs.M0wPqj4>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 28.3.2012, ”FIA tuohtui F1-huhuista”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/fia-tuohtui-fl-huhuista/3923296#gs.drT93JY>.
Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 29.3.2012, ”Ecclestone tyrmäsi Bahrain huhut”,
https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/ecclestone-tyrmasi-bahrain-huhut/3922226#gs.St7xA_4. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 31.3.2012, ”Tallit valmiita Bahrainin GP:n peruuntumiseen”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/tallit-valmiina-bahrainin-gpn-peruuntumiseen/3922072#gs.1ciBIC8>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 10.4.2012, ”Toivomme kaikki, että Bahrainin kisa perutaan”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/toivomme-kaikki-etta-bahrainin-kisa-perutaan/3929080#gs.PAVkxG8>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 10.4.2012, ”Ecclestone: Emme voi pakottaa ketään Bahrainiin”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/ecclestone-emme-voi-pakottaa-ketaan-bahrainiin/3924934#gs.7gHjzK8>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 10.4.2012, ”Lotus-talli sotkettiin Bahrain-kiistaan”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/lotus-talli-sotkettiin-bahrain-kiistaan/3928616#gs.eV2FuLc>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 12.4.2012, ”Ecclestone: Bahrainin kohtalo riippuu järjestäjistä”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/ecclestone-bahrainin-kohtalo-riippuu-jarjestajista/3924680#gs.c4iPZtU>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 13.4.2012, Jani Merimaa, ”FIA vakuuttaa: Bahrainissa ajetaan”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/fia-vakuuttaa-bahrainissa-ajetaan/3926938#gs.pv=2c10>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 13.4.2012, ”Ecclestone: Bahrainin GP 200 prosentin varmuudella”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/ecclestone-bahrainin-gp-200-prosentin-varmuudella/3928930#gs.zcSY1Vo>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 13.4.2012, ”Kyynelkaasua Bahrainissa – täällä ajetaan F1-kisa”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/kyynelkaasua-bahrainissa-taalla-ajetaan-fl-kisa/3927958#gs.3j7sCQE>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 13.4.2012, ”MTV3:n Formula 1 -toimitus ei lähde paikan päälle Bahrainin kisaan”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/mtv3n-formula-1-toimitus-ei-lahde-paikan-paalle-bahrainin-kisaan/3928454#gs.O9UXP08>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 16.4.2012, ”Lisää poisjääntejä Bahrainista”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/lisaa-poisjaanteja-bahrainista/3926210#gs.myE31Ek>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 17.4.2012, ”Amnesty: Bahrainin kriisi jatkuu F1-kilpailun alla”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/amnesty-bahrainin-kriisi-jatkuu-fl-kilpailun-alla/3925242#gs.d8qMIpw>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, ”Onko mielestäsi oikein, että kaikista ongelmista huolimatta F1-kisa ajetaan Bahrainissa?”, <http://aanestys.mtv3.fi/aanestys/vastaukset.shtml/1528053>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 19.4.2012, ”Bahrainin F1-kisa: Poliisi koventaa otteitaan”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrainin-fl-kisa-poliisi-koventaa-otteitaan/3926340#gs.4cQfKKE>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 19.4.2012, ”Palopommi oli liikaa – F1-työntekijä lähtee kotiin”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/palopommi-oli-liikaa-fl-tyontekija-lahtee-kotiin/3922616#gs.4icHY=Y>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 19.4.2012, ”F1-ennakko: Sujuuko Bahrainin GP rauhallisesti?”

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/fl-ennakko-sujuuko-bahrainin-gp-rauhallisesti/3924424#gs.zOFiWCY>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 19.4.2012, ”Räikkönen Bahrainin GP:stä: Viikonloppu muiden joukossa”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/raikkonen-bahrainin-gpsta-viikonloppu-muiden-joukossa/3924488#gs.NmzSYPs>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 20.4.2012, ”Väkivaltaisuudet jatkuvat – F1-turvatoimia kiristetään”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/vakivaltaisuudet-jatkuvat-bahrainissa-fl-turvatoimia-kiristetaan/3924808#gs.zZQE0EY>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 20.4.2012, ”F1-varikolla kuohuu – vetäytymisuhka?”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/fl-varikolla-kuohuu-vetaytymisuhka/3927422#gs.EMkn9LA>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 20.4.2012, ”Ecclestone teki tarjouksen vetäytymistä pohtivalle tallille”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/ecclestone-teki-tarjouksen-vetaytymista-pohtivalle-tallille/3924266#gs.eMNL7CQ>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 20.4.2012, ”Sauber-väki joutui uhkaavaan tilanteeseen”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/sauber-vaki-joutui-uhkaavaan-tilanteeseen/3926292#gs.7I8zab0>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 20.4.2012, ”Näin Force India perustelee vetäytymispäätöstään”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/nain-force-india-perustelee-vetaytymispaatostaan/3929508#gs.CubqsLw>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 20.4.2012, ”Bahrainin kruunuprinssi: GP:tä ei peruta”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrainin-kruununprinssi-gpta-ei-peruta/3923050#gs.LuCDggM>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 21.4.2012, ”F1-mielenosoituksissa kuolonuhri”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/fl-mielenosoituksissa-kuolonuhri/3926728#gs.CBYPBko>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 22.4.2012, ”Bahrainissa yhteenottoja formulakisan alla”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrainissa-yhteenottoja-formulakisan-alla/3925536#gs.rpQStkY>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 23.4.2012, ”Viikonloppu paddockilla – F1-tiimi kohtasi fanit Pasilassa”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/viikonloppu-paddockilla-f1-tiimi-kohtasi-fanit-pasilassa/3925794#gs.StP0zVQ>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 23.4.2012, Jani Merimaa, ”Bahrainin GP:n topit ja flopit: Jäämiehen riemastuttava

paluu”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrainin-gpn-topit-ja-flopit-jaamiehen-riemastuttava-paluu/3927648#gs.iW14Aq4>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 23.4.2012, Jani Merimaa, ”F1-lehdistökatsaus: Grande Kimi”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/fl-lehdistokatsaus-grande-kimi/3928838#gs.6eOGz1A>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 15.4.2013, ”Bahrainissa räjähdysä – F1-turvajärjestelyjä kiristetään”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrainissa-rajahdyksia-f1-turvajarjestelyja-kiristetaan/3935426#gs.3J==wKk>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 16.4.2013, MTV3 – Reuters, ”Ecclestone tyynnyttelee Bahrainin oppositiota”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/ecclestone-tyynnyttelee-bahrainin-oppositiota/3931274#gs.5OV0sG8>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 16.4.2013, Timo Kunnari, ”Mika salo tunki maanjäristyksen: ’Koko rakennus heilui’”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/mika-salo-tunki-maanjaristyksen-koko-rakennus-heilui/3932790#gs.zba3L7o>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 20.4.2013, ”Bahrain mielihävauskisaksi”,

<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrain-mielih-avauskisaksi/3931284#gs.TWxvfnA>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 20.4.2013, MTV3 – STT – AFP, ”Bahrainin mielenosoituksissa polttopulloja ja

kyynelkaasua”, https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrainin-mielenosoituksissa-polttopulloja-ja-kyynelkaasua/3936874#gs._QL7o_8. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 22.4.2013, Jani Merimaa, ”F1-lehdistökatsaus: Marsilaisen Vettelin paluu”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/fl-lehdistokatsaus-marsilaisen-vettelin-paluu/3933078#gs.ln5E=8k>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 23.4.2013, MTV3 – STT – Reuters, ”Bahrainin F1-kisassa pidätettiin terroriepäilyjä”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrainin-fl-kisassa-pidatettiin-terroriepailtyja/3933964#gs.hNiTAOQ>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 18.6.2013, ”Australia menettämässä F1-kauden avauksen”, https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/australia-menettamassa-fl-kauden-avauksen/3936018#gs.vz_5AgM. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 29.7.2013, MTV3 – Reuters, ”F1-tallit testaamaan Lähi-itään”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/fl-tallit-testaamaan-lahi-itaan/3931536#gs.G0oLhow>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 5.9.2013, Jani Merimaa, Mika Huopainen, ”Mustakari listaa mieleenpainuvimmat F1-tapahtumat”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/mustakari-listaa-mieleenpainuvimmat-fl-tapahtumat/3934162#gs.OpBtP78>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 11.9.2013, ”Bahrain kaavailee F1-iltakisaa”, https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrain-kaavailee-fl-iltakisaa/3931294#gs.zPz_h=k. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 3.10.2013, ”Bahrain voitti väännön F1-testeistä”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrain-voitti-vaannon-fl-testeista/3931596#gs.fj2YJuI>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 29.11.2013, ”Bahrain vahvisti F1-iltakisan”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrain-vahvisti-fl-iltakisan/3931276#gs.Ro9pVsg>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 11.2.2014, ” F1-kisaviikonloppujen aikataulut julki – Bahrainissa iltavaloihin”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/fl-kisaviikonloppujen-aikataulut-julki-bahrainissa-iltavaloihin/3466976#gs.tDDpN28>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 30.3.2014, Antti Rämänen, ”Räikkönen odottaa pyytämistään osista rutkasti lisää vauhtia”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/raikkonen-odottaa-pyytamistaan-osista-rutkasti-lisaa-vauhtia/3466520#gs.WR06A9k>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 2.4.2014, MTV SPORT – AFP, ”Bahrainin F1-viikonloppuna jälleen mielenosoituksia”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrainin-fl-viikonloppuna-jalleen-mielenosoituksia/3467026#gs.UKcOaEA>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 3.4.2014, ”Kuvat: Williams kiertää ovelasti Bahrainin alkoholimainontakieltoa”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/kuvat-williams-kiertaa-ovelasti-bahrainin-alkoholimainontakieltoa/3468374#gs.k6Y1HKA>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 7.4.2014, Antti Rämänen, ”Bahrainin GP:n lehdistökatsaus: Ferrarilla ei siipiä eikä moottoria”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrainin-gpn-lehdistokatsaus-ferrarilla-ei-siipia-eika-moottoria/3467850#gs.JrDS2To>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 12.12.2014, MTV SPORT – STT – Reuters, ”Ecclestone: Bahrain estää Qatarin F1-kisan”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/ecclestone-bahrain-estaa-qatarin-fl-kisan/4604852#gs.HvVXeow>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 12.1.2015, MTV SPORT – STT, ”Qatar haluaa F1-kalenteriin – katurata suunnitteilla”, https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/qatar-haluaa-fl-kalenteriin-suunnitteilla-katurata/4687408#gs.ids_O9A. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 13.1.2015, MTV SPORT – STT, ”Bahrain torppaa Qatarin F1-hankkeen”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bahrain-torppaa-qatarin-fl-hankkeen/4689834#gs.GDPivXw>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 9.2.2015, MTV SPORT – AFP, ”Qatarin F1-kisa toteutumassa”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/qatarin-fl-kisa-toteutumassa/4768620#gs.uCsOiag>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 14.4.2015, Antti Rämänen, ”Ferrarilla täydellinen iskunpaikka Bahrainissa”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/ferrarilla-taydellinen-iskunpaikka-bahrainissa/4991936#gs.f0IQZjk>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 14.4.2015, MTV SPORT, ”Hiekkamyrsky iski viikonlopun F1-näyttämölle”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/hiekkamyrsky-iski-viikonlopun-f1-nayttamolle/4994504#gs.GgekW30>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 16.4.2015, ”F1-ennakko : Kaikki Bahrainin GP:stä”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-ennakko-kaikki-bahrainin-gp-sta/5001742#gs.1Txed6k>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 20.4.2015, Antti Rämänen, ”Bahrainin GP:n topit ja flopit: Suomalaiset säkenöivät radalla”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/bahrainin-gp-n-topit-ja-flopit-suomalaiset-sakenoivat-radalla/5012748#gs.1j9i=wg>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 24.3.2016, MTV SPORT, ”Lyttyn haukuttu F1-uudistus saa toisen tilaisuuden?”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/lyttyyn-haukuttu-f1-uudistus-saa-toisen-tilaisuuden/5808478#gs.h9vHPqw>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 30.3.2016, MTV SPORT, ”Kimi Räikkönen tietää eksoottisen F1-radan vaarat”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/kimi-raikkonen-tietaa-eksoottisen-f1-radan-vaarat/5817158#gs.glp6IOM>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 30.3.2016, MTV SPORT, ”Video: Bahrainin rataesittely – aavikko on renkaille raaka”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/video-bahrainin-rataesittely-aavikko-on-renkaille-raaka/5817534#gs.TWEuOuw>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 31.3.2016, MTV SPORT, ”Muistatko tämän? Hamilton ja Rosberg ottivat rajusti yhteen Bahrainissa”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/muistatko-taman-hamilton-ja-rosberg-ottivat-rajusti-yhteen-bahrainissa/5819138#gs.ft5DaqA>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 31.3.2016, MTV SPORT, ”Formulasirkus: Tällainen on F1-kisanäyttämö Bahrain”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/formulasirkus-tallinen-on-f1-kisanayttamo-bahrain/5820444#gs.sIBmZl0>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 2.4.2016, MTV SPORT, ”Bernie Ecclestone tylyttää kuskien hölinöitä”, https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/bernie-ecclestone-tylyttaa-kuskien-holinoita/5822972#gs.Bb_NtNc. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 4.4.2016, Antti Rämänen, ”F1-lehdistökatsaus: Räikkösen auto kuin kallista kristallia”, https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-lehdistokatsaus-raikkosen-auto-kuin-kallista-kristallia/5825726#gs.Hnlg1_c. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 16.7.2016, MTV SPORT, ”Pirelli-pomo haluaa F1-talvitestit pois Euroopasta”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/pirelli-pomo-haluaa-f1-talvitestit-pois-euroopasta/5992070#gs.otRZYIM>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 14.10.2016, MTV SPORT, ”Red Bull -pomolta ehdotus F1-testikiistaan”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/red-bull-pomolta-ehdotus-f1-testikiistaan/6118738#gs.5jVrgL4>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 22.10.2016, MTV SPORT, ”F1-talliin testikiistelylle laitettiin piste”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-talliin-testikiistelylle-laitettiin-piste/6129952#gs.E4o1e0s>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 22.11.2016, ”Malesia jättämässä leikin – millaiset sopimukset F1-kisoilla on?”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/malesia-jattamassa-leikin-millaiset-sopimukset-f1-kisoilla-on/6178646#gs.oJfNSgI>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3 ja Venäjän F1-GP

MTV3, 20.2.2014, MTV SPORT – Reuters, ”Kulkukoirat hävitetään seuraavaksi Sotshin F1-radan tieltä?”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/kulkukoirat-havitetaan-seuraavaksi-sotshin-f1-radan-tielta/3467468#gs.hliBYMc>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 25.2.2014, ”F1-pomo haluaa iltakisan Sotshiin”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-pomo-haluaa-iltakisan-sotshiin/3467892#gs.ELc4eoY>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 15.4.2014, Matti Nyrhinen, ”Venäläistalli pelkää kauppapakotteiden haittaavan urheilijoitaan”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/venalaistalli-pelkaa-kauppapakotteiden-haittaavan-urheilijoitaan/3468756#gs.jdXKKfs>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 5.5.2014, ”Brittipoliitikko: Venäjän F1-kisa täysin epärealistinen”,
<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/brittipoliitikko-venajan-f1-kisa-taysin-eparealistinen/3467226#gs.py8AQfg>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 8.5.2014, ”Eksoottinen F1-näyttämö ei ole korvaamassa Venäjän kisaa”,
https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/eksoottinen-f1-nayttamo-ei-ole-korvaamassa-venajan-kisaa/3467378#gs.NyGke_c. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 13.5.2014, MTV SPORT – STT – Reuters, ”Sotshissa ajetaan F1-kisa Ukrainan kriisistä huolimatta”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/sotshissa-ajetaan-f1-kisa-ukrainan-kriisista-huolimatta/3468920#gs.Km5Z7pc>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 16.6.2014, ”Lotuksen ex-työntekijä raivostui: Sain potkut homoja tukevasta viestistä!”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/lotuksen-ex-tyontekija-raivostui-sain-potkut-homoja-tukevasta-viestista/4235132#gs.LjBe18w>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 25.7. 2014, Jani Merimaa, ”Red Bull -pomo suivaantui poliittisista kysymyksistä”,
<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/red-bull-pomo-suivaantui-poliittisista-kysymyksista/4235476#gs.PLDFkxA>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 20.8.2014, ”Venäjän GP:n järjestelyille FIA:n hyväksyntä”,
<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/venajan-gpn-jarjestelyille-fian-hyvaksynta/4284804#gs.xt9EoGo>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 27.8.2014, ”Video: Vettel kiersi Sotshin F1-radana”,
<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/video-vettel-kiersi-sotshin-f1-radan/4284526#gs.dYkWfO0>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 4.9.2014, Antti Rämänen, ”Vatanen vaati Venäjän F1-kisan perumista – ’Tuemmeko vuodatusta?’”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/vatanen-vaatii-venajan-f1-kisan-perumista-tuemme-ko-verenvuodatusta/4304532#gs.MDQU=P4>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 3.10.2014, MTV SPORT, ”Japanin taifuunista ongelmia myös Venäjän kisalle?”,
<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/japanin-taifuunista-ongelmia-myos-venajan-kisalle/4380182#gs.HK6AxkE>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

- MTV3, 9.10.2014, Antti Rämänen, ”Kuvat: Kuskit tsemppaavat Bianchia kypärätarroillaan”, https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/kuvat-fl-kuskit-tsemppaavat-bianchia-kyparatarroillaan/4394984#gs.m_XRkmY. Linkki tarkistettu 27.11.2018.
- MTV3, 9.10.2014, Antti Rämänen, ”Räikkönen piipahti F1-kisojen välissä Suomessa”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/raikkonen-piipahti-fl-kisojen-valissa-suomessa/4395512#gs.zbMjYio>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.
- MTV3, 9.10.2014, Oskari Saari, Antti Rämänen, ”Räikkönen vakuuttui: ’Puitteet ovat hienot’”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/raikkonen-vaikuttui-puitteet-on-hienot/4395760#gs.8SAImIU>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.
- MTV3, 10.10.2014, MTV SPORT, ”Video: Tältä näyttää Venäjän hulpea F1-rata”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/video-talta-nayttaa-venajan-hulpea-fl-rata/4397188#gs.Vo9Y1es>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.
- MTV3, 10.10.2014, Antti Rämänen, ”Räikkönen kahdeksas – Bottaksen harjoitukset nopeasti ohi”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/raikkonen-kahdeksas-bottaksen-harjoitukset-nopeasti-ohi/4397402#gs.MK5IJmU>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.
- MTV3, 10.10.2014, Antti Rämänen, ”Bottas harjoitusten viides – Hamilton ylivoimainen”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/bottas-harjoitusten-viides-hamilton-ylivoimainen/4398224#gs.2kLheBY>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.
- MTV3, 11.10.2014, MTV SPORT, ”Sotshin radalle töyssyjä – varikon nopeusrajoitusta laskettiin”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/sotshin-fl-radalle-toyssyja-varikon-nopeusrajoitusta-laskettiin/4400270#gs.ehE=GMk>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.
- MTV3, 11.10.2014, Antti Rämänen, ”Vettel: Auto tuntui hermostuneelta”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/vettel-auto-tuntui-hermostuneelta/4400972#gs.hIU3Lm0>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.
- MTV3, 12.10.2014, Antti Rämänen, ”Ferrari-pomo povaa turva-autolle töitä”, <https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/ferrari-pomo-povaa-turva-autolle-toita/4401136#gs.S4vWzSQ>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 12.10.2014, MTV SPORT, ”F1-talliin oltava hiljaa Venäjän kansallislaulun aikana”, https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-talliin-oltava-hiljaa-venajan-kansallislaulun-aikana/4402518#gs.EX8Mg_g. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 12.10.2014, Jani Merimaa, Timo Pulkkinen, ”Tilke: Olympialaiset aiheuttivat lisähaastetta F1-radalle”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/tilke-olympialaiset-aiheuttivat-lisahaastetta-f1-radalle/4402798#gs.GCkeMBg>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 12.10.2014, Jani Merimaa, ”Bottas ajoi kolmanneksi, Mercedesestä maailmanmestari”, https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/bottas-ajoi-kolmanneksi-mercedeksesta-maailmanmestari/4403042#gs.2_7T1XM. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 12.10.2014, MTV SPORT, ”Video: Putin jakoi F1-kisan voittopalkinnon”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/video-putin-jakoi-f1-kisan-voittopalkinnon/4403120#gs.EY30zck>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 12.10.2014, MTV SPORT – AFP, ”Massa mielissään Bianchille osoitetusta tuesta”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/massa-mielissaan-bianchille-osoitetusta-tuesta/4403662#gs.DFITCzc>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 12.10, MTV3 SPORT – Reuters, ”Hamilton omisti voittonsa Bianchille”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/hamilton-omisti-voittonsa-bianchille/4403700#gs.KtU6jD8>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 13.10.2014, Antti Rämänen, ”Venäjän GP:n topit ja flopit: Putin propagandaa Bianchilla”, https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/venajan-gp-n-topit-ja-flopit-putin-propagandaa-bianchilla/4405168#gs.E_KnHzk. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 13.10.2014, Antti Rämänen, ”F1-lehdistökatsaus, MM-pokaali kalamiehelle Englantiin”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-lehdistokatsaus-mm-pokaali-kalamiehelle-englantiin/4406018#gs.iOgXMvY>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 16.1.2015, Pasi Tuominen, ”Venäjän F1-kisaa ei edelleenkään ajeta iltavaloissa”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/venajan-f1-kisaa-ei-edelleenkaan-ajeta-iltavaloissa/4700340#gs.oeLLogw>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 20.1.2015, MTV SPORT, ”Tässä ovat F1-kisojen uudet alkamisajat”,
<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/tassa-ovat-f1-kisojen-uudet-alkamisajat/4709564#gs.wUF27Po>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 16.7.2015, MTV SPORT, ”F1-sarjan liikevaihto nousi ennätyslukemiin”,
https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-sarjan-liikevaihto-nousi-ennatyslukemiin/5228984#gs.a_hLZFM. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 21.7.2015, MTV SPORT, ”Venäläispohatta: Bianchin kolari päätti Marussian tarinan”,
<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/venalaispohatta-bianchin-kolari-paatti-marussian-tarinan/5233392#gs.rYIzxos>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 22.8.2015, MTV SPORT – STT – Reuters, ”F1-pomo rauhoittelee vihaisia maitotilallisia”,
<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-pomo-rauhottelee-vihaisia-maitotilallisia/5275794#gs.K4KfIIM>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 23.8.2015, MTV SPORT – STT – Reuters, ”Venäjän GP:stä suunnitellaan iltakisaa”,
<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/venajan-gp-sta-suunnitellaan-iltakisaa/5276704#gs.fIZ3jEE>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 30.9.2015, Janne Itkonen, ”Rajut tulvat aiheuttavat lisähaasteita Sotshin F1-kisalle”,
<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/rajut-tulvat-aiheuttivat-lisahaasteita-sotshin-f1-kisalle/5336862#gs.=PctOt4>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 5.10.2015, MTV SPORT, ”Rosberg herkuttelee Bottaksen ohittamisella vieläkin”,
<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/rosberg-herkuttelee-bottaksen-ohittamisella-vieläkin/5346000#gs.C5vI3JM>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 8.10.2015, MTV SPORT, ”Video: Tässäkö Sotshin ränsistynyt olympiakylä?”
<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/video-tassako-sotshin-ransistynyt-olympiakyla/5350038#gs.qgGWOMA>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 9.10.2015, MTV SPORT, ”Rata ei kunnossa – Sotshin F1-harjoitukset viivästyvät”,
<https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/rata-ei-kunnossa-sotshin-f1-harjoitukset-viivastyvat/5352078#gs.pKN2WkM>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 9.10.2015, MTV SPORT, ”F1-harjoitukset alkoivat myöhässä – ’Mikä sotku!’”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-harjoitukset-paasivat-alkamaan-myohassa-mika-sotku/5352176#gs.xCdLoZc>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 9.10.2015, Tero Koivula, ”Sotshin F1-harjoituksista pannukakku – diesel sotki suunnitelmat”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/sotshin-f1-harjoituksista-pannukakku-diesel-sotki-suunnitelmat/5352312#gs.OsxqjUI>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 9.10.2015, MTV SPORT, ”Taivas repesi Sotshissa – F1 harjoituksissa odottelua”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/taivas-repesi-sotshissa-f1-harjoituksissa-odottelua/5352710#gs.Q03pDoM>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 9.10.2015, MTV SPORT, ”F1-harjoitukset vesittyivät perjantaina”, https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-harjoitukset-vesittyivat-perjantaina/5366252#gs.SX_xIG4. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 12.10.2015, ”Video: Putinin cool tervehdys epäonnistui – Hamilton tarjosi kämmentä”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/video-putinin-cool-tervehdys-epaonnistui-hamilton-tarjosi-kammenta/5369472#gs.Y7YMbyc>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 13.10.2015, MTV SPORT – Reuters, ”Hamiltonin ympärillä taas samppanjakohu – suihkutteli päin Putinia?”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/hamiltonin-ymparilla-taas-samppanjakohu-suihkutteliko-pain-putinia/5494378#gs.bjFJkFM>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 13.10.2015, MTV SPORT, ”F1-isäntä Sotshi haluaa iltakisan” <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-isanta-sotshi-haluaa-iltakisan/5495530#gs.ylf55TU>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 26.10.2015, MTV SPORT, ”’Putinin pitäisi hallita koko Eurooppaa’ – Onko Ecclestone kajahtanut?” <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/putinin-pitaisi-hallita-koko-eurooppaa-onko-ecclestone-kajahtanut/5515864#gs.ldr=IPM>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 23.3.2016, MTV SPORT, ”F1-kisan ennakkoliput tekevät kauppansa – ’Katsomot varmasti täyteen’”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-kisan-ennakkoliput-tekevät-kauppansa-katsomot-varmasti-tayteen/5806782#gs.PzXbCQ4>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 28.4.2016, MTV3 SPORT, ”Ecclestone haluaa takaisin F1-diktaattoriksi”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/ecclestone-haluaa-takaisin-f1-diktaattoriksi/5865464#gs.BCOFzEI>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 28.4.2016, MTV SPORT, ”Vajoaako F1-maailmanmestari kakkoskuskiksi – MTV:n ekspertit vastaavat”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/vajoaako-f1-maailmanmestari-kakkoskuskiksi-mtv-n-ekspertit-vastaavat/5867388#gs.qO9WyTk>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 1.5.2016, MTV SPORT, ”F1-pomo vastustaa uusia kokeiluja – kuittaili Hamiltonille”, https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/f1-pomo-vastustaa-uusia-kokeiluja-kuittaili-hamiltonille/5870680#gs.tdU_mpw. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 1.5.2016, MTV SPORT, ”Video: Räikkönen jutusteli rennosti Putinin kanssa”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/raikkonen-jutusteli-rennosti-putinin-kanssa/5870924#gs.lnjet10>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 1.5.2016, MTV SPORT, ”Mistä Räikkönen ja Putin keskustelivat?” <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/mista-raikkonen-ja-putin-keskustelivat/5871026#gs.YRNiS1k>. Linkki tarkistettu 27.11.2018.

MTV3, 2.5.2016, Antti Rämänen, ”Venäjän GP:n topit ja flopit: Sinivalkoisia hetkiä vaalittava”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/venajan-gp-n-topit-ja-flopit-sinivalkoisia-hetkia-vaalittava/5871880#gs.XHEq89U>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 2.5.2016, Antti Rämänen, ”Hamiltonin moottoriosia salamana Venäjän tullista läpi – ’En halua tietää miten’”, <https://www.mtv.fi/sport/f1/uutinen/artikkeli/hamiltonin-moottoriosia-salamana-venajan-tullista-lapi-en-halua-tietaa-miten/5872688#gs.hOwlnxg>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.

MTV3, 5.5.2016, ”Kvajatn tilanteeseen ministeritason kannanotto: ’Se oli tylyä’”,
<https://www.mtv.fi/sport/fl/uutinen/artikkeli/kvajatn-tilanteeseen-ministeritason-kannanotto-se-oli-tylya/5878628#gs.OwjaeeY>. Linkki tarkistettu 21.11.2018.